

**A Legfelsőbb Bíróság
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2011. január 20.
II. évfolyam 1. szám**

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK	2
KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK	2
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	2
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	2
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	3
POLGÁRI ÜGYSZAK	4
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK	10
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT ÍTÉLETEK	18
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	18
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	18
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	19
POLGÁRI ÜGYSZAK	24
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK	24
EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT	30
A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG UNIÓS JOGI TÁRGYÚ ÍTÉLETEI	32
BÜNTETŐ ÜGYSZAK	32
GAZDASÁGI ÜGYSZAK	32
MUNKAÜGYI ÜGYSZAK	32
POLGÁRI ÜGYSZAK	32
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK	34
EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK	37
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	37
AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI	39
A LEGFELSŐBB BÍRÓSÁG EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI	54

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyszak

1. Ufficio del Giudice di Pace di Venafro (Olaszország) által 2010. október 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-496/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

A Patriciello Aldo európai parlamenti képviselő terhére rótt állítólagos (a vádiratban foglalt és az Európai Parlament mentesség fenntartásáról szóló 2009. május 5-i határozatának tárgyát képező), a c.p. 594. cikke szerinti becsületsértésnek minősülő büntetendő cselekmény a jegyzőkönyv 9. cikke szerinti, a képviselői feladat ellátása során kifejtett véleménynek minősül-e?

Gazdasági ügyszak

1. Az Okresný súd Prešov által 2010. szeptember 16-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-453/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmében a fogyasztó védelmének hatálya olyan-e, amely a szerződésben alkalmazott tisztességtelen feltételek megléte esetén lehetővé teszi annak figyelembevételét, hogy a szerződés a maga egészében ne kösse a fogyasztót, amennyiben ez a fogyasztó számára kedvezőbb?

2. Azok a körülmények, amelyek a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősülnek, olyanok-e, amelyek lehetővé teszik annak kimondását, hogy amennyiben a vállalkozó az éves, százalékban kifejezett hiteldíjat (APRC) a valósánál alacsonyabb mértékben állapítja meg a szerződésben, a vállalkozás e magatartása a fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak tekinthető? A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megállapítása esetén a 2005/29/EK irányelv elismeri-e azt, hogy e gyakorlat hatással van a hitelszerződés érvényességére, valamint a 4. cikk (1) bekezdése és a 6. cikk (1) bekezdése szerinti célok elérésére, amennyiben a szerződés semmissége a fogyasztóra nézve kedvezőbb?

2. A Pest Megyei Bíróság (Magyar Köztársaság) által 2010. szeptember 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-472/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló Tanács 93/13/EGK irányelvének (1993. április 5.) 6. cikk (1) bekezdése értelmezhető-e úgy, hogy a tisztességtelen szerződési feltétel egyetlen fogyasztóra nézve sem jelent kötelezettséget, amennyiben a fogyasztói szerződés részévé váló tisztességtelen kikötés

érvénytelenségének megállapítását jogszabályban meghatározott és erre jogosult szervezet kéri közérdekű keresetében a fogyasztók nevében (popularis actio)?

A hivatkozott tanácsi rendelet 6. cikk (1) bekezdése értelmezhető-e közérdekű keresetindítás esetén a perben nem álló fogyasztók javára történő marasztalás, illetve a tisztességtelen általános szerződési feltétel alkalmazásától való eltiltás esetkörüre nézve úgy, hogy a fogyasztói szerződések részévé vált tisztességtelen feltétel az érintett összes fogyasztóra nézve és a jövőre nézve is nem jelent kötelezettséget, és így ennek jogkövetkezményeit a bíróság hivatalból köteles alkalmazni?

2. Értelmezhető-e a tanács 93/13/EGK irányelvének 3. cikk (1) bekezdése figyelemmel a (3) bekezdése szerinti alkalmazott az irányelv mellékletének 1.j pontjára és a 2.d pontjára akként, hogy amennyiben az eladó, vagy a szolgáltató a szerződési feltételek egyoldalú módosítását az árváltoztatási módszer egyértelmű leírása- és a szerződésben feltüntetett érvényes indok nélkül köti ki, az ipso jure tisztességtelen szerződési kikötés?

Munkaügyi ügyszak

1. A Centrale Raad van Beroep (Hollandia) által 2010. szeptember 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-455/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni az 1408/71 rendelet 71. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy ez a cikk olyan munkavállalóra is alkalmazandó, aki a határterületen fekvő lakóhelyét az utolsó foglalkoztatását követően, azonban munkaképtelenségi ellátás folyósítása alatt az illetékes államon kívüli másik tagállamba helyezi át?

2. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. cikket vagy az EUMSZ 21. cikket, hogy azokkal összeegyeztethető az olyan nemzeti rendelkezés, mint a WW 19. cikke (1) bekezdésének f) pontja, amely szerint a munkanélküli ellátásra való jogosultság felélése attól függ, hogy az érintett lakóhelye Hollandia területén van-e, még ha az érintett közvetlenül a holland határ mellett lakik és teljesen a holland munkaerőpiachoz igazodik is?

2. Az Unabhängiger Verwaltungssenat Salzburg (Ausztria) által 2010. szeptember 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-471/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Úgy kell-e értelmezni a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló okmány 24. cikkében hivatkozott és X. mellékletében foglalt listát (1. A személyek szabad mozgása), hogy a Magyarországról Ausztriába irányuló munkaerő-kölcsönzést nem munkavállalók kiküldésének kell tekinteni, és a magyar/szlovák munkavállalók ausztriai alkalmazására vonatkozó nemzeti korlátozások ugyanúgy vonatkoznak a magyar vállalkozások által kölcsönzött (és azoknál szabályszerűen alkalmazott) magyar/szlovák munkavállalók ausztriai alkalmazására?

3. A Corte dei Conti — Sezione Giurisdizionale per la Regione Siciliana (Olaszország) által 2010. október 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-482/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A 241/1990. sz. törvény 3. cikkének és Szicília 10/1991. sz. tartományi törvénye 3. cikkének értelmében a 241/90. sz. törvény 1. cikkével összefüggésben, amely cikk az Európai Unió szabályozása elveinek figyelembevételére kötelezi az olasz közigazgatási hatóságot, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 296. cikkének második bekezdésében és az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírtaknak megfelelően a közigazgatási aktusokra vonatkozó indokolási kötelezettséggel összhangban, összeegyeztethető-e az európai uniós joggal az

említett nemzeti normák azon értelmezése és alkalmazása, amely alapján a nyugdíjak tárgyában nem közhatalmi szervként, mérlegelést nem engedő jogkörben hozott egyedi — azaz alanyi jogokra vonatkozó — aktusok mentesülhetnek az indokolási kötelezettség alól, és ez az eset a közigazgatási határozat lényeges alaki kellékének megsértését jelenti-e?

2. A 241/1990. sz. törvény 21g. cikke (2) bekezdésének első albekezdése — ahogyan azt a közigazgatási ítélezési gyakorlat értelmezi — a közigazgatási aktusra vonatkozó, ugyanezen 241/1990. sz. törvény 3. cikke, valamint Szicília 10/1991. sz. tartományi törvénye által rögzített indokolási kötelezettséggel összefüggésben, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 296. cikkének második bekezdésében és az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírtaknak megfelelően a közigazgatási aktusokra vonatkozó indokolási kötelezettséggel összhangban, összeegyeztethető-e a 241/1990. sz. törvény 1. cikkével, amely az Európai Unió szabályozása elveinek figyelembevételét írja elő a közigazgatási hatóság számára, és ebből következőleg összeegyeztethető-e, és elfogadható-e azon lehetőség értelmezése és alkalmazása, miszerint a közigazgatási hatóság határozatának indokolását a bírósági eljárásban kiegészítheti?

Polgári ügyszak

1. A Landgericht Regensburg (Németország) által 2010. június 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-292/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

a) Ellentétes-e a Lisszaboni Szerződés által módosított Európai Unióról szóló szerződésnek (a továbbiakban: EUSZ) az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Alapjogi Charta) 47. cikke második bekezdésének első mondatával összefüggésben értelmezett 6. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első félmondatával vagy más európai jogi rendelkezésekkel egy a nemzeti jog szerinti ún. hirdetményi kézbesítés (a kézbesítésről szóló értesítésnek a kézbesítést elrendelő bíróság hirdetőtábláján egy hónapra történő kifüggesztése a német polgári perrendtartás 185–188. §-a szerint), ha egy (kezdődő) polgári jogi jogvita alperese ugyan a honlapján egy az Európai Unió területén (a továbbiakban: az Unió területe) található címet tüntet fel, azonban a kézbesítés az ott-tartózkodása hiányában nem lehetséges, és egyébként sem állapítható meg, hogy az alperes éppen hol tartózkodik?

b) A 2. a) kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

A nemzeti bíróságnak a hirdetményi kézbesítést megengedő nemzeti rendelkezések alkalmazását a Bíróság eddigi ítélezési gyakorlatának (legutóbb a C-341/06. sz. ügy; [omissis]) megfelelően akkor is mellőznie kell-e, ha a nemzeti jog ilyen mellőzésre vonatkozó hatáskört csak a (német) alkotmánybíróságnak biztosít?

és

Kell-e a felperesnek közölnie a bírósággal a kereset ismételt kézbesítése végett az alperes új, kézbesítésre alkalmas címét ahhoz, hogy a jogait érvényesíthesse, mivel a nemzeti jog szerint hirdetményi kézbesítés hiányában és az alperes tartózkodási helyének ismerete nélkül az eljárás lefolytatása nem lenne lehetséges?

c) A 2. a) kérdésre adandó nemleges válasz esetén: Ellentétes-e a jelen ügyben a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (a továbbiakban: 44/2001 rendelet) 26. cikkének (2) bekezdésével a német polgári perrendtartás 331. §-a szerinti olyan mulasztási ítélet meghozatala, amely a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: 805/2004 rendelet) szerinti nem vitatott követelésre vonatkozó végrehajtható okiratnak minősül, amennyiben a kereset legalább 20 000 euró összegű fájdalomdíj (nem vagyoni kár megtérítése) és kamata, továbbá 1 419,19 euró ügyvédi munkadíj és kamata megfizetésére irányul?

A következő kérdéseket azzal a feltétellel terjesztik a Bíróság elé, hogy a jogvita a felperes részéről a Bíróság által a 2. a)–2. c) kérdésekre adott válaszoknak megfelelően lefolytatható:

d) A 44/2001 rendeletet — a 4. cikkének (1) bekezdésére és az 5. cikkének 3. pontjára figyelemmel — kell-e alkalmazni azokra az esetekre is, amelyekben a polgári per olyan alperesét perlik egy honlap üzemeltetése miatt abbahagyásra kötelezés, tájékoztatás adása és fájdalomdíj megfizetése iránt, aki ugyan (feltehetően) az EUSZ 9. cikk második mondata értelmében uniós állampolgár, azonban a

tartózkodási helye ismeretlen, és ezért az is elképzelhető, de semmiképpen sem biztos, hogy jelenleg az Unió területén kívül és a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1988. szeptember 16-i Luganói Egyezmény (a továbbiakban: Luganói Egyezmény) Unión kívüli alkalmazási területén kívül tartózkodik, ahogy ismeretlen annak a nyilvánvalóan az Unió területén található szervernek a pontos fellelhetősége is, amelyen a honlapot tárolják?

e) Ha a 44/2001 rendelet alkalmazható ebben az esetben: a személyiségi jogok valamely internetes honlap tartalma általi (lehetséges) megsértése esetén a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjában foglalt „ahol a káresemény [...] bekövetkezhet” fordulatot úgy kell-e értelmezni, hogy az érintett (a továbbiakban: felperes) bármely olyan tagállam bírósága előtt előterjeszthet a honlap üzemeltetőjével (a továbbiakban: alperes) szemben abbahagyásra kötelezés, tájékoztatás adása és kártérítés megfizetése iránti keresetet, ahol a honlap letölthető, függetlenül attól, hogy az üzemeltető hol (az Unió területén belül vagy kívül) telepedett le,

vagy

azon tagállam bíróságai vonatkozásában, amelyben az alperes nem minősül letelepedett személynek, vagy semmi nem támasztja alá azt, hogy az alperes ebben a tagállamban tartózkodik, a joghatóság megállapításának az a feltétele, hogy a műszakilag lehetséges letölthetőségen túlmenően a kifogásolt tartalomnak vagy a honlapnak a bíróság államához való sajátos kötődése (belföldi kötődés) álljon fenn?

f) Ha egy ilyen sajátos belföldi kötődés szükséges: Milyen szempontok szerint határozható meg ez a kötődés?

Attól függ a belföldi kötődés, hogy a kifogásolt honlap az üzemeltető rendelkezésének megfelelően célzottan a bíróság államának internet-felhasználóira (is) irányul-e, vagy elegendő, hogy a honlapról letölthető információk objektív kötődést mutassanak a bíróság államához abban az értelemben, hogy az ellentétes érdekeknek — a felperes személyiségi jogainak tiszteletben tartásához fűződő érdekének és az üzemeltető honlapja kialakításához fűződő érdekének — az összeütközése az egyedi eset körülményei, különösen a kifogásolt honlap tartalma alapján a bíróság államában ténylegesen bekövetkezett vagy bekövetkezhet, illetve azáltal következett be, hogy a személyiségi jogaiban megsértett személyek egy vagy több ismerőse tudomást szerzett a honlap tartalmáról?

g) Függ-e a különös belföldi kötődés megállapítása a kifogásolt honlapnak a bíróság államában történő letöltéseinek számától?

h) Abban az esetben, ha a kérdést előterjesztő bíróság a kereset vonatkozásában az előbbi kérdések alapján joghatósággal rendelkezik: A Bíróságnak a C-68/93. sz. ügyben [omissis] 1995. március 7-én hozott ítéletében foglalt jogelvek érvényesek-e a fent leírt esetben is?

i) Ha a bíróság joghatóságának megállapításához nem szükséges a különös belföldi kötődés, vagy ha a megállapításához elegendő, hogy a kifogásolt információk objektív kötődést mutatnak a bíróság államához abban az értelemben, hogy az ellentétes érdekek összeütközése a bíróság államában az egyedi eset körülményei, különösen a kifogásolt honlap tartalma alapján ténylegesen bekövetkezett vagy bekövetkezhet, illetve azáltal következett be, hogy a személyiségi jogaiban megsértett személyek egy vagy több ismerőse tudomást szerzett a honlap tartalmáról, és a különös belföldi kötődés megállapításának nem feltétele a kifogásolt honlapnak a bíróság államában történő minimális számú letöltése, vagy a 44/2001 rendelet a jelen ügyre egyáltalán nem alkalmazható:

A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: e-kereskedelmi irányelv) 3. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni,

hogy e rendelkezéseknek kollíziós jelleget kell tulajdonítani abban az értelemben, hogy a nemzeti kollíziós szabályok háttérbe szorításával a magánjog területén is a származási országban hatályos jog kizárólagos alkalmazását rendelik el,

vagy

e rendelkezések esetében anyagi jogi szintű korrekcióról van szó, amely a nemzeti kollíziós szabályok szerint alkalmazandónak nyilvánított jog anyagi jogi következményét tartalmilag módosítja, és a származási ország rendelkezéseire korlátozza?

j) Abban az esetben, ha az e-kereskedelmi irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése kollíziós jellegű:

A hivatkozott rendelkezések csupán a származási országban hatályos anyagi jog kizárólagos alkalmazását vagy az ott hatályos kollíziós szabályok alkalmazását is elrendelik, amelynek következményeként megmarad annak lehetősége, hogy a származási ország joga a rendeltetési ország jogára utaljon?

k) Abban az esetben, ha az e-kereskedelmi irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése kollíziós jellegű: A szolgáltatató letelepedési helyének meghatározásakor a (feltehető) jelenlegi tartózkodási helyét, a felperesről készült fényképek közzétételének kezdetekor fennállt tartózkodási helyét, vagy annak a szervernek a (feltehető) fellelhetőségét kell figyelembe venni, amelyen a honlapot tárolják?

2. A High Court of Justice (Chancery Division) (England and Wales) által 2010. augusztus 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-406/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A. A számítógépi programok jogi védelméről szóló, 1991. május 14-i 91/250/EGK tanácsi irányelv és a számítógépi programok jogi védelméről szóló, 2009. április 23-i 2009/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (kodifikált változat) értelmezéséről:

1. Ha egy számítógépi program (a továbbiakban: első program) irodalmi műként szerzői jogi védelem alatt áll, akkor az 1. cikk (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy nem minősül az első programon fennálló szerzői jog megsértésének, ha a szerzői jogi jogosult versenytársa — az első program forráskódjához való hozzáférés nélkül — közvetlenül vagy eljárás — mint amilyen a tárgykód felfejtése — útján, másik programot (a továbbiakban: második program) hoz létre, amely az első program funkcióit másolja le?

2. Befolyásolja-e az első kérdésre adandó választ az alábbi körülmények bármelyike:

- a) az első program működésének jellege és/vagy terjedelme;
- b) az első program szerzője által az első program működésének kigondolása során a ráfordított szakértelem, ítéloképesség és munka jellege és/vagy terjedelme;
- c) a részletesség foka, amelyen az első program működést a második program lemásolta;
- d) ha a második program forráskódja olyan mértékben másolja le az első program forráskódjának szempontjait, ami már több, mint ami feltétlenül szükséges volna az első programmal megegyező működés létrehozásához?

3. Ha az első program olyan alkalmazási programokat értelmez és hajt végre, amelyeket az első program felhasználói írtak az első program szerzője által kigondolt programozási nyelven, amely az első program szerzője által kigondolt vagy kiválogatott kulcsszavakat tartalmaz, és a szintaxist az első program szerzője gondolta ki, akkor az 1. cikk (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy nem minősül az első programon fennálló szerzői jog megsértésének, ha a második programot úgy írták meg, hogy értelmezi és végrehajtja ezen alkalmazási programokat ugyanazon kulcsszavak és ugyanazon szintaxis használatával?

4. Ha az első program sajátos formátumú, az első program szerzője által kigondolt adat fájlokat olvas és ír, akkor az 1. cikk (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy nem minősül az első programon fennálló szerzői jog megsértésének, ha a második programot úgy írták meg, hogy azonos formátumú adatfájlokat tud írni és olvasni?

5. Változtat-e az első, harmadik és negyedik kérdésre adandó válaszon az, ha a második program szerzője a második programot:

- a) az első program működésének megfigyelése, tanulmányozása vagy kipróbálása által hozta létre; vagy
- b) az első program szerzője által megalkotott és kiadott, az első program funkcióit leíró kézikönyv (a továbbiakban: kézikönyv) olvasása által hozta létre; vagy
- c) az a) és b) együtt?

6. Ha egy személy az első program egy példányát engedély alapján jogosult használni, akkor az 5. cikk (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az engedélyes jogosult a szerzői jogosult engedélye nélkül a programot betáplálni, futtatni és tárolni azért, hogy megfigyelje, kipróbálja vagy tanulmányozza az első program működését abból a célból, hogy a program elemeinek alapját képező ötleteket és elveket meghatározza, ha az engedély feljogosítja az engedélyest az első program betáplálására, futtatására és tárolására az engedély által biztosított különös célból történő használat során, de az első program

megfigyelése, tanulmányozása vagy kipróbálása céljából végzett cselekmények túllépnek az engedély által biztosított különös célon?

7. Úgy kell-e értelmezni az 5. cikk (3) bekezdését, hogy az első program működésének megfigyelését, kipróbálását vagy tanulmányozását úgy kell tekinteni, mint amit az első program elemeinek alapját képező ötletek és elvek meghatározása céljából tettek, ha ennek oka:

- a) hogy meggyőződjön az első program működési módjáról, különösen a kézikönyvben nem szereplő részletek tekintetében, abból a célból, hogy a második programot a fenti első kérdésben meghatározott módon írják meg;
- b) hogy meggyőződjön arról, hogy az első program hogyan értelmezi és hajtja végre az általa értelmezett és végrehajtott programnyelven írt állításokat (lásd a fenti harmadik kérdést);
- c) hogy meggyőződjön az adatfájlok formátumáról, amelyeket az első program ír, vagy olvas (lásd a fenti negyedik kérdést);
- d) hogy összehasonlítsa a második program és az első program teljesítményét, abból a célból, hogy megkeresse a két teljesítmény eltérésének okát, és hogy javítsa a második program teljesítményét;
- e) hogy párhuzamos próbákat végezzen az első programon és a második programon azért, hogy a második program fejlesztése során összehasonlítsa outputjaikat, különösen azért, hogy ugyanazon próba szkripteket futtat mind az első programon, mind a második programon;
- f) hogy meggyőződjön az első program által generált log fájl outputjáról azért, hogy ezzel azonos vagy megjelenésében hasonló log fájlt alkosson;
- g) hogy az első programot adatok (valójában, az USA államaiban adatokkal összefüggő zip kódok) kiadására készítse abból a célból, hogy meggyőződjön arról, hogy ez megfelel-e a hivatalos adatbázisok adatainak, és ha nem felel meg, akkor úgy programozza a második programot, hogy az első programmal megegyező módon válaszoljon az azonos inputokra.

B. Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmezéséről.

8. Ha a kézikönyv irodalmi műként szerzői jogi védelem alatt áll, akkor a 2. cikk a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy sérti a kézikönyvön fennálló szerzői jogot, ha a második program szerzője a második programban többszörözi, vagy nagymértékben többszörözi a kézikönyvben leírt alábbi kérdések bármelyikét:

- a) az első programba foglalt statisztikai eljárások kiválasztása;
- b) a kézikönyvben az eljárások leírására szolgáló matematikai képletek;
- c) különös parancsok vagy parancsok kombinációi, amelyekkel az eljárásokat fel lehet használni;
- d) az első program szerzője által a különböző parancsok tekintetében biztosított opciók;
- e) az első program által felismert kulcsszavak és szintaxis;
- f) az első program szerzője által kiválasztott alapértelmezések, melyeket akkor kell alkalmazni, ha egy bizonyos parancsot vagy opciót a felhasználó nem határozott meg;
- g) bizonyos körülmények esetén az első program által végrehajtandó ismétlések száma?

9. Úgy kell-e értelmezni a 2. cikk a) pontját, hogy sérti a kézikönyvön fennálló szerzői jogot, ha a második program szerzője — egy a második programot leíró kézikönyvben — többszörözi vagy nagymértékben többszörözi az első program által felismert kulcsszavakat és szintaxist.

3. A Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) által 2010. szeptember 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-442/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a 2009. évi irányelv¹ 12. cikkének (1) bekezdését és 13. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétesek azok a nemzeti rendelkezések, amelyek vonatkozó nemzeti jogként kizárják a biztosítási szolgáltatásból a közlekedési baleset károsultját a következő körülmények fennállása esetén:

- a) a balesetet egy nem biztosított vezető okozta; és

¹ A gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló, 2009. szeptember 16-i 2009/103/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

- b) a nem biztosított vezetőnek a károsult engedte át a gépjármű vezetését; és
- c) ez a károsult utasként tartózkodott a gépjárműben a baleset bekövetkeztekor; és
- d) ez a károsult a szóban forgó gépjármű vezetésére biztosítással rendelkezett?

Különösen:

- i. egy ilyen nemzeti rendelkezés a 2009. évi irányelv 13. cikke (1) bekezdésének értelmében „a biztosítás köréből [való kizárásnak]” minősül-e?
 - ii. a jelen ügyben fennállókkal azonos körülmények között a biztosított által a nem biztosított személynek adott engedély a 2009. évi irányelv 13. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében „kifejezett vagy hallgatólagos engedélynek” minősül-e?
 - iii. befolyásolja-e az e kérdésre adandó választ az a tény, hogy a 2009. évi irányelv 10. cikke szerint az azonosítatlan vagy biztosítatlan gépjárművek által okozott károk megtérítésével megbízott nemzeti szervezetek kizárhatják a kártérítés fizetését azon személyek vonatkozásában, akik saját akaratukból szálltak be a gépjárműbe, amely a kárt okozta, amennyiben a szervezet bizonyítani tudja, hogy tudomásuk volt arról, hogy a gépjármű nem volt biztosítva?
2. Független-e az (1) kérdésre adandó válasz attól, hogy: (a) a szóban forgó engedély azon a tényleges ismereten alapult, hogy a kérdéses vezető nem volt biztosított, vagy (b) a szóban forgó engedély azon a meggyőződésen alapult, hogy a vezető rendelkezik biztosítással, vagy (c) a szóban forgó engedélyt megadó biztosított személyben fel sem merült ez a kérdés?

4. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2010. szeptember 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-468/10. sz. ügy), (C-469/10. sz. ügy)²

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK irányelv 7. cikkének f) pontját, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az érintett hozzájárulásának hiányában, és annak érdekében hogy lehetővé tegye az érintett személyes adatainak feldolgozását — ami az adatkezelő vagy azon harmadik személyek jogos érdekének kielégítéséhez szükséges, akikkel az adatokat közlik — azt is előírja azon felül, hogy ne sérüljenek a személy alapvető jogai és szabadságai, hogy adatai a nyilvánosság számára hozzáférhető forrásokban szerepeljenek?
2. Megfelel-e a hivatkozott 7. cikk f) pontja azon feltételeknek, amelyeket az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata követel meg e rendelkezés közvetlen hatályának elismeréséhez?

5. A Juzgado de lo Mercantil n o 1 de Alicante (Spanyolország) által 2010. október 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-488/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A valamely lajstromozott közösségi formatervezési minta oltalma által biztosított kizárólagos jog megsértése miatt indult eljárásban a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2002. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet 19. cikkének (1) bekezdésében említett hasznosítás harmadik személyek részére történő megtiltásához való jog kiterjed valamennyi olyan harmadik személyre, aki valamely olyan más formatervezési mintát használ, amely nem kelt a fogyasztókban eltérő összbenyomást, vagy pedig e tilalom alól kizárt az a harmadik személy, aki olyan, a javára később lajstromozott közösségi formatervezési mintát használ, amelynek oltalmát nem semmisítették meg?
2. Az előbbi kérdésre adott válasz független a harmadik személy szándékától vagy a harmadik személy eljárásától függ azáltal, hogy meghatározó, hogy a harmadik személy azután jelentette-e be és lajstromoztatta a későbbi formatervezési mintát, hogy megkapta a korábbi közösségi formatervezési minta jogosultjától e korábbi formatervezési mintából eredő jogok megsértése miatt a termék forgalmazásának beszüntetésére irányuló perenkívüli felszólítást?

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

6. Az Oberlandesgericht Celle (Németország) által 2010. október 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-491/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A Brüsszel-IIa. rendelet 42. cikkét az Alapjogi Chartával összhangban értelmezve kivételesen rendelkezik-e a végrehajtás helye szerinti tagállam bírósága saját felülvizsgálati jogkörrel az eredeti eljárás helye szerinti tagállam végrehajtandó határozatában tetten érhető súlyos alapjogi jogsértések esetén?

2. Az iratok alapján az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága által nyilvánvalóan helytelenül kibocsátott — a Brüsszel-IIa. rendelet 42. cikke szerinti — igazolás ellenére köteles-e a végrehajtás helye szerinti tagállam bírósága a végrehajtásra?

7. A Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Egyesült Királyság) által 2010. október 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-497/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A Bíróság pontosítsa, hogy a gyermek szokásos tartózkodási helyének meghatározása érdekében mi a megfelelő teszt

a 2201/2003/EK rendelet 8. cikke

a 2201/2003/EK rendelet 10. cikke

alkalmazása során.

2. Tekinthető-e egy bíróság olyan „intézménynek vagy más szervnek”, amelynek felügyeleti jogot lehet biztosítani a 2201/2003/EK rendelet előírásainak alkalmazása során?

3. Folyamatosan alkalmazható-e a 10. cikk azt követően, hogy a megkeresett tagállam bírósága elutasította a gyermek visszavitelére irányuló keresetet a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló 1980. évi hágai egyezményre hivatkozva azon az alapon, hogy a 3. és az 5. cikk szerinti követelmények nem teljesültek?

Közelebbről: hogyan lehet feloldani azt az ellentétet, hogy a megkeresett állam határozata értelmében nem teljesültek, viszont a megkereső állam határozata értelmében teljesültek a gyermekek jogellenes külföldre viteléről szóló 1980. évi hágai egyezmény 3. és 5. cikke szerinti követelmények?

8. Az Østre Landsret (Dánia) által 2010. október 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-510/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: dán

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének d) pontjában foglalt „saját eszközeikkel” és az ezen irányelv (41) preambulumbekkezdésében foglalt „a műsorsugárzó szervezet nevében és annak felelőssége alatt” kifejezést a nemzeti vagy a közösségi jogra tekintettel kell-e értelmezni?

2. Úgy kell-e értelmezni a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdése d) pontjának szövegét, hogy az — mint például e rendelkezés dán, angol és francia változatában — „a műsorsugárzó szervezet nevében és annak felelőssége alatt” kifejezést, vagy úgy, hogy az — mint például a német változatban — „a műsorsugárzó szervezet nevében vagy annak felelőssége alatt” kifejezést kívánja jelenteni?

3. Ha az első kérdésben idézett kifejezéseket a közösségi jogra tekintettel kell értelmezni, akkor a következő kérdés merül fel: milyen kritériumokat kell a nemzeti bíróságoknak alkalmazniuk annak egyedi értékelésekor, hogy egy harmadik személy (a továbbiakban: gyártó) által a műsorsugárzó szervezet közvetítéseiben történő felhasználás céljából készített rögzítés „saját eszközeikkel” és „a műsorsugárzó szervezet nevében [és/vagy] annak felelőssége alatt” készült-e, és így az 5. cikk (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott kivétel hatálya kiterjed-e a rögzítésre?

A harmadik kérdésre adandó válasszal kapcsolatban különösen a következő kérdések megválaszolása szükséges:

- a) Úgy kell-e értelmezni a 2001/29/EK irányelv 5. cikke (2) bekezdésének d) pontjában foglalt „saját eszközök” fogalmát, hogy az 5. cikk (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott kivétel hatálya csak akkor terjed ki a gyártó által a műsorsugárzó szervezet közvetítéseiben történő felhasználás céljából készített rögzítésre, ha a műsorsugárzó szervezet a rögzítés vonatkozásában úgy felel harmadik személyekkel szemben a gyártó eljárásáért és mulasztásaiért, mintha ő maga járt volna el és mulasztott volna?
- b) Teljesül-e a rögzítésnek „a műsorsugárzó szervezet nevében [és/vagy] annak felelőssége alatt” történő elkészítésére vonatkozó feltétel, ha a műsorsugárzó szervezet a szóban forgó rögzítés elkészítését annak közvetítése végett rendelte meg a gyártótól, feltéve, hogy az érintett műsorsugárzó szervezet jogosult a szóban forgó rögzítés közvetítésére?

Az Østre Landsret tisztázni kívánja, hogy a következő helyzeteket figyelembe lehet vagy kell-e venni a 3) b) kérdés megválaszolásakor, és ha igen, akkor milyen súlyt kell tulajdonítani azoknak:

- i. A felek közötti megállapodások szerint a műsorsugárzó szervezet vagy a gyártó-e az, aki a megrendelt műsor tartalmára vonatkozó végső művészi/szerkesztői döntést meghozza.
- ii. Úgy felel-e a műsorsugárzó szervezet harmadik személyekkel szemben a gyártónak a rögzítéssel kapcsolatos kötelezettségeiért, mint a saját eljárásáért és mulasztásaiért.
- iii. Arra kötelezi-e a műsorsugárzó szervezettel kötött megállapodás a gyártót, hogy meghatározott áron szolgáltatassa a szóban forgó műsort a műsorsugárzó szervezet részére, és ezen az áron felül a rögzítéssel kapcsolatos valamennyi költséget maga viselje.
- iv. A műsorsugárzó szervezet vagy a gyártó-e az, aki felelősséget vállal a szóban forgó rögzítésért harmadik személyekkel szemben.
- c) Teljesül-e a rögzítésnek „a műsorsugárzó szervezet nevében [és/vagy] annak felelőssége alatt” történő elkészítésére vonatkozó feltétel, ha a műsorsugárzó szervezet a szóban forgó rögzítés elkészítését annak közvetítése végett rendelte meg a gyártótól, feltéve, hogy az érintett műsorsugárzó szervezet jogosult a szóban forgó rögzítés közvetítésére, és a gyártó a rögzítéssel kapcsolatban a műsorsugárzó szervezettel kötött megállapodásban anyagi és jogi felelősséget vállalt i. a rögzítéssel kapcsolatos valamennyi költség viseléséért egy előre meghatározott összeg fejében; ii. a jogok megszerzéséért; és iii. az előre nem látható körülményekért, ideértve a rögzítéssel kapcsolatos bármely késedelmet és szerződésszegést, miközben a műsorsugárzó szervezet a gyártónak a rögzítéssel kapcsolatos kötelezettségei vonatkozásában nem felel úgy harmadik személyekkel szemben, mint a saját eljárásáért és mulasztásaiért?

Közigazgatási ügyszak

1. A Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Olaszország) által 2010. július 5-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-328/10. - C-333/10. sz. ügyek)³

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Ellentétes-e a Szerződés 23., 43., 49. és 56. cikkével, valamint az 54/2003 irányelv 11. cikkének (2) és (6) bekezdésével, valamint 24. cikkével az a nemzeti szabályozás, amely — anélkül, hogy azt az Európai Bizottságnak bejelentette volna — a teherelosztási szolgáltatások szükségletei kielégítéséhez alapvetőnek bizonyuló, meghatározott villamosenergia-termelők számára, adott körülmények között kötelezően előírja, hogy az energiatőzsde piacain ajánlatot tegyenek a hálózatüzemeltető által egyoldalúan meghatározott programok alapján, és amely kivonja ezen ajánlatok díjazását a termelő

³ A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

szabad meghatározása alól, és olyan paraméterekhez köti, amelyeket nem az „átlátható, megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú eljárások alapján” határoztak meg

2. A Gerechtshof Amsterdam (Hollandia) által 2010. július 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-371/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A közösségi jog jelen állapotában hivatkozhat-e az EK 43. cikkre (jelenleg EUMSZ 49. cikk) a származási állammal szemben az a társaság, amelynek záróelszámolását a származási tagállam megadóztatja a székhely másik tagállamba való áthelyezése esetében?
2. Igenlő válasz esetén: Sérti-e az EK 43. cikket (jelenleg EUMSZ 49. cikk) a záróelszámolásnak a szóban forgóhoz hasonló olyan megadóztatása, amelyet halasztás és a későbbi értékcsökkenés figyelembevételének lehetősége nélkül vetnek ki a társaságnak a származási államból a fogadó államba áthelyezett, a székhelyáthelyezés időpontjában aktuális vagyonyában bekövetkezett értéknövekedésére abban az értelemben, hogy az nem igazolható az adóztatási joghatóság tagállamok közötti felosztásának szükségességével?
3. Független az előző kérdésre adandó válasz attól is, hogy a záróelszámolás szóban forgó megadóztatása holland adóztatási joghatóság alá eső (devizapiaci) árfolyamnyereséget érint, míg a fogadó államban ez a nyereség nem mutatható ki az ott érvényes adózási rendszer értelmében?

3. A Cour d'appel de Mons (Belgium) által 2010. szeptember 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-436/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 6. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja és a 13. cikke B. részének b) pontja úgy értelmezendő-e, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az említett 13. cikk B. részének b) pontja értelmében ingatlan bérbe- vagy haszonbérbeadásaként adómentes szolgáltatásnyújtásnak tekinti az olyan épület egy részének az igazgató és a családja által saját szükségletei kielégítésére történő használatát, amelyet jogi személy adóalany épített, vagy az ingatlanon fennálló dologi jog alapján birtokol, amennyiben e tárgyi eszköz után lehetséges az előzetesen felszámított adó levonása?

4. A Curtea de Apel Bacău (Románia) által 2010. szeptember 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-438/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. [...] a Szerződés 110. cikkével (korábban EK 90. cikk) ellentétes-e egy olyan belső adó előírása, amely adó az Európai Unió valamely más tagállamban már nyilvántartásba vett gépjárművek első romániai nyilvántartásba vételét sújtja, miközben a Romániában már nyilvántartásba vett gépjárművek ezen adótól mentes ügyletek tárgyát képezhetik?
2. Mivel a Szerződés 110. cikkének második bekezdése a nemzeti piac védelmére és a közösségi piacot szabályozó versenyjogi elvek megsértésére alkalmas tényezők kiküszöbölésére irányul, meg kell állapítani, hogy a környezetszennyezési adó megfizetésének kötelezettsége alóli egyes kivételek előírása, amelyek körébe a nemzeti gyártmányú gépkocsik is tartoznak, a nemzeti gépkocsiipari ágazat védelmére irányuló intézkedésnek minősül-e?

5. A Curtea de Apel Bacău (Románia) által 2010. szeptember 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-439/10. sz. ügy), (C-440/10. sz. ügy), (C-441/10. sz. ügy)⁴

Az eljárás nyelve: román

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A 110. cikk első bekezdésével (korábban EK 90. cikk), amelynek értelmében a tagállamok sem közvetlenül, sem közvetve nem vetnek ki más tagállamok termékeire a hasonló hazai termékre közvetlenül vagy közvetve kivetett adónál magasabb belső adót, ellentétes-e az 50/2008. sz. sürgősségi rendeletben rögzített jellemzőkkel rendelkező gépjárműveket sújtó környezetszennyezési adó bevezetése, amely adót a valamely tagállam területén történő első nyilvántartásba vétel alkalmával vetik ki, és amely adó a más tagállamokból származó termékekre kivetett belső adónak minősülhet, tekintettel arra, hogy ezen adót nem kell megfizetni az azonos jellemzőkkel rendelkező, importált használt gépjárműnek Romániában történő újbóli nyilvántartásba vétele alkalmával?

2. A Szerződés 110. cikkének második bekezdésével (korábban EK 90. cikk), amelynek értelmében a tagállamok nem vetnek ki más tagállamok termékeire olyan természetű belső adót, amely más termékek közvetett védelmét szolgálja, ellentétes-e az 50/2008. sz. sürgősségi kormányrendeletben rögzített jellemzőkkel rendelkező gépjárműveket sújtó környezetszennyezési adó bevezetése, amely adót a valamely tagállam területén történő első nyilvántartásba vétel alkalmával vetik ki, tekintettel arra, hogy a 218/2008. sz. sürgősségi kormányrendelet értelmében mentesül a környezetszennyezési adó megfizetése alól a gépkocsik azon kategóriája, amely megfelel a Romániában gyártott gépkocsik műszaki jellemzőinek?

6. A Centrale Raad van Beroep (Hollandia) által 2010. szeptember 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-455/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni az 1408/71 rendelet 71. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy ez a cikk olyan munkavállalóra is alkalmazandó, aki a határterületen fekvő lakóhelyét az utolsó foglalkoztatását követően, azonban munkaképtelenségi ellátás folyósítása alatt az illetékes államon kívüli másik tagállamba helyezi át?

2. Úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 45. cikket vagy az EUMSZ 21. cikket, hogy azokkal összeegyeztethető az olyan nemzeti rendelkezés, mint a WW 19. cikke (1) bekezdésének f) pontja, amely szerint a munkanélküli ellátásra való jogosultság felélése attól függ, hogy az érintett lakóhelye Hollandia területén van-e, még ha az érintett közvetlenül a holland határ mellett lakik és teljesen a holland munkaerőpiachoz igazodik is?

7. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2010. szeptember 17-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-456/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérelem

„Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 34. cikkének (korábbi EK 28. cikk) értelmezése alapján a Szerződés által tiltott mennyiségi korlátozásnak vagy azzal azonos hatású intézkedésnek minősül-e az a spanyol nemzeti szabályozás által felállított tilalom, amelynek értelmében a dohányüzletek üzemeltetői a más tagállamokból származó feldolgozott dohánytermékek tekintetében nem folytathatnak importőri tevékenységet?”

8. A Cour d'appel de Mons (Belgium) által 2010. szeptember 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-464/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK

⁴ A megjelölt ügyekben feltett kérdések szó szerint megegyeznek.

hatodik tanácsi irányelv 6. cikkének (4) bekezdését és 13. cikke B. részének f) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az adómentesség biztosítása azon szolgáltatásokra vonatkozóan, amelyeket olyan bizományos nyújt, aki saját nevében, de a fent hivatkozott 13. cikk B. része f) pontjának hatálya alá tartozó szolgáltatásokat szervező megbízó javára jár el közvetítőként?

9. A Conseil d'État (Franciaország) által 2010. szeptember 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-465/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A CCI részére folyósított támogatás visszafizetetésére vonatkozó kötelezettség jogalapjának fennállását illetően:

Ha az ERFA-ból folyósított támogatásokban részesülő ajánlatkérő szerv a támogatott projekt megvalósítása során egy vagy több közbeszerzési szabályt megszegett — miközben egyébként nem vitatott, hogy a projekt ebből az alapból támogatható, és hogy meg is valósították —, van-e a közösségi jognak, különösen az 1988. június 24-i 2052/88/EGK tanácsi rendeletnek és az 1988. december 19-i 4253/88/EGK tanácsi rendeletnek olyan rendelkezése, amely megalapozza a támogatások visszafizetetésének kötelezettségét? Amennyiben van ilyen, e kötelezettség a közbeszerzési szabályok bármilyen megszegésére, vagy csak egyes szabályszegésekre vonatkozik-e? Ez utóbbi esetben melyekre?

2. Az első kérdésre adott, legalább részben igenlő válasz esetében, a jogtalanul folyósított támogatás visszafizetetésének részletes szabályait illetően:

a) A 2988/95 rendelet értelmében szabálytalanságnak minősül-e az, ha az ERFA-ból nyújtott támogatásban részesülő ajánlatkérő szerv a támogatott projekt megvalósításával megbízott szolgáltató kiválasztása során egy vagy több közbeszerzési szabályt megszeg? Az a körülmény, hogy az illetékes nemzeti hatóságnak a kért támogatás ERFA-ból történő nyújtásáról hozott döntése időpontjában tudnia kellett, hogy a kedvezményezett gazdasági szereplő a hatóság által finanszírozott projekt megvalósításával megbízott szolgáltatónak még a támogatás odaítélését megelőző kiválasztása során megszegte a közbeszerzési szabályokat, befolyásolhatja-e a 2988/95 rendelet szerinti szabálytalanságnak minősítést?

b) A 2) a) kérdésre adandó igenlő válasz esetében, és tekintve, hogy amint azt a Bíróság a C-278/07 — C-280/07. sz., *Hauptzollamt Hamburg-Jonas kontra Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb GmbH & Co* egyesített ügyekben 2009. január 29-én hozott ítéletében kimondta, a 2988/95 rendelet 3. cikkében előírt elévülési idő alkalmazandó az olyan közigazgatási intézkedésekre, mint a gazdasági szereplő által elkövetett szabálytalanságok miatt jogosulatlanul kapott támogatás visszakövetelése:

— az elévülési idő kezdetének időpontjaként azt az időpontot kell-e megjelölni, amikor a kedvezményezettnek a támogatást folyósítják, vagy azt, amikor a kedvezményezett a kapott támogatási összeget arra használja fel, hogy az egy vagy több közbeszerzési szabály megszegésével kiválasztott szolgáltató részére díjat fizessen?

— úgy kell-e tekinteni, hogy ez az elévülési idő megszakad akkor, ha az illetékes nemzeti hatóság a támogatás kedvezményezettjének olyan felüyeleti jelentést küld, amelyben megállapítja a közbeszerzési szabályok megszegését, és ezért a nemzeti hatóságnak arra tesz ajánlást, hogy fizettesse vissza a folyósított összeget?

— ha a tagállam él a 2988/95 rendelet 3. cikkének (3) bekezdésében biztosított azon lehetőséggel, hogy hosszabb elévülési időt alkalmaz, különösen, ha Franciaországban azt az általános elévülési időt alkalmazzák, amelyet a jogvita alapját képező tényállás idején a code civil (polgári törvénykönyv) 2262. cikke írt elő, amelynek értelmében: „Minden igény — akár dologi jogi, akár személyiségi jogi — harminc év alatt évül el [...]”, az ilyen elévülési időnek a közösségi joggal — különösen az arányosság elvével — való összeegyeztethetőségét azon maximális elévülési időtartam alapján kell-e megítélni, amelyet a nemzeti közigazgatási szerv általi visszafizetési felszólítás jogi alapjául szolgáló nemzeti jogszabály előír, vagy pedig a jelen esetben ténylegesen alkalmazott elévülési idő alapján kell-e megítélni?

c) A 2) a) kérdésre adandó nemleges válasz esetén a Közösség pénzügyi érdekei akadályát képezik-e annak, hogy a jelen ügyben érintetthez hasonló támogatás folyósítása tekintetében a bíróság azokat a

jogot keletkeztető határozatok visszavonására vonatkozó nemzeti szabályokat alkalmazza, amelyek szerint — a semmisség, a csalás útján történő megszerzés és a kedvezményezett kérelmének esetét kivéve — a közigazgatási szerv a jogot keletkeztető egyedi határozatot annak jogellenessége esetén csak a meghozatalát követő négy hónapon belül vonhatja vissza, miközben ugyanakkor az egyedi közigazgatási határozatban — különösen, ha támogatás folyósításáról szól — ki lehet kötni olyan bontó feltételt, amelynek bekövetkezése esetén a szóban forgó támogatás határidő nélkül bármikor visszavonható, hozzátéve ehhez, hogy a Conseil d'État megállapította, hogy e nemzeti szabályt úgy kell értelmezni, hogy a közösségi jogszabály alapján jogtalanul nyújtott támogatás kedvezményezettje e szabályra csak akkor hivatkozhat, ha jóhiszeműen járt el?

10. A Landgericht Gießen (Németország) által 2010. szeptember 28-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-467/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Úgy kell-e értelmezni:

- a) a vezetői engedélyekről szóló, 1991. július 29-i 91/439/EGK tanácsi irányelv 8. cikkének (4) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 1. cikkének (2) bekezdését,
 - b) a vezetői engedélyekről szóló, 2006. december 20-i 2006/126/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (átdolgozott szöveg) 11. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (1) bekezdését,
1. hogy azok a tagállamnak (a fogadó államnak) megtiltják, hogy megtagadja egy másik tagállam (a kiállító állam) által kiállított vezetői engedély saját területén történő elismerését, ha a vezetői engedély kiállító államban történő megszerzése előtt a vezetői engedély megadását a fogadó államban azért tagadták meg, mert a biztonságos járművezetéshez támasztott fizikai és szellemi követelmények nem teljesültek;
 2. igenlő válasz esetén: hogy azok a tagállamnak (a fogadó államnak) megtiltják, hogy megtagadja egy másik tagállam (a kiállító állam) által kiállított vezetői engedély saját területén történő elismerését, ha a vezetői engedély kiállító államban történő megszerzése előtt a vezetői engedély megadását a fogadó államban azért tagadták meg, mert a biztonságos járművezetéshez támasztott fizikai és szellemi követelmények nem teljesültek, *és* a vezetői engedélyen feltüntetett adatok, a kiállító államtól származó egyéb nem vitatott információk vagy egyéb kétségtelen ismeretek, különösen maga a vezetői engedély tulajdonosa által esetlegesen szolgáltatott adatok vagy a fogadó állam további bizonyos ismeretei alapján megállapítást nyer, hogy megsértették a tartózkodási helyre vonatkozó, a 91/439/EGK irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja, illetve a 2006/126/EK irányelv 7. cikke (1) bekezdésének e) pontja szerinti szabályt — amennyiben egyéb kétségtelen ismeretek, különösen maga a vezetői engedély tulajdonosa által esetlegesen szolgáltatott adatok vagy a fogadó állam további bizonyos ismeretei nem elegendőek: a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében akkor is a kiállító államtól származnak-e az információk, ha azokat nem közvetlenül, hanem csak közvetve, harmadik személy — különösen a fogadó állam kiállító államban lévő nagykövetsége — ilyen információra alapozott tájékoztatása formájában továbbították —;
 3. hogy azok a tagállamnak (a fogadó államnak) megtiltják, hogy megtagadja egy másik tagállam (a kiállító állam) által kiállított vezetői engedély saját területén történő elismerését, ha a vezetői engedély kiállító államban történő megszerzésének alaki feltételei ugyan biztosítva voltak, megállapítást nyer azonban, hogy a tartózkodás kizárólag a vezetői engedély megszerzését szolgálja, az uniós jog, különösen az EUMSZ és az Európai Unió Alapjogi Chartája, valamint az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény szerinti alapvető szabadságok által védett célok közül azonban egyetlenegy sem (vezetőiengedély- turizmus)?

11. Az Unabhängiger Verwaltungssenat des Landes Vorarlberg (Ausztria) által 2010. október 1-jén benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-476/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Továbbra is alkalmazni kell-e a Szerződés 67. cikkének végrehajtásáról szóló, 1988. június 24-i 88/361/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (4) bekezdése szerinti rendelkezést — amelynek értelmében

a másodlagos lakóhelyek megszerzését szabályozó, hatályos nemzeti jogszabályokat fenn lehet tartani — a valamely EU-államban lévő másodlagos lakóhelyeknek az EGT-hez tartozó Liechtensteini Hercegség állampolgára általi megszerzésére?

2. Ellentétes-e az EGT-megállapodásnak a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseivel az olyan nemzeti szabályozás, amely az 1988. június 24-i 88/361/EGK tanácsi irányelv 6. cikkének (4) bekezdésére hivatkozva megtagadja a Liechtensteini Hercegség állampolgáraitól a valamely EU-államban lévő másodlagos lakóhely megszerzését, és így a nemzeti hatóságnak figyelmen kívül kell-e hagynia az ilyen nemzeti szabályozást?

12. A Corte dei Conti — Sezione Giurisdizionale per la Regione Siciliana (Olaszország) által 2010. október 6-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-482/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. A 241/1990. sz. törvény 3. cikkének és Szicília 10/1991. sz. tartományi törvénye 3. cikkének értelmében a 241/90. sz. törvény 1. cikkével összefüggésben, amely cikk az Európai Unió szabályozása elveinek figyelembevételére kötelezi az olasz közigazgatási hatóságot, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 296. cikkének második bekezdésében és az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírtaknak megfelelően a közigazgatási aktusokra vonatkozó indokolási kötelezettséggel összhangban, összeegyeztethető-e az európai uniós joggal az említett nemzeti normák azon értelmezése és alkalmazása, amely alapján a nyugdíjak tárgyában nem közhatalmi szervként, mérlegelést nem engedő jogkörben hozott egyedi — azaz alanyi jogokra vonatkozó — aktusok mentesülhetnek az indokolási kötelezettség alól, és ez az eset a közigazgatási határozat lényeges alaki kellékének megsértését jelenti-e?

2. A 241/1990. sz. törvény 21g. cikke (2) bekezdésének első albekezdése — ahogyan azt a közigazgatási ítélezési gyakorlat értelmezi — a közigazgatási aktusra vonatkozó, ugyanezen 241/1990. sz. törvény 3. cikke, valamint Szicília 10/1991. sz. tartományi törvénye által rögzített indokolási kötelezettséggel összefüggésben, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 296. cikkének második bekezdésében és az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírtaknak megfelelően a közigazgatási aktusokra vonatkozó indokolási kötelezettséggel összhangban, összeegyeztethető-e a 241/1990. sz. törvény 1. cikkével, amely az Európai Unió szabályozása elveinek figyelembevételét írja elő a közigazgatási hatóság számára, és ebből következőleg összeegyeztethető-e, és elfogadható-e azon lehetőség értelmezése és alkalmazása, miszerint a közigazgatási hatóság határozatának indokolását a bírósági eljárásban kiegészítheti?

13. A Tribunal Supremo (Spanyolország) által 2010. október 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-484/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Megállapítható-e, hogy a 2008. július 18-i 1247/08. sz. királyi rendelet a 81. cikkével összefüggésben értelmezett 19. sz. mellékletében foglalt kimerítő szabályozás a minőségjelzések hivatalos elismerésének megszerzésével kapcsolatban túlzott mértékűnek bizonyul, aránytalan az általa követett célhoz képest, és nem igazolható korlátozást eredményez, amely megnehezíti a tanúsítványok egyenértékűségének elismerését, és az EK 28. és az EK 30. cikkel ellentétes módon akadályozza vagy korlátozza a behozott termékek forgalmazását?

14. A Tribunal administratif de Rennes (Franciaország) által 2010. október 11-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-487/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: francia

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Az 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 5. cikke lehetővé teszi-e a tagállam számára, hogy olyan szabályozást tartson hatályban vagy vezessen be, amely a hozzáadottérték-adó hatálya alá vonja az adóalany által üzleti célra felhasznált épület saját részre történő értékesítését,

miközben ez az értékesítés az adóalanyt az ily módon beszedett hozzáadottérték-adó azonnali és teljes levonására jogosítja?

15. A Commissione Tributaria Centrale — Sezione di Bologna (Olaszország) által 2010. október 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-500/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Az EK-Szerződés 10. cikkével, jelenleg az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkével, valamint a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 2. és 22. cikkével ellentétes-e az olasz államnak a 2010. május 22-i 73. sz. törvénnyé alakított, 2010. március 25-i 40. sz. d.L. 3. cikkében foglalt azon szabályozása, amely megakadályozza, hogy az adóügyi bíróság határozzon azon adókövetelés fennállásáról, amelyet az adóhatóság a kedvezőtlen határozat haladéktalan megtámadásával fellebbezésében kíván érvényesíteni, és amely szabályozás ily módon lényegében a vitatott HÉA-tartozásról való teljes lemondást írja elő, amikor is e tartozást az eljárás két foka is nem létezőnek minősítette, és a vitatott tartozást a lemondásból hasznot húzó adóalany még csökkentett mértékben sem fizette meg?

16. A Tribunale di Santa Maria Capua Vetere (Olaszország) által 2010. október 19-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-501/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: olasz

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A letelepedés, valamint a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozható-e olyan nemzeti rendszerrel, amely korlátozott számú koncesszió, valamint közrendvédelmi szervek által kiadott további engedély kiadásán alapszik, és rögzíti:

1. a korábban és olyan versenyeljárást követően kiadott koncessziók jogosultjai általános védelmét, amely versenyeljárásból jogellenesen zárták ki a gazdasági szereplők egy részét;
2. olyan rendelkezések meglétét, amelyek valójában megszerzett kereskedelmi pozíciók fenntartását biztosítják (annak megtiltását a koncessziók új jogosultjai számára, hogy értékesítő pultjaikat a már meglévőktől bizonyos meghatározott távolságon belül helyezték el);
3. a koncesszió lejártá, valamint ebből következően a jogalany jelentős összegű biztosítékai elvesztése eseteinek előírását, amelyek között szerepel az az eset is, ha a koncesszió jogosultja akár közvetten is a koncesszió tárgyát képezőhöz hasonló, határokon átnyúló játéktevékenységeket folytat.

17. A Raad van State (Hollandia) által 2010. október 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-502/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: holland

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

Úgy kell-e értelmezni a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról szóló, 2003. november 25-i 2003/109/EK tanácsi irányelv (1) 3. cikke (2) bekezdésének e) pontja értelmében vett „formálisan korlátozott tartózkodási engedély” fogalmát, hogy az az olyan, határozott időre szóló tartózkodási engedélyt is magában foglalja, amely a holland jog szerint nem nyújt lehetőséget a határozatlan időre szóló tartózkodási engedély megszerzésére, még ha e határozott időre szóló tartózkodási engedély érvényességi időtartama a holland jog szerint főszabályként korlátlan gyakorisággal meg is hosszabbítható, és még akkor is, ha ezáltal a személyek egy meghatározott csoportja — mint például a szellemi vezetők és a hitoktatók — kizárt ezen irányelv hatálya alól?

18. A Varhoven administrativen sad (Bulgária) által 2010. október 20-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-503/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a közlekedési ágazatban a bio-üzemanyagok, illetve más megújuló üzemanyagok használatának előmozdításáról szóló, 2003. május 8-i 2003/30/EK európai parlamenti és

tanácsi irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy a bioetanol fogalmának meghatározása olyan termékekre vonatkozik, mint amilyen a szóban forgó termék (olyan termékeket ölel fel, mint amilyen a szóban forgó termék), amely az alábbi jellemzőkkel és objektív tulajdonságokkal bír:

- biomasszából van előállítva,
- az előállítás — a felperes Evroetil AD által kidolgozott bioetanol-előállítási műszaki követelményekben ismertetett és az ugyanezen előállító által kidolgozott műszaki követelmények szerint a mezőgazdasági eredetű etilalkohol előállításának technológiájától eltérő — különleges technológia útján történik,
- több mint 98,5 % alkoholt és azt a fogyasztásra alkalmatlanná tevő alábbi anyagokat tartalmazza: magasabb fokú alkoholok 714,49–8 311 mg/dm³ mennyiségben; aldehidek 238,16–411 mg/dm³ mennyiségben; észterek (etilacetát) 1 014–8 929 mg/dm³ mennyiségben,
- teljesíti a bioetanol üzemanyagként történő felhasználására vonatkozó Pr EN 15376 európai szabványtervezet követelményeit,
- üzemanyagként felhasználható, és az A95-ös benzinhoz történő hozzáadása révén ténylegesen bioüzemanyagként használják és értékesítik az üzemanyag-töltő állomásokon,
- denaturálására nem denaturálásra irányuló különleges eljárás útján kerül sor.

2. Úgy kell-e értelmezni a 2003/30 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy a szóban forgó termék csak akkor sorolható be bioetanolként, ha azt ténylegesen bioüzemanyagként használják, vagy elegendő, hogy azt bioüzemanyagként kínálják, és/vagy az ténylegesen alkalmas a bioüzemanyagként történő felhasználásra?

3. Amennyiben az első és a második kérdésre adott válaszok alapján abból kell kiindulni, hogy a szóban forgó termék vagy annak megfelelő része esetében bioetanolról van szó, akkor az 1991. július 26-i 2587/91/EGK bizottsági rendelettel módosított, a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. melléklete szerinti Kombinált Nomenklatúra (a továbbiakban: KN) mely kódja alá kell a szóban forgó terméket besorolni:

- 3.1. Úgy kell-e értelmezni a 22. árucsoport rendelkezéseit és konkrétan a 2207 vámtarifaszámot, hogy azok felölelik a termék bioetanolkénti besorolását?
- 3.2. A 3.1. kérdésre adandó igenlő válasz esetén a bioetanol és konkrétan a szóban forgó termék besorolása során figyelembe kell-e venni azt, hogy a terméket denaturálták-e (a jövedéki adó alóli mentesség alkalmazásában az alkohol teljes denaturálására vonatkozó eljárások kölcsönös elismeréséről szóló, 1993. november 22-i 3199/93/EK bizottsági rendelet szerinti eljárások vagy egyéb engedélyezett eljárások útján)?
- 3.3. A 3.2. kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a KN 2207 vámtarifaszámra vonatkozó rendelkezéseit, hogy csak a denaturált bioetanol sorolható be a 2207 20 000 KN-kód alá?
- 3.4. A 3.3. kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a KN 2207 vámtarifaszámra vonatkozó rendelkezéseit, hogy a nem denaturált bioetanol a 2207 10 000 KN-kód alá sorolandó be?
- 3.5. A 3.1. kérdésre adandó igenlő és a 3.2. kérdésre adandó nemleges válasz esetén a kettő közül mely — a 2207 10 000 vagy a 2207 20 000 — vámtarifaszám alá sorolandó be a szóban forgó termék?
- 3.6. A 3.1. kérdésre adandó nemleges válasz esetén a bioetanol az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 2. cikkének (1) bekezdésében szereplő meghatározásban felsorolt KN-kódok valamelyike alá kell-e besorolni, és ha igen, mely alá?

4. Amennyiben az első és a második kérdésre adott válaszok alapján abból kell kiindulni, hogy a szóban forgó termék vagy annak megfelelő része esetében nem bioetanolról van szó, akkor az első kérdésben felsorolt jellemzőkkel és objektív tulajdonságokkal rendelkező szóban forgó terméket az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/83/EGK tanácsi irányelv 20. cikke első bekezdésének első franciabekezdése értelmében vett etilalkoholként kell-e besorolni?

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett ítéletek

Büntető ügyszak

1. A Bíróság (második tanács) 2010. október 21-i ítélete (a Szombathelyi Városi Bíróság (Magyar Köztársaság) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Eredics Emil és társa elleni büntetőeljárás (C-205/09. sz. ügy)

1. A büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat 1. cikkének a) pontját és 10. cikkét akként kell értelmezni, hogy a büntetőügyekben lefolytatott közvetítésnek az említett 10. cikk (1) bekezdése szerinti elősegítése szempontjából a „sértett” fogalmába nem tartoznak bele a jogi személyek.

2. A 2001/220 kerethatározat 10. cikkét akként kell értelmezni, hogy az nem követeli meg a tagállamoktól, hogy a közvetítői eljárás lehetőségét minden olyan bűncselekmény vonatkozásában biztosítsák, amelyeknek a nemzeti szabályozás által meghatározott törvényi tényállása lényegében megfelel azon bűncselekmények törvényi tényállásának, amelyek vonatkozásában e szabályozás kifejezetten rendelkezik a közvetítői eljárásról.

2. A Bíróság (negyedik tanács) 2010. október 21-i ítélete (Cour constitutionnelle (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — I. B. elleni büntetőeljárás (C-306/09. sz. ügy)

Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 4. cikke 6. pontját és 5. cikke 3. pontját úgy kell értelmezni, hogy amennyiben az érintett végrehajtó tagállam átültette belső jogrendjébe e kerethatározat 5. cikkének 1. és 3. pontját, az érintett személy távollétében kiszabott büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása az említett 5. cikk 1. pontja értelmében azon feltételhez köthető, hogy az érintett személyt, aki a végrehajtó tagállam állampolgára vagy lakosa, szállítsák vissza ez utóbbi tagállamba, hogy adott esetben ott töltsen le a kibocsátó tagállamban a jelenlétében tartott újbóli tárgyaláson vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést.

3. A Bíróság elnökének 2010. október 19-i végzése (az Înalta Curte de Casatie si Justitie (Románia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-264/10. sz. ügy)⁵

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

Gazdasági ügyszak

1. A Bíróság (második tanács) 2010. október 21-i ítélete (a Symvoulio tis Epikrateias (Görögország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Idryma Typou AE kontra Ypourgos Typou kai Meson Mazikis Enimerosis (C-81/09. sz. ügy)

1. Az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 1968. március 9-i 68/151/EGK első tanácsi irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az előfizetéses rádiós és televíziós szolgáltatásokról szóló 2644/1998. sz. törvénnyel módosított, a magán televíziózás és a helyi rádiózás, valamint a rádiós és televíziós piachoz kapcsolódó egyes kérdések szabályozásáról, és egyéb rendelkezésekről szóló, 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése, amely szerint az ugyanezen cikk előző bekezdéseiben a televíziócsatornák működését szabályozó rendelkezések és etikai szabályok megsértésének esetére előírt pénzbírságok nemcsak a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező társasággal, hanem

⁵ A kérdés: Hírlevél I. évf. 3. szám, Büntető szakág, 1. szám alatt

egyetemlegesen valamennyi, a részvények 2,5 %-ot meghaladó hányadával rendelkező részvényessel szemben is kiszabhatók.

2. Az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 63. cikket akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás.

2. A Bíróság (első tanács) 2010. október 28-i ítélete (a Bundesgerichtshof (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Volvo Car Germany GmbH kontra Autohof Weidensdorf GmbH (C-203/09. sz. ügy)

A tagállamok önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynökökre vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló, 1986. december 18-i 86/653/EGK tanácsi az irányelv 18. cikkének a) pontjával ellentétes az önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynök kizárása a vevőkör miatti kártalanításból, amennyiben a megbízó a kereskedelmi ügynök olyan kötelezettségszegésének fennállásáról értesül, amelyre a szerződés felmondási idővel való megszüntetésének közlését követően, de a szerződés megszűnését megelőzően került sor, és amely a szóban forgó szerződés azonnali megszüntetését alapozná meg.

Munkaügyi ügyszak

1. A Bíróság (nagytanács) 2010. október 5-i ítélete (az Administrativen sad Sofia-grad (Bulgária) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Georgi Ivanov Elchinov kontra Natsionalna zdravnoosiguritelna kasa (C-173/09. sz. ügy)

1. Az uniós joggal ellentétes, ha az a nemzeti bíróság, amelynek a fellebbezés alapján felsőbb szinten eljáró bíróság utasítására egy hozzá visszautalt ügyet kell újból elbírálnia, a nemzeti eljárásjog szerint kötve van a felsőbb szintű bíróság által tett érdemi megállapításokhoz, amennyiben úgy ítéli meg, hogy a Bíróságtól kért értelmezésre figyelemmel e megállapítások nem felelnek meg az uniós jognak.

2. Az EK 49. cikkel és a 2006. december 18-i 1992/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított változatának 22. cikkével ellentétes az ügy értelmezhető tagállami szabályozás, amely minden esetben kizárja a valamely más tagállamban előzetes engedély nélkül igénybe vett kórházi ellátás megtérítését.

3. Azon ellátásokat illetően, amelyek a biztosított lakóhelye szerinti tagállamban nem vehetők igénybe, az 1992/2006 rendelettel módosított, 1408/71 rendelet 118/97 rendelettel módosított változatának 22. cikke (2) bekezdésének második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ugyanezen cikk (1) bekezdése c) pontjának i. alpontja szerint előírt engedély nem tagadható meg olyan esetben, amikor:

— a nemzeti jogszabályok által meghatározott ellátások olyan listán vannak felsorolva, amely nem említi kifejezetten vagy pontosan az alkalmazott kezelési módszert, csupán az illetékes intézmény által térített kezeléstípusokat határozza meg, és a szokásos értelmezési elvek alkalmazásával, objektív, hátrányos megkülönböztetéstől mentes szempontokon alapuló vizsgálatot követően, valamennyi releváns orvosi szempont és rendelkezésre álló tudományos adat figyelembevételével megállapításra kerül, hogy e kezelési módszer megfeleltethető az említett listán szereplő kezeléstípusoknak, és

— az ugyanolyan hatékonyságú alternatív kezelést a biztosított lakóhelye szerinti tagállamban nem tudják a megfelelő időn belül biztosítani.

Ugyanezen cikkel ellentétes, ha az előzetes engedély iránti kérelemről dönteni hivatott nemzeti szervek e rendelkezés alkalmazásakor azt vélelmezik, hogy a biztosított lakóhelye szerinti tagállamban nem biztosítható kórházi kezelések nem szerepelnek az ezen állam jogszabályai által megtéríteni rendelt ellátások között, és fordítva, hogy az ezen ellátások között szereplő kórházi kezelések viszont ebben a tagállamban is igénybe vehetők.

4. Amennyiben megállapításra kerül, hogy az 1992/2006 rendelettel módosított, 1408/71 rendelet 118/97 rendelettel módosított változatának 22. cikke (1) bekezdése c) pontjának i. alpontja szerinti előzetes engedély kiadásának megtagadása nem volt megalapozott, miközben a kórházi ellátásra már sor került, és ehhez kapcsolódóan a biztosítottak költségei merültek fel, a nemzeti bíróságnak

köteleznie kell az illetékes intézményt arra, hogy a nemzeti eljárási szabályoknak megfelelően térítse meg a biztosított részére azt az összeget, amely rendes körülmények között akkor járt volna, ha az engedélyt szabályszerűen adták volna meg.

Az említett összegnek meg kell egyeznie az azon jogszabályi rendelkezések által meghatározottal, amelynek hatálya alá annak a tagállamnak az intézménye tartozik, amelynek területén a kórházi ellátást nyújtották. Ha ezen összeg alacsonyabb annál az összegnél, amely a lakóhely szerinti tagállamban hatályban lévő jogszabályok alkalmazása esetén merült volna fel akkor, ha ez utóbbiban kerül sor a kórházi ellátásra, akkor az illetékes intézménynek ezen felül még e két összeg közötti különbségnek megfelelő kiegészítő térítést is kell nyújtania a biztosított részére, a ténylegesen felmerült költségek erejéig.

2. A Bíróság (második tanács) 2010. október 7-i ítélete (a Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Vitor Manuel dos Santos Palhota és társai elleni büntetőeljárás (C-515/08. sz. ügy)

Ellentétes az EUMSZ 56. cikkel és az EUMSZ 57. cikkel az a tagállami szabályozás, amely a más tagállambeli székhelyű azon munkáltató részére, aki az elsőként említett tagállam területére munkavállalókat küld ki, a kiküldetésre vonatkozóan előzetes nyilatkozat elküldését írja elő, amennyiben a tervezett kiküldés megkezdése ahhoz a feltételhez van kötve, hogy a munkáltató kézhez vegye az említett nyilatkozat nyilvántartásba vételi számát, és az említett hatóságoknak a nyilatkozat kézhezvételétől számítva öt munkanap áll rendelkezésükre arra, hogy ezen értesítést megküldjék.

Nem ellentétes az EUMSZ 56. cikkel és az EUMSZ 57. cikkel az olyan tagállami szabályozás, amely a más tagállambeli székhelyű azon munkáltató részére, aki az elsőként említett tagállam területére munkavállalókat küld ki, a kiküldetés időtartama alatt az első állam joga által megkövetelt társadalombiztosítási vagy munkajogi okmányokkal egyenértékű okmányok másolatainak a nemzeti hatóságok részére bemutatás céljából történő megőrzését, ezen időtartam leteltét követően pedig azoknak az említett hatóságok részére történő megküldését írja elő.

3. A Bíróság (nagytanács) 2010. október 12-i ítélete (a Vestre Landsret (Dánia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Ingeniørforeningen i Danmark, Ole Andersen nevében eljárva kontra Region Syddanmark (C-499/08. sz. ügy)

A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 2. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a tagállami szabályozás, amelynek értelmében a munkáltatójuk által azon nyugdíjrendszer révén fizetett öregségi nyugdíjra jogosult munkavállalók, amelyhez 50 éves koruk előtt csatlakoztak, kizárólag emiatt nem részesülhetnek a cégnél legalább 12 éves munkaviszonnal rendelkező munkavállalók újbóli szakmai beilleszkedésének elősegítését szolgáló, munkáltatói felmondás esetén járó végkielégítésben.

4. A Bíróság (nagytanács) 2010. október 12-i ítélete (az Arbeitsgericht Hamburg (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Gisela Rosenbladt kontra Oellerking Gebäudereinigungsges.mBh (C-45/09. sz. ügy)

1. A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti jogszabályi rendelkezés, mint az egyenlő bánásmódról szóló általános törvény (Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz) 10. §-ának (5) bekezdése, melynek értelmében érvényesnek kell tekinteni a munkaszerződések amiatt történő ipso iure megszűnését előíró záradékokat, hogy a munkavállaló elérte a nyugdíjkorhatárt, amennyiben egyrészt az említett rendelkezést objektíven és ésszerűen igazolja a foglalkoztatási és munkaerő-piaci politikára vonatkozó törvényes célkitűzés, másrészt pedig az e célkitűzés elérését szolgáló eszközök megfelelők és szükségesek. E megengedő szabályozás kollektív szerződés útján történő végrehajtása önmagában nem mentesül bármilyen bírósági felülvizsgálat alól, hanem az említett irányelv 6. cikke (1) bekezdésével összhangban magának is oly módon kell szolgálnia az ilyen törvényes célkitűzést, hogy annak eléréséhez megfelelő és szükséges legyen.

2. A 2000/78 irányelv 6. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan intézkedés, mint a 65 évben meghatározott nyugdíjkorhatárt elérő munkavállalók munkaszerződéseinek ipso iure megszűnésére irányuló, az épülettakarításban foglalkoztatott munkavállalókra vonatkozó, általánosan alkalmazandó kollektív keretmegállapodás (Allgemeingültiger Rahmentarifvertrag für die gewerblichen Beschäftigten in der Gebäudereinigung) 19. §-ának 8. pontja szerinti záradék.

3. A 2000/78 irányelv 1. és 2. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, ha valamely tagállam az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló kollektív megállapodást általánosan alkalmazandónak nyilvánítja, amennyiben e kollektív megállapodás nem fosztja meg a hatálya alá tartozó munkavállalókat attól a védelemtől, amelyet az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés elleni rendelkezések biztosítanak számukra.

5. A Bíróság (második tanács) 2010. október 14-i ítélete (a Bundesfinanzhof (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Gudrun Schwemmer kontra Agentur für Arbeit Villingen-Schwenningen — Familienkasse (C-16/09. sz. ügy)

Az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel módosított és naprakésszé tett, továbbá a 2005. április 13-i 647/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 76. cikkét, illetve az 1408/71 rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az olyan ellátásra való jogosultság, amelyre a jogosultság megszerzésének nem feltétele a biztosítási, szolgálati vagy önálló vállalkozóként folytatott tevékenységi idő, és amely azon tagállam joga szerint jár, amelyben az egyik szülő az ellátás kedvezményezettjeinek minősülő gyermekekkel együtt él, nem függeszthető fel részlegesen az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló olyan helyzetben, ahol a volt házastárs, aki egyben az érintett gyermekek másik szülője, főszabály szerint családi ellátásra jogosult azon állam jogszabályai szerint, amelyben munkát végez, vagy pusztán ezen állam nemzeti szabályozása, vagy az 1408/71 rendelet 73. cikke alapján, azonban — az erre vonatkozó kérelem benyújtásának elmulasztása miatt — ténylegesen nem részesül ebben az ellátásban.

6. A Bíróság (második tanács) 2010. október 14-i ítélete (a Verwaltungsgericht Halle (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Günter Fuß kontra Stadt Halle (C-243/09. sz. ügy)

A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikkének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amely az alapeljárásban szerepel, és amely lehetővé teszi az állami szektorban működő munkáltató számára, hogy a beavatkozó egységnél tűzoltóként foglalkoztatott munkavállalót kötelezően másik egységhez helyezze át azzal az indokkal, hogy az az említett rendelkezésben előírt maximális átlagos heti munkaidő említett beavatkozó egységnél való tiszteletben tartását kérte. E tekintetben nem releváns az a körülmény, hogy ezen áthelyezés miatt a munkavállalót egyáltalán nem éri hátrány azon kívül, amely az említett 6. cikk b) pontjának megsértéséből ered.

7. A Bíróság (második tanács) 2010. október 14-i ítélete (a Centrale Raad van Beroep — Hollandia előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — J. A. van Delft és társai kontra College van zorgverzekeringen (C-345/09. sz. ügy)

1. Az a 2006. december 18-i 1992/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 392., 1. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet 28., 28a. és 33. cikkét a 2007. március 19-i 311/2007/EK bizottsági rendelettel (HL L 82., 6. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet 29. cikkével

összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan tagállami szabályozás, amely előírja, hogy az e tagállam jogszabályai alapján nyugdíjra vagy járadékra jogosultak, akik az alapügy felpereseihez hasonlóan más tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, amelyben az említett 28. és 28a. cikk alapján jogosultak az e tagállam illetékes intézménye által nyújtott természetbeni egészségügyi ellátásra, kötelesek az említett nyugdíj vagy járadék után levonás formájában járulékot fizetni, még akkor is, ha nem vetették magukat nyilvántartásba a lakóhelyük szerinti tagállam illetékes intézményénél.

2. Az EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan tagállami szabályozás, amely előírja, hogy az e tagállam jogszabályai alapján nyugdíjra vagy járadékra jogosultak, akik valamely más tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, amelyben az 1992/2006 rendelettel módosított 1408/71 rendelet 28. és 28a. cikke alapján jogosultak az e tagállam illetékes intézménye által nyújtott természetbeni egészségügyi ellátásra, kötelesek az említett nyugdíj vagy járadék után levonás formájában járulékot fizetni, még akkor is, ha nem vetették magukat nyilvántartásba a lakóhelyük szerinti tagállam illetékes intézményénél.

Ezzel szemben az EUMSZ 21. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás, amennyiben a külföldi és belföldi lakóhelyű személyek között indokolatlanul eltérő bánásmódot ír elő vagy arra vezet — aminek megvizsgálása a kérdést előterjesztő bíróság feladata — az e szabályozás hatályba lépése előtt kötött egészségbiztosítási szerződésekben biztosított átfogó védelem folytonossága tekintetében.

8. A Bíróság (második tanács) 2010. október 14-i ítélete (Conseil d'État (Franciaország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Union syndicale Solidaires Isère kontra Premier ministre és társai (Franciaország) (C-428/09. sz. ügy)

1. Az alapeljárás tárgyát képező szerződéshez hasonló pedagógusi munkaszerződés keretében szünidő- és szabadidőközpontokban alkalmilag és idényjelleggel alkalmazott, és legfeljebb évi nyolcvan munkanapot dolgozó személyek a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatálya alá tartoznak.

2. Az alapeljárás tárgyát képező pedagógusi munkaszerződésekhez hasonló szerződések keretében szünidő- és szabadidőközpontokban alkalmilag és idényjelleggel alkalmazott személyek a 2003/88 irányelv 17. cikke (3) bekezdésének b) és/vagy c) pontjában meghatározott eltérés hatálya alá tartoznak.

Az olyan nemzeti szabályozás, amely az e személyek által végzett tevékenységet évi nyolcvan munkanapra korlátozza, nem teljesíti a 2003/88 irányelv 17. cikkének (2) bekezdésében a szóban forgó eltérés alkalmazása érdekében meghatározott azon feltételeket, miszerint az érintett munkavállalóknak egyenértékű kompenzáló pihenőidőt kell biztosítani, vagy kivételes esetekben, ha a kompenzáló pihenőidő biztosítása objektív okok miatt nem lehetséges, akkor őket megfelelő védelemben kell részesíteni.

9. A Bíróság (hetedik tanács) 2010. szeptember 15-i végzése (a Cour du travail de Bruxelles (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Jhonny Briot kontra Randstad Interim, Sodexo SA, az Európai Unió Tanácsa (C-386/09. sz. ügy)

Az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között, amennyiben a kölcsönzött munkavállaló határozott idejű munkaszerződése e kölcsönzött munkavállaló alkalmazásának célját képező tevékenység átadását megelőző időpontban az e szerződésben megállapított időtartam lejártá miatt szűnt meg, a fent említett szerződés megújításának ezen átruházás miatti elmaradása nem ellentétes a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében szereplő tilalommal. Ezért a fent említett kölcsönzött munkavállalót nem kell úgy tekinteni, mint aki az említett átruházás időpontjában továbbra is a kölcsönvevő vállalkozás rendelkezésére áll.

10. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. október 21-i ítélete (a Rechtbank 's-Gravenhage (Hollandia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Latchways plc és társa kontra Kedge Safety Systems BV és társa (C-185/08. sz. ügy)

1. Az EN 795 európai szabványnak az A1. osztályba tartozó szerkezeti rögzítőkre vonatkozó rendelkezései nem tartoznak a 2003. szeptember 29-i 1882/2003/EGK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az egyéni védőeszközökre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1989. december 21-i 89/686/EGK tanácsi irányelv hatálya alá, tehát azok nem képezik az uniós jog részét, ebből következően pedig a Bíróságnak nincs hatásköre azok értelmezésére.

2. Az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szerkezeti rögzítők, amelyeket nem arra szántak, hogy azokat a felhasználó tartsa vagy viselje, nem tartoznak az 1882/2003 rendelettel módosított 89/686 irányelv hatálya alá sem önmagukban, sem azon tény miatt, hogy azokat az egyéni védőeszközökhöz való csatlakoztatásra szánták.

3. A 1882/2003 rendelettel módosított, az építési termékekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/106/EGK tanácsi irányelv hatálya alá tartoznak az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szerkezeti rögzítők, amelyek azon építmény részét képezik, amelyre azokat annak biztosítása céljából szerelték fel, hogy az építmény tetejének használata vagy igénybevétele biztonságos legyen.

4. A megfelelőségértékelési eljárások különböző szakaszainak moduljairól és a CE megfelelőségi jelölés feltüntetését és használatát rögzítő, a műszaki harmonizációs irányelvekben használni kívánt szabályokról szóló, 1993. július 22-i 93/465/EGK tanácsi határozat kizárja, hogy fakultatív alapon CE-jelölést helyezzenek el az olyan terméken, amely nem tartozik az elhelyezés jogalapját képező irányelv hatálya alá, de eleget tesz az abban meghatározott műszaki feltételeknek.

11. A Bíróság (második tanács) 2010. október 21-i ítélete (a Tribunale ordinario di Torino — Olaszország előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Antonino Accardo és társai kontra Comune di Torino (C-227/09. sz. ügy)

1. A munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 1993. november 23-i 93/104/EK tanácsi irányelv 17. cikkének (3) bekezdése — mind annak eredeti változatában, mind pedig a 2000. június 22-i 2000/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvvel módosított változatában — az ugyanazon cikk (2) bekezdéséhez képest önálló hatállyal rendelkezik, oly módon, hogy az, hogy valamely foglalkozás nem szerepel az említett (2) bekezdésben foglalt felsorolásban, nem akadályozza annak, hogy az a 93/104 irányelv mindkét említett változata 17. cikkének (3) bekezdésében előírt eltérés hatálya alá tartozzon.

2. Az alapügyben szereplőkhöz hasonló körülmények között a 93/104 irányelv és a 2000/34 irányelvvvel módosított 93/104 irányelv 17. cikkében, valamint — adott esetben — a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 17. és/vagy 18. cikkében előírt, nem kötelező eltérésekre nem lehet hivatkozni az alapeljárás felpereseihez hasonló magánszemélyekkel szemben. E rendelkezéseket továbbá nem lehet akként értelmezni, hogy azok megengedik vagy tiltják az alapügyben szóban forgóhoz hasonló kollektív szerződések alkalmazását, mivel ez utóbbiak alkalmazása a belső jogtól függ.

12. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. október 21-i ítélete (a Gerechthof te Amszterdam (Hollandia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Albron Catering BV kontra FNV Bondgenoten, John Roest (C-242/09. sz. ügy)

Valamely csoporthoz tartozó társaságnak egy, ezen csoporton kívüli vállalkozás részére a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv értelmében történő átruházása esetén az említett irányelv 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében „átadónak” lehet tekinteni a csoporthoz tartozó azon vállalkozást is, amely a munkavállalókat állandó jelleggel foglalkoztatta, anélkül hogy őt az említett munkavállalóhoz munkaszerződés kötötte volna, noha e csoporton belül van olyan vállalkozás, amelyhez az érintett munkavállalókat ilyen munkaszerződés kötötte.

Polgári ügyszak

1. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. október 5-i ítélete (a Supreme Court (Írország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — J. McB. kontra L. E. (C-400/10 PPU. sz. ügy)

A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendeletet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellenétes, hogy valamely tagállam joga a gyermek anyjával házasságot nem kötő apa szülői felügyeleti joggal való rendelkezését annak rendeli alá, hogy az apa szerez-e az illetékes nemzeti bíróságtól számára ilyen jogot megállapító határozatot, amely az e rendelet 2. cikkének (1) bekezdése értelmében jogellenessé teheti a gyermek anya általi elvitelét, vagy annak nem visszavételét.

Közigazgatási ügyszak

1. A Bíróság (negyedik tanács) 2010. október 6-i ítélete (a Grondwettelijk Hof (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Base NV és társai kontra Ministerraad (C-389/08. sz. ügy)

1. Az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (egyetemes szolgáltatási irányelv) főszabály szerint nem ellentétes, ha a nemzeti jogalkotó az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) értelmében vett nemzeti szabályozó hatóságként lép fel, amennyiben e feladat gyakorlása során eleget tesz az említett irányelvekben előírt szakértelemre, függetlenségre, pártatlanságra és átláthatóságra vonatkozó feltételeknek, és ha az általa hozott határozatokkal szemben az érintett felektől független szervnél tényleges jogorvoslással lehet élni, amit a Grondwettelijk Hofnak kell megvizsgálnia.

2. A 2002/22 irányelv 12. cikkével nem ellentétes, hogy a tagállam nemzeti szabályozó hatósága általánosan és az egyetemes szolgáltatás korábban egyedüli nyújtója nettó költségeinek kiszámítása alapján állapítsa meg, hogy az egyetemes szolgáltatás teljesítése méltánytalan terhet jelenthet az egyetemes szolgáltatás teljesítésére kijelölt vállalkozásoknak.

3. A 2002/22 irányelv 13. cikkével ellentétes, ha az említett hatóság ugyanezen a módon és ugyanezen számítás alapján, az egyes vállalkozások helyzetének külön vizsgálata nélkül megállapítja, hogy e szolgáltatásnyújtás ezen vállalkozásokra ténylegesen méltánytalan terhet ró.

2. A Bíróság (második tanács) 2010. október 7-i ítélete (a House of Lords (Egyesült Királyság) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs kontra Loyalty Management UK Limited (C-53/09.), Baxi Group Ltd (C-55/09.)

1. Az olyan törzsvásárlói program keretében, mint amely az alapügyekben szerepel, az 1995. április 10-i 95/7/EK tanácsi irányelvvel módosított, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 5., 6. cikkét, 11. cikke A. része (1) bekezdésének a) pontját, valamint a 28f. cikkének 1. pontjából következő 17. cikkének (2) bekezdését az alábbiak szerint kell értelmezni:

— a C-53/09. sz. ügyben a szóban forgó program működtetője által — az ügyfeleknek hűségjutalmakat értékesítő — beváltóknak teljesített kifizetések úgy tekintendők, mint az ezen ügyfeleknek értékesített termékek vagy adott esetben a nekik nyújtott szolgáltatások harmadik személy által teljesített ellenértéke. A kérdést előterjesztő bíróság feladata azonban annak vizsgálata, hogy e kifizetések magukban foglalják-e más ügylethez kapcsolódó szolgáltatásnyújtás ellenértékét is, és

— a C-55/09. sz. ügyben a szponzor által a szóban forgó program — ügyfeleknek hűségjutalmakat értékesítő — működtetőjének teljesített kifizetések úgy tekintendők, mint részben az ezen ügyfeleknek értékesített termékek harmadik személy által teljesített ellenértéke, és részben az e program működtetője által az érintett szponzornak nyújtott szolgáltatások ellenértéke.

3. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. október 7-i ítélete (a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Egyesült Királyság) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Secretary of State for Work and Pensions kontra Taous Lassal (C-162/09. sz. ügy)

Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikkének (1) és (4) bekezdését az alábbiak szerint kell értelmezni:

- *a 2004/38 irányelv átültetésének időpontját, nevezetesen 2006. április 30-át megelőzően az ezen időpontnál korábbi közösségi jogszabályokkal összhangban történő ötéves folyamatos tartózkodást figyelembe kell venni a huzamos tartózkodási jognak az ezen irányelv 16. cikke (1) bekezdése jogcímén történő megszerzése tekintetében, és*
- *a fogadó tagállamtól való, két egymást követő évet meg nem haladó, 2006. április 30. előtt és az ezen időpontot megelőzően történő ötéves, folyamatos és jogszerű tartózkodást követően bekövetkezett távollét nem olyan jellegű, hogy hatással legyen a huzamos tartózkodási jognak a hivatkozott 16. cikk (1) bekezdése jogcímén történő megszerzésére.*

4. A Bíróság (első tanács) 2010. október 7-i ítélete (a Naczelny Sąd Administracyjny (Lengyel Köztársaság) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Kronospan Mielec sp. z o.o. kontra Dyrektor Izby Skarbowej w Rzeszowie (C-222/09. sz. ügy)

Az olyan szolgáltatásokat, amelyek környezetvédelmi és műszaki kutatási és fejlesztési munkáknak a valamely tagállamban letelepedett mérnökök által más tagállamban letelepedett címzett megrendelésére és javára történő elvégzésében állnak, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja értelmében vett „mérnöki szolgáltatásnak” kell tekinteni.

5. A Bíróság (ötödik tanács) 2010. október 7-i ítélete (a Tribunale di Bolzano (Olaszország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Martha Nussbaumer elleni büntetőeljárás (C-224/09. sz. ügy)

Az időszakos vagy helyileg változó építkezések biztonsági és egészségvédelmi minimumkövetelményeinek végrehajtásáról szóló, 1992. június 24-i 92/57/EGK tanácsi irányelv (nyolcadik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikkének (1) bekezdése értelmében) 3. cikkét az alábbi módon kell értelmezni:

- *az említett cikk (1) bekezdésével ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely olyan, magánmegrendelő számára kivitelezendő, nem építésiengedély-köteles munkálatokkal járó építkezés esetén, amelyen egynél több vállalkozás dolgozik, lehetővé teszi az eltérést a megrendelő vagy a munkálatok felelőse az irányú kötelezettségétől, hogy biztonsági és egészségvédelmi koordinátort nevezzen ki az építési munkálatok tervének előkészítése során, de mindenképpen a munkák megkezdését megelőzően;*
- *ugyanezen cikk (2) bekezdésével ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az építés kivitelezési koordinátorának a biztonsági és egészségvédelmi terv készítésére vonatkozó kötelezettségét kizárólag arra az esetre korlátozza, amikor magánmegrendelő számára kivitelezendő, nem építésiengedély-köteles munkálatokat egynél több vállalkozás végez, ugyanakkor nem veszi tekintetbe e kötelezettség feltételeként az irányelv II. mellékletében felsorolthoz hasonló különleges kockázatokat.*

6. A Bíróság (ötödik tanács) 2010. október 7-i ítélete (az Augstākās Tiesas Senāts (Lettország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Stils Met SIA kontra Valsts ieņēmumu dienests (C-382/09. sz. ügy)

1. Az Európai Közösségek integrált vámtarifáját (Taric), amelyet a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet 2. cikke hozott létre, a 2004-ben és 2005-ben hatályos változatában úgy kell értelmezni, hogy a nem Moldovából, illetve nem Marokkóból származó, nem rozsdamentes acélból készült, nem bevont vagy legfeljebb cinkkel lemezelt vagy bevont kábelek, amelyek legnagyobb keresztmetszete legalább 3 mm és legfeljebb 48 mm, keresztmetszetüktől függően a 7312 10 82 19, 7312 10 84 19, illetve 7312 10 86 19 Taric-kódok alá tartoznak.

2. Az Európai Közösségben tagsággal nem rendelkező országokból érkező dömpingelt behozatallal szembeni védelemről szóló, 1995. december 22-i 384/96/EK tanácsi rendelet 14. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely az Unió vámterületére behozott áru téves tarifális besorolása esetén az ezen árukra alkalmazandó dömpingellenes vám teljes összegével megegyező bírság kiszabását írja elő, amennyiben annak összegét a nemzeti jog hasonló jellegű és jelentőségű szabályainak megsértésére irányadókhöz hasonló feltételek szerint állapítják meg, és e feltételek biztosítják, hogy a szankció hatékony, arányos és visszatartó erejű legyen, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

7. A Bíróság (első tanács) 2010. október 14-i ítélete (az Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (Németország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Landkreis Bad Dürkheim kontra Aufsichts- und Dienstleistungsdirektion (C-61/09. sz. ügy)

1. A 2006. december 19-i 2013/2006/EK tanácsi rendelettel módosított, a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet 44. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, hogy támogatható legyen az a földterület, amelynek használata ugyan mezőgazdasági célokat is szolgál, a fő célja azonban a tájgondozás és a természetvédelem. Ezen túlmenően az, hogy a mezőgazdasági termelőt a természetvédelem céljainak megvalósítása során kötik a természetvédelmi hatóságok utasításai, nem fosztja meg mezőgazdasági jellegétől azt a tevékenységet, amely megfelel a fent említett rendelet 2. cikkének c) pontjában szereplő meghatározásnak.

2. A 2013/2006 rendelettel módosított 1782/2003 rendelet 44. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy:

- ahhoz, hogy a mezőgazdasági földterületet a mezőgazdasági termelő üzeméhez tartozónak lehessen tekinteni, nem szükséges, hogy a földterület haszonbérleti szerződés vagy más hasonló bérleti szerződés keretében, díjazás ellenében álljon a mezőgazdasági termelő rendelkezésére;
- e rendelkezéssel nem ellentétes az üzemhez tartozónak tekinteni azt a földterületet, amelyet ingyenesen, pusztán a szakmai szövetségnek fizetendő hozzájárulásnak a mezőgazdasági termelő általi átvállalása ellenében, a természetvédelem céljainak megfelelő, meghatározott módon való használatra és meghatározott időtartamra engednek át a mezőgazdasági termelőnek, amennyiben e mezőgazdasági termelő legalább tíz hónapos időtartamon át kellő önállósággal használhatja ezt a földterületet mezőgazdasági tevékenységei céljára; és
- az érintett földterületnek a mezőgazdasági termelő üzeméhez való tartozása szempontjából nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy egyébként bizonyos feladatokat köteles harmadik fél javára díjazás fejében ellátni, ha a mezőgazdasági termelő e földterületet a saját nevében, a maga javára végzett mezőgazdasági tevékenység céljára is használja.

8. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. október 21-i ítélete (a Rechtbank 's-Gravenhage (Hollandia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Latchways plc és társa kontra Kedge Safety Systems BV és társa (C-185/08. sz. ügy)

1. Az EN 795 európai szabványnak az A1. osztályba tartozó szerkezeti rögzítőkre vonatkozó rendelkezései nem tartoznak a 2003. szeptember 29-i 1882/2003/EGK európai parlamenti és tanácsi

rendelettel módosított, az egyéni védőeszközökre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1989. december 21-i 89/686/EGK tanácsi irányelv hatálya alá, tehát azok nem képezik az uniós jog részét, ebből következően pedig a Bíróságnak nincs hatásköre azok értelmezésére.

2. Az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szerkezeti rögzítők, amelyeket nem arra szántak, hogy azokat a felhasználó tartsa vagy viselje, nem tartoznak az 1882/2003 rendelettel módosított 89/686 irányelv hatálya alá sem önmagukban, sem azon tény miatt, hogy azokat az egyéni védőeszközökhöz való csatlakoztatásra szánták.

3. A 1882/2003 rendelettel módosított, az építési termékekre vonatkozó tagállami törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/106/EGK tanácsi irányelv hatálya alá tartoznak az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szerkezeti rögzítők, amelyek azon építmény részét képezik, amelyre azokat annak biztosítása céljából szerelték fel, hogy az építmény tetejének használata vagy igénybevétele biztonságos legyen.

4. A megfelelőségértékelési eljárások különböző szakaszainak moduljairól és a CE megfelelőségi jelölés feltüntetését és használatát rögzítő, a műszaki harmonizációs irányelvekben használni kívánt szabályokról szóló, 1993. július 22-i 93/465/EGK tanácsi határozat kizárja, hogy fakultatív alapon CE-jelölést helyezzenek el az olyan terméken, amely nem tartozik az elhelyezés jogalapját képező irányelv hatálya alá, de eleget tesz az abban meghatározott műszaki feltételeknek.

9. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. október 21-i ítélete (az Anotato Dikastirio Kyprou (Ciprus) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Symvoulio Apochetefseon Lefkosias kontra Anatheoritiki Archi Prosforon (C-570/08. sz. ügy)

Az 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelvvvel módosított, az árubeszerzésre és az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárás alkalmazására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról szóló, 1989. december 21-i 89/665/EGK tanácsi irányelv 2. cikkének (8) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy a közbeszerzési szerződések odaítélésével kapcsolatos jogorvoslati eljárásokért felelős, bíróságnak nem minősülő testületek határozataival szemben az ajánlatkérők számára is lehetővé tegyék a bírósági jogorvoslatot. E rendelkezés azonban nem tiltja a tagállamok számára, hogy saját jogrendjükben adott esetben az ajánlatkérők számára is biztosítsák az ilyen bírósági jogorvoslatot.

10. A Bíróság (második tanács) 2010. október 21-i ítélete (a Symvoulio tis Epikrateias (Görögország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Idryma Typou AE kontra Ypourgos Typou kai Meson Mazikis Enimerosis (C-81/09. sz. ügy)

1. Az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 58. cikkének (2) bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról szóló, 1968. március 9-i 68/151/EGK első tanácsi irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint az előfizetéses rádiós és televíziós szolgáltatásokról szóló 2644/1998. sz. törvénnyel módosított, a magán-televíziózás és a helyi rádiózás, valamint a rádiós és televíziós piachoz kapcsolódó egyes kérdések szabályozásáról, és egyéb rendelkezésekről szóló, 2328/1995. sz. törvény 4. cikkének (3) bekezdése, amely szerint az ugyanezen cikk előző bekezdéseiben a televíziócsatornák működését szabályozó rendelkezések és etikai szabályok megsértésének esetére előírt pénzbírságok nemcsak a televíziócsatorna-alapítási és műsorszolgáltatási engedéllyel rendelkező társasággal, hanem egyetemlegesen valamennyi, a részvények 2,5 %-ot meghaladó hányadával rendelkező részvényessel szemben is kiszabhatók.

2. Az EUMSZ 49. cikket és az EUMSZ 63. cikket akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az ilyen nemzeti szabályozás.

11. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. október 21-i ítélete (a Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos vyriausybės (Litvánia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Nidera Handelscompagnie BV kontra Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (C-385/09. sz. ügy)

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha azt a hozzáadottértékadó-alanyt, aki az említett irányelv rendelkezéseivel összhangban teljesíti a HÉA levonás anyagi jogi feltételeit, és akit a levonási jog gyakorlására jogosító ügyletek teljesítésétől számított ésszerű időn belül a hozzáadottérték-adó alanyaként nyilvántartásba vesznek, megfoszthatja e jog gyakorlásának lehetőségétől az olyan nemzeti szabályozás, amely megtiltja a termékek vétele során megfizetett hozzáadottérték-adó levonását akkor, ha e jogalanyt nem vették a hozzáadottérték-adó alanyaként nyilvántartásba azt megelőzően, hogy e termékeket adóköteles tevékenysége céljára felhasználta volna.

12. A Bíróság (nagytanács) 2010. október 26-i ítélete (az Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Wien (Ausztria) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Ingrid Schmelz kontra Finanzamt Waldviertel (C-97/09. sz. ügy)

1. *A kérdések vizsgálata során nem merült fel semmilyen olyan körülmény, amely a 2006. február 14-i 2006/18/EK tanácsi irányelvvvel módosított, a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 24. cikke (3) bekezdésének és 28i. cikkének, valamint a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 283. cikke (1) bekezdése c) pontjának az EK 49. cikkre tekintettel való érvényességét érinti.*
2. *A 2006/18 irányelvvvel módosított 77/388 irányelv 24. és 24a. cikkét, valamint a 2006/112 irányelv 284–287. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az „éves forgalom” fogalma alatt a vállalkozásnak a letelepedése szerinti tagállamban elért éves forgalmát kell érteni.*

13. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. október 28-i ítélete (a Cour de cassation (Franciaország) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Établissements Rimbaud SA kontra Directeur général des impôts és társa (C-72/09. sz. ügy)

Az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás 40. cikkével nem ellentétes az olyan nemzeti jogszabály, mint amelyről az alapügyben szó van, amely az Európai Unió valamely tagállamának területén fekvő ingatlanok forgalmi értéke után fizetendő adó alól mentesíti az e tagállam területén székhellyel rendelkező társaságokat, és amely e mentességet az Európai Gazdasági Térségbe tartozó harmadik államban székhellyel rendelkező társaság esetében attól teszi függővé, hogy az említett tagállam és e harmadik állam kötött-e közigazgatási segítségnyújtási egyezményt az adókiájtás és adóelkerülés elleni küzdelem területén, vagy attól a körülménytől, hogy valamely, az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetés tilalmát rögzítő nemzetközi szerződés alapján az e jogi személyeket terhelő adó nem lehet magasabb az érintett tagállamban letelepedett társaságokra háruló adónál.

14. A Bíróság (harmadik tanács) 2010. október 28-i ítélete (a Court of Appeal (Egyesült Királyság) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Her Majesty's Commissioners of Revenue and Customs kontra AXA UK plc (C-175/09. sz. ügy)

A tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról — közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap megállapításról szóló, 1977. május 17-i 77/388/EGK tanácsi irányelv 13. cikke B. része d) pontjának 3. alpontját úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik az említett rendelkezésben szabályozott mentesség hatálya alá azon szolgáltatásnyújtás, amely lényegében abban áll, hogy a szolgáltatásnyújtó a harmadik fél bankjától kéri, hogy e személynek a szolgáltatásnyújtó ügyfelével szemben fennálló tartozása összegét a „közvetlen beszédési megbízás” rendszere útján utalja át a szolgáltatásnyújtó számlájára, az ügyfélnek elküldi a kapott összegekről szóló elszámolást, kapcsolatba lép azon harmadik féllel, akitől a szolgáltatásnyújtó nem kapott

fizetést, és végül azt az utasítást adja a saját bankja részére, hogy a kapott fizetéseket — a szolgáltatásnyújtó díjával csökkentve — utalja át az ügyfél bankszámlájára.

15. A Bíróság (negyedik tanács) 2010. október 28-i ítélete (a Hof van beroep te Antwerpen (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Belgisch Interventie- en Restitutiebureau kontra SGS Belgium NV és társai (C-367/09. sz. ügy)

1. Az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről szóló, 1995. december 18-i 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelet 5. és 7. cikke nem alkalmazható oly módon, hogy közigazgatási szankció csak e rendelkezések alapján szabható ki, mivel az Unió pénzügyi érdekei védelmének az összefüggésében a közigazgatási szankciónak a személyek valamely kategóriájára való alkalmazásához az szükséges, hogy a kérdéses szabálytalanság elkövetését megelőzően az uniós jogalkotó elfogadjon olyan ágazati szabályozást, amely meghatározza e szankciót, valamint a szankciónak a személyek e kategóriájára vonatkozó alkalmazása feltételeit, vagy adott esetben, ha ilyen szabályozást uniós szinten még nem fogadtak el, a szankciónak a szóban forgó alkalmazásához az szükséges, hogy a szabálytalanság elkövetésének helye szerinti tagállam joga a kérdéses szabálytalanság elkövetését megelőzően előírja a közigazgatási szankciónak a személyek említett kategóriájára való alkalmazását.

2. Az alapügyet jellemzőhöz hasonló körülmények között, ha az uniós ágazati szabályozás még nem foglalja magában a tagállamok azon kötelezettségét, hogy hatékony szankciókat írjanak elő arra az esetre, ha a tagállam által engedélyezett, nemzetközi szintű ellenőrzésre és felügyeletre szakosodott ügynökség téves igazolást állított ki, a 2988/95 rendelet 7. cikkével nem ellentétes, ha a tagállamok szankciót alkalmaznak ezen ügynökséggel, mint a rendelet értelmében „a szabálytalanság elkövetésében részt vevő” vagy „a szabálytalanságért felelősséggel tartozó” személlyel szemben, feltéve azonban, hogy e szankció alkalmazásának jogalapja világos és egyértelmű, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia.

3. Az alapügyet jellemzőhöz hasonló körülmények között a valamely kiviteli ügylethez kapcsolódó szabálytalanságot megállapító vizsgálati jelentésnek az e meghatározott ügyletre vonatkozó szabad forgalomba bocsátási igazolást kiállító, nemzetközi szintű ellenőrzésre és felügyeletre szakosodott ügynökséggel való közlése, az ügynökségnek a kiegészítő dokumentumok benyújtására való felhívása, mely a szabad forgalomba bocsátás valóságának ellenőrzésének a célját szolgálja, valamint az olyan ajánlott levél megküldése, amelyben az ügynökséggel szemben szankció alkalmazására kerül sor azért, mert a 2988/95 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése értelmében szabálytalanság elkövetésében vett részt, a szabálytalansággal kapcsolatos vizsgálathoz vagy eljáráshoz kapcsolódó, olyan kellően konkrét cselekményeknek minősülnek, amelyekről az érintett személyt tájékoztatták, és amelyek következképpen az említett rendelet 3. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében megszakítják az eljárás elévülését.

16. A Bíróság (ötödik tanács) 2010. október 28-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) előzetes döntéshozatal iránti kérelme) — Staatssecretaris van Financiën kontra X BV (C-423/09. sz. ügy)

A 2004. szeptember 7-i 1810/2004/EK bizottsági rendelettel módosított, a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletét képező Kombinált Nomenklatúrát úgy kell értelmezni, hogy az olyan fokhagymát, amely intenzív szárításon esett át olyan speciális eljárás keretében, amelynek eredményeképp az áru víztartalmát teljesen vagy majdnem teljesen kivonták, a Kombinált Nomenklatúra 0712 90 90 vámtarifaalszáma alá, a friss fokhagyma jellemzőit és tulajdonságait megőrző, részlegesen szárított fokhagymát azonban a Kombinált Nomenklatúra 0703 20 00 vámtarifaalszáma alá kell besorolni.

2010. szeptember 29-én benyújtott kereset — Európai Bizottság kontra Magyar Köztársaság (C-473/10. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: magyar

Kereseti kérelmek

A Bizottság azt kéri a Bíróságtól, hogy

1. állapítsa meg, hogy a Magyar Köztársaság
 - nem teljesítette a módosított 91/440/EGK irányelv 6. cikkének (3) bekezdésében, illetve II. mellékletében, valamint a 2001/14/EK irányelv 14. cikkének (2) bekezdésében foglalt kötelezettségeit, mert nem biztosítja a menetvonal-kijelölés vasúttársaságoktól való függetlenségét,
 - nem teljesítette a módosított 91/440/EGK irányelv 6. cikkének (3) bekezdésében, illetve II. mellékletében, valamint a 2001/14/EK irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében foglalt kötelezettségeit, mert nem biztosítja a díjmegállapítás vasúttársaságoktól való függetlenségét,
 - nem teljesítette a 2001/14/EK irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt kötelezettségét, mert nem biztosítja a pályahálózat-működtetők pénzügyi egyensúlyát,
 - nem teljesítette a 2001/14/EK irányelv 6. cikkének (2) bekezdésében foglalt kötelezettségét, mert nem ösztönzi a pályahálózat-működtetőket az infrastruktúra biztosítása költségeinek és a pályahasználati díjaknak a csökkentésére,
 - nem teljesítette a 2001/14/EK irányelv 7. cikkének (3) bekezdésében foglalt kötelezettségét, mert nem biztosítja, hogy a minimális szolgáltatások összességéért és a szolgáltatási infrastruktúrához való hozzáféréstért fizetendő díjak megegyezzenek a vonatközlekedtetésből közvetlenül eredő költséggel,
 - nem teljesítette a 2001/14/EK irányelv 11. cikkében foglalt kötelezettségét, mert nem léptette hatályba a vasúttársaságokat és a pályahálózat-működtetőket a vasúti hálózat zavarainak minimalizálására és a vasúthálózat teljesítményének javítására ösztönző rendszert;
2. kötelezze a Magyar Köztársaságot a költségek viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek

A 91/440/EGK, valamint a 2001/14/EK irányelvek célja, hogy egyenlő feltételeken alapuló és hátrányos megkülönböztetéstől mentes hozzáférést biztosítson a vasúttársaságok számára a vasúti infrastruktúrához. Ezen célkitűzés elérése érdekében a fenti irányelvek elírják, hogy vasúti szállítási szolgáltatásokat nyújtó szervezet nem hozhat menetvonal-kijelöléssel kapcsolatos döntést, s a kapacitáselosztást független elosztó szervezetnek kell ellátnia. Ha vasúttársaság végzi a forgalomirányítást, ez óhatatlanul versenyelőnyhöz juttatja, hiszen a forgalomirányítással járó feladatok ellátása érdekében részletes ismeretekkel kell rendelkeznie a vasúttársaságok által nyújtott szolgáltatásokról, azok mennyiségéről, időpontjairól.

Jelen kereset benyújtását többek között az a tény tette szükségessé, hogy Magyarországon — a fenti irányelvek rendelkezéseit megsértve — a vasúti forgalomirányítást vasúti szállítási szolgáltatásokat nyújtó szervezetek végzik.

A forgalomirányítás nem tekinthető olyan infrastruktúra-üzemeletetési tevékenységnek, mely nem jár menetvonal-kijelöléssel, illetve kapacitáselosztással, hiszen a forgalomirányító szükségképpen bevonódik a menetvonal-kijelöléssel, illetve kapacitáselosztással kapcsolatos döntéshozatali folyamatba. A forgalomirányítónak egyrészt ismernie kell a kapacitáselosztási döntéseket annak érdekében, hogy irányítani tudja a forgalmat, másrészt pedig üzemzavar, vagy vészhelyzet esetén meg kell tennie a tervszerinti közlekedés helyreállításához szükséges intézkedéseket, ami szükségképpen együtt jár a rendelkezésre álló menetvonalak, illetve hálózati kapacitás újraelosztásával.

A forgalomirányítás függetlenségének elvét sérti az, hogy Magyarországon vasúttársaságok állítják ki az infrastruktúra- használatért fizetendő díjak részletes számláit. Mivel a részletes számlák szükségképpen utalnak többek között az egyes vasúttársaságok által felhasznált szolgáltatásokra, továbbá azok mennyiségére és időpontjára, a számlakiállítás az azt végző vasúttársaságokat versenyelőnyhöz juttatja.

A menetvonal-kijelölés függetlensége követelményének megsértésén túl a Magyar Köztársaság azáltal is elmulasztotta a 91/440/EGK, valamint a 2001/14/EK irányelvekből fakadó kötelezettségei teljesítését, hogy

- nem rögzítette azokat a feltételeket, amelyek biztosítanák a pályahálózat-működtetők pénzügyi egyensúlyát,
- nem tette meg azokat az intézkedéseket, melyek a pályahálózat-működtetőket működtetési költségeik és hálózat- hozzáférési díjaik csökkentésére kényszerítenék,
- nem hozott olyan végrehajtási intézkedéseket, melyek biztosítanák a közvetlen költség elvének alkalmazását a szolgáltatási infrastruktúrához való hozzáférésért fizetendő díjak megállapítása során, s végül
- nem fogadott el a vasúttársaságokat és a pályahálózat- működtetőket a vasúti hálózat zavarainak minimalizálására és a vasúthálózat teljesítményének javítására ösztönző intézkedésekből álló teljesítményösztönző rendszert.

2010. október 8-án benyújtott kereset — MOL kontra Bizottság (T-499/10. sz. ügy)

Kereseti kérelmek

A Törvényszék

- semmisítse meg a megtámadott határozatot; vagy
- másodlagosan annyiban semmisítse meg a megtámadott határozatot, amennyiben az elrendeli, hogy a felperes térítse vissza a támogatás összegét;
- kötelezze az alperest a saját költségeinek, valamint a felperes részéről az eljárás kapcsán felmerült költségeknek a viselésére.

Jogalapok és fontosabb érvek

A jelen keresettel a felperes a 2010. június 9-i C(2010) 553 végleges bizottsági határozat megsemmisítését kéri, amely határozat a közös piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánította a magyar hatóságok által a Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. („MOL”) javára, a MOL és a magyar állam közötti megállapodás eredményeképpen nyújtott támogatást, amely értelmében a társaság mentességet kap a magyar bányászati törvény 2008. januárjában történt módosítását követő bányajáradék-emelés alól [C 1/2009 (ex NN 69/2008) állami támogatás]. A felperest a megtámadott határozat az állítólagos állami támogatás kedvezményezettjeként tünteti fel, és e határozat úgy rendelkezik, hogy Magyarország fizettesse vissza a felperessel a támogatás kamatokkal növelt összegét.

Keresete alátámasztására a felperes három jogalapra hivatkozik:

Először is úgy érvel, hogy az alperes tévesen alkalmazta a jogot, amikor megállapította, hogy a felperes bányászati jogainak 2005-ben történt meghosszabbítása a bányászati törvény 2008-ban történt módosításával együtt véve jogellenes és a közös piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül, és elrendelte ezen állítólagos támogatás kamatokkal növelt összegének visszatérítését. A felperes többek között azt állítja, hogy az alperes megsértette az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdését, amikor úgy találta, hogy:

- a 2005. évi meghosszabbítási megállapodás és a bányászati törvény 2008. évi módosítása együtt állami támogatásnak minősül az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése alapján;
- az állítólagos támogatás szelektív, azon téves következtetés alapján, miszerint a megfelelő referenciarendszer az engedélyezési rendszer, és nem a bányászati törvény;
- az állítólagos támogatás előnyben részesítette a felperest, azon tény ellenére, miszerint a felperes magasabb bányajáradékot fizetett, mint amit az állítólagos támogatás hiányában, vagy a bányászati törvény 2008. évi módosítása értelmében kellett volna fizetnie, és mindenesetre Magyarország piaci szereplőként járt el, és a meghosszabbítási megállapodást gazdasági megfontolások indokolták;
- az állítólagos támogatás torzította a versenyt, jöllehet a többi piaci szereplő nem fizetett magasabb járadékot a módosított bányászati törvény értelmében.

Másodszor, és másodlagosan a felperes úgy érvel, hogy az alperes megsértette az EUMSZ 108. cikkének (1) bekezdését, amikor a meghosszabbítási megállapodást (amely nem minősült állami támogatásnak 2005-ben történt megkötése és a bányászati törvény 2008-ban történt módosítása közötti

időszakban, csupán a bányászati törvény 2008-ban történt módosításának hatályba lépésével minősült annak) nem a létező támogatásokra alkalmazandó szabályok szerint értékelte.

Harmadszor, és harmadlagosan, amennyiben a Törvényszék úgy találná, hogy az intézkedés támogatásnak minősül, a felperes arra hivatkozik, hogy az alperes megsértette az eljárási rendelet 14. cikkének (1) bekezdését a visszatéríttetés elrendelésével, mivel az összeg felperes általi visszatérítése megsérti a felperesnek a meghosszabbítási megállapodás stabilitásába vetett jogos bizalmát, valamint a jogbiztonság elvét.

A Legfelsőbb Bíróság uniós jogi tárgyú ítéletei

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Munkaügyi ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Polgári ügyszak

Pfv.VIII.21.114/2010/6.

Tisztességtelenek a biztosító által alkalmazott általános szerződési feltételek, melyekkel a biztosító újérték-biztosítást vállal, a 75 % avultság elérése esetén azonban csak az avult érték megtérítésére vállalt kötelezettséget.

Pfv.VIII.21.492/2010/17.

I. A Legfelsőbb Bíróság nem osztotta azt az álláspontot, hogy az előtte folyó polgári perben a környezetvédelmi egyesületnek illetve az ügyésznek a Ktv. rendelkezéseire alapított keresetjoga hiányzott, mivel a bűzkibocsátásra a környezetvédelmi jogszabályok nem állapítanak meg határértéket (Ktv. 4. § 7. pont), illetőleg az elméletileg mérhető, de a gyakorlatban meg nem valósult, a jogszabály által megkívánt hiteles mérés a környeztkárosodás tényét (4. § 13. pont) nem támasztotta alá.

A Legfelsőbb Bíróság jogi álláspontja szerint a hazai környezetvédelmi jog rendszere – az uniós joggal és jogalkalmazással összhangban - biztosítja a levegő mint védett környezeti elem minőségének integrált, a polgári jog jogintézményeivel is biztosított védelmét, többek között a lakosságot zavaró bűz környezetbe juttatásától. A környezet integrált védelmét a Ktv. a jogi szabályozás oldaláról az átfogó szakterületi szabályokat tartalmazó külön törvények, a törvényi szabályozást nem igénylő részletes szabályok tekintetében a Ktv.-ben foglaltak alapulvételével, kormányrendeleti szabályozás útján valósítja meg (Ktv. 36. §). A Ktv. a környezetvédelem célja és alapelvei megvalósulása érdekében a környezetvédelmi jog szabályait kiegészítő hatállyal saját szabályrendszerébe illeszti más jogágak felelősségi és szankciórendszerét: a Ktv. 101. § (1) bekezdése értelmében a környezethasználó az e törvényben és más jogszabályokban szabályozott módon büntetőjogi, szabálysértési jogi, polgári jogi és közigazgatás jogi felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásaiért. Mivel a Ktv. a környezetvédelmi jog szabályainak rendszerét a fentieknek megfelelő, vertikálisan és horizontálisan tagolt, jogágakon átnyúló integrált szabályrendszerként határozza meg, a környezetvédelmi érdekek érvényesítésére közérdekű

kereset indítására jogosult környezetvédelmi egyesület illetve ügyészség keresetindítási jogosultságát (felperesi legitimációját) nem zárta ki annak az előfeltételezése, hogy a környezetnek a keresetben megjelölt sérelme megfeleltethető egy polgári jog által szabályozott felelősségi alakzatnak, ami polgári jogi jogkövetkezmények alkalmazását vonhatja maga után. (A felperesi legitimáció vizsgálata ennél több követelményt nem rejt magában; a környezet megfelelő sérelmének vizsgálata és az alkalmazandó jogkövetkezmény a bizonyítási eljárásra és az érdemi döntésre tartozik).

A környezetvédelmi jog és a polgári jog megfelelő jogintézményeinek kapcsolódását a Ktv. és a Ptk. szabályai egyaránt tartalmazzák. A Ptk.-nak a szomszédjogra vonatkozó szabályai valóban a Ptk. 106. §-a alapján kapcsolhatóak a környezetvédelmi jog szabályaihoz: „A törvénynek a szomszédjogra vonatkozó rendelkezéseitől jogszabály, vagy a felek megállapodása eltérhet”. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint azonban a környezetvédelem joga a szomszédjogi szabályozásnál markánsabb módon kapcsolódik a Ptk. másik nagy jogterületéhez, a kártérítési joghoz. A környezetvédelem szabályozási rendszerének kulcsfogalmi, a környezetszennyezés, környezetkárosítás a Ptk. szabályozási rendszerében a jogellenes károkozásnak, a környezetveszélyeztetés a Ptk. 341. §-ában szabályozott károsodással veszélyeztetés fogalmának feleltethető meg. A Ktv. 103. § (1) bekezdése értelmében a környezet igénybevételével, illetőleg terhelésével járó tevékenységgel vagy mulasztással másnak okozott kár környezetveszélyeztető tevékenységgel okozott kárnak minősül, és arra a Polgári Törvénykönyvnek a fokozott veszéllyel járó tevékenységre vonatkozó szabályait (Ptk. 345-346. §-ai) kell alkalmazni. A Ktv. e kifejezett rendelkezéséből következően a környezet igénybevételével, illetve terhelésével megvalósított károkozó magatartás - a Ktv. 4. §-ában meghatározott fogalom-meghatározások tartalmát tágító módon - önmagában, a határértékektől függetlenül polgári jogi értelemben környezetveszélyeztető tevékenységnek minősül. Ily módon közvetlenül megalapozza környezetvédelmi egyesületnek illetve az ügyészségnek a Ktv. rendelkezésére alapított keresetindítási jogát. A Legfelsőbb Bíróság megjegyzi, hogy a jogszabályi kapcsolódás folytán a Ptk.-nak a veszélyes üzemi felelősségre vonatkozó szabályai mellett többek között a károsodással veszélyeztetésre vonatkozó, már idézett általános rendelkezései is hatályosulnak. Ezért a Ktv. 103. § (1) bekezdésének az alkalmazásában mind a környezeti kárt okozó, mind a kárral veszélyeztető magatartás megfelelő anyagi jogi alapot szolgáltat a keresetindításra.

II. A környezetvédelmi szabályozásnak a már ismertetett hierarchikus felépítéséből következően a kormányrendelet nem hatálytalanítja a Ktv. általános rendelkezéseit, melyek a környezet veszélyeztetése esetén perindításra jogosítják fel a törvényben meghatározott szervezeteket. A perindítási jog magába foglalja a bíróságnak a Ktv. által meghatározott keretek között előterjesztett kereset elbírálására való feljogosítását, az alkalmazható szankciókat, azaz a polgári per bíróságának a környezetvédelemmel kapcsolatos hatáskörét. Bár a bíróság rendelkezési és a közigazgatási hatóság intézkedési jogköre között felfedezhetőek párhuzamosságok, a polgári jogi jogalkalmazás – a környezetvédelem integrált céljának a megvalósítása érdekében – megfelelően kiegészíti a környezetvédelmi közigazgatási jog eszközrendszerét. Az alkalmazható szankciók egy részének azonossága (tevékenységtől eltiltás) semmiképpen nem értelmezhető azonban oly módon, hogy arra csak egy jogalkalmazót, nevezetesen a közigazgatási hatóságot jogosította fel a jogalkotó. A környezethasználót kötelező rendelkezést tartalmazó ítélet végrehajtásának sincs akadálya a Vht. meghatározott cselekmény végrehajtását szabályozó rendelkezéseinek megfelelően (Vht. 172-177. §).

III. A környezetvédelmi jog szabályozásának rendszeréből kitűnik, hogy a környezeti levegő bűzzel való terhelése elleni védelem a környezetvédelmi jog integráns részét képezi. A környezetvédelem más védett tárgyaitól eltérően a levegő bűzzel való terhelése és az az elleni

védelem specialitása, hogy a bűzkibocsátásra - annak bizonytalan kémiai összefüggéseire és a bűzhatás viszonylag szubjektív voltára tekintettel (R. 3. § j. pont) - a jogi szabályozás nem állapít meg határértékeket. A Ktv. 4. § 7. és 13. pontjában meghatározott mérhetőség követelményének ugyanakkor a különböző határértékekhez viszonyítás szempontjából van elsődleges jelentősége. A Ktv. felhatalmazása alapján alkotott levegőrendelet e specialitások figyelembevételével szabályozta a levegő bűzzel való terhelésének tilalmát, a megengedett bűzterhelés határait, és az azt meghaladó kibocsátás elleni védelem eszközrendszerét (R. 5. § (1) és (3) bekezdése, 14. §). E jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően a bűzkibocsátás attól kezdődően tilalmazott, hogy a lakosságot zavarja. Ennek megelőzése vagy legkisebb mértékűre csökkentése érdekében a környezetvédelmi hatóság levegővédelmi követelményeket, műszaki intézkedéseket, az elérhető legjobb technika alkalmazását írhatja elő. Amennyiben a környezethasználó ezeket az előírásokat megszegi, a bűzzel járó tevékenység korlátozásának vagy betiltásának van helye. E rendelkezések a polgári per bírósága számára is az alkalmazandó speciális környezetvédelmi anyagi jogot jelentik. A már definiált környezetveszélyeztető tevékenység megállapításának eredményeként alkalmazhatta tehát a bíróság a Ktv.-ben meghatározott, illetőleg a Ktv. 101. § (1) bekezdése szerint az azzal jelen esetben azonos tartalmú polgári jogi szankciókat.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.I.35.075/2010/6., Kfv. I. 35.207/2010/5.

A C-354/03., C-355/03. és C-484/03. egyesített ügyekben (Optigen-ügy), és a hasonló C-439/04. és C-440/04. számú egyesített ügyekben (Kittel-ügy) az Európai Bíróság az ún. láncszerződésekkel (a jogi terminológia szerint körhintaszerződésekkel) foglalkozott. Az Európai Bíróság kifejtette, azok az ügyletek, amelyek maguk nem valósítanak meg hozzáadott értékadó kijátszást, adóalanyként eljáró személy által végzett termékértékesítésnek és gazdasági tevékenységnek minősülnek a módosított Hatodik irányelv (77/388/EGK. Irányelv) 2. cikkének 1. pontja, 4. cikke és 5. cikkének (1) bekezdése értelmében, mivel teljesítik az említett fogalmak alapjául szolgáló objektív feltételeket függetlenül az ugyanazon értékesítési láncban érintett más kereskedő szándékától, és/vagy a lánc részét képező, az említett adóalany által végzett ügyletet megelőző vagy követő másik ügylet esetleges csalárd jellegétől, amelyről ezen adóalany nem tudott és nem tudhatott. A másik ítélet szerint, ha a termékértékesítés olyan adóalany részére történik, aki nem tudta és nem tudhatta, hogy a szóban forgó ügylet az eladó által elkövetett adókijátszás részét képezi, a módosított Hatodik tanácsi irányelv 17. cikkét akként kell értelmezni, hogy e cikkel ellentétes a nemzeti jog azon szabálya, amely szerint az adásvételi szerződések valamely belső polgári jogi – az eladó által elérni kívánt cél jogellenessége miatt közérdekebe ütköző szerződéshez a semmisség jogkövetkezményét fűző – rendelkezés folytán fennálló érvénytelensége következtében ezen adóalany elveszíti az általa megfizetett HÉA levonásához való jogát. Ezzel szemben, ha objektív körülmények alapján megállapításra kerül, hogy az értékesítés olyan adóalany részére történik, aki tudta, vagy tudnia kellett, hogy beszerzésével a HÉA kijátszását megvalósító ügyletben vesz részt, a nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik az adólevonás következményének ezen adóalanytól történő megtagadása.

A fentiekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság megerősítette a már korábban kifejtett jogi álláspontját (BH.2007/7/250.), melynek értelmében a hatóság a tényállás teljes körű feltárása érdekében jogosult vizsgálni nemcsak a vitatott számlák kiadójának és befogadójának gazdasági kapcsolatát, hanem az ezt megelőző gazdasági eseményeket is. Ennek adójogi következményeit pedig a vizsgált adóalannyal szemben jogosult levonni.

Kfv.III.37.395/2010/5.

A Hgt. 60. §-ának a/ pontja értelmében a hulladékokról szóló a Tanács 75/442/EGK. számú irányelvvel harmonizált jogszabály a Hgt. Az Európai Parlament és Tanács 2006. április 5.-i 2006/12/EK. számú irányelvének 20. cikke pedig kimondja, hogy a 75/442/EGK. számú irányelv ezen irányelv hatályba lépésének napjától hatályát veszti, és e hatályon kívül helyezett irányelvre való hivatkozásokat erre az irányelvre /2006-os irányelv/ való hivatkozásként kell értelmezni a IV. számú mellékletben foglalt megfelelési táblázattal összhangban. Ebből következik, hogy a Hgt. rendelkezéseit olyan rendelkezéseknek kell tekinteni, melyek a 2006-os irányelvnek megfelelő szabályozást tartalmaznak. Értelmezési vita esetén a Hgt. rendelkezéseit ezen irányelv fényében kell értelmezni.

Az Európai Bizottság 2007-es Közleménye értelmezi a hulladék fogalmát e 2006-os irányelv tükrében, figyelemmel az Európai Bíróság gyakorlatára is. A Közlemény szerint a C-9/00. számú Palin Granit OY ítélet /2002. EBHT-I/3533./, C-235/02. Saetti ügyben hozott végzés /2004. január 15./ és a C-444/00. számú Mayer Mary /2003./ EBHT-1/6163. számú döntés, továbbá számos más esetjogi hivatkozás alapján úgy foglalt állást, hogy az Európai Bíróság gyakorlata szerint termelési maradékanyagok azokat kell tekinteni, ami különbözik a gyártási folyamat szándékolt végtermékétől. Ha egy anyag előállítása technológiai döntés eredménye, akkor az nem termelési maradékanyag. Ha egy anyag termelési maradékanyag, attól még nem feltétlenül számít hulladéknak, amennyiben az anyagot tulajdonságainak köszönhetően fel lehet használni a gazdasági körforgásban, és ebben az esetben azt nem szabad hulladéknak tekinteni.

Az Európai Bíróság e vonatkozásban három szempontból álló tesztet alkotott, ami alapján eldönthető az, hogy a termelési maradékanyag mellékterméknek tekinthető-e, avagy hulladéknak. A Bíróság szerint amennyiben egy anyagot nemcsak fel lehetne használni, hanem valóban fel is használják, úgy hogy a felhasználás előtt nem kerül sor további feldolgozásra, és a felhasználás folyamatos termelési láncban megvalósítható, akkor ez az anyag nem hulladék. Amennyiben egy hulladékról utóbb kiderül, hogy a hulladékot mégis lehet hasznosítani, elveszti hulladék státuszát, amint rendelkezésre áll visszanyert terméként. Előfordulhat az is, hogy az anyag egy részét fel lehet használni, a többit azonban ártalmatlanítani kell. Amennyiben egy illetékes hatóság egyedi megítélése alapján egy anyag felhasználása nem biztosítható, azt az anyagot hulladéknak kell tekinteni. Ha azonban létezik hosszú távú szerződés az anyag birtokosa és leendő felhasználói között, az azt jelzi, hogy a szerződés tárgyát képező anyagot hasznosítani fogják, vagyis felhasználása biztos. Ha egy anyagot határozatlan ideig tárolnak, lehetséges, de nem biztos a felhasználása, akkor a tárolás idejére hulladéknak kell tekinteni.

Az Európai Bizottság Közleményének fenti megállapításai az Európai Bíróság ítéleteinek értelmezésén alapulnak, és ezt az értelmezést az alperes felülvizsgálati kérelmében nem vitatta. A Legfelsőbb Bíróság sem látott okot arra, hogy az Európai Bíróság ítéleteinek ezen értelmezésétől eltérjen. Ez az értelmezés a 2006-os perbeli időszakban is hatályban volt irányelven alapul. Az alperes nem hivatkozott arra sem, hogy a Hgt. konkrét szabályai ezen irányelvvel ellentétesek volnának, és a Legfelsőbb Bíróság is úgy találta, hogy a Hgt. rendelkezései a 2006-os irányelv ilyen értelmezése mentén értelmezhetők. Ebből az értelmezésből az tűnik ki, hogy az a körülmény, hogy valamely anyag, mely valamely termelési folyamat eredményeként keletkezik, és egyébként hulladéknak minősülhet, és az irányelv mellékletében szerepel, így a Hgt. vonatkozó mellékletében is, nem jelenti azt, hogy az automatikusan hulladéknak tekinthető. Bizonyos körülmények fennálltától függően időszakosan akár hulladéknak is tekinthető, azonban a körülmények változásával hulladék jellegét el is veszítheti.

Kfv.VI.39.061/2010/4.

A folyamatos vezetési időszak 15 percnél rövidebb időben történő megszakítása sem szünetnek, sem pihenőidőnek, sem egyéb munkavégzésnek nem tekinthető, azt a vezetési időszakba be kell számítani. Az 561/2006/EK rendelet alapján a vezetési tevékenység csak a rendelet által szabályozott időszakokra osztható, ekként vezetési időre, pihenő időre, szünetre és egyéb munkavégzésre. Az ezeken kívül eső megszakítás, ha nem minősül egyéb munkának, pihenőidőnek vagy szünetnek, nem szakítja meg a vezetés számított időtartamát, tehát annak időtartama a vezetési időbe beszámítandó.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

1. Ternovszky Anna Magyarország elleni ügye (67.545/09. sz. ügy)⁶

A panaszos kórház és szülőotthon helyett otthon kívánt szülni. Erre állítása szerint azért nem volt módja, mert az egészségügyi szakemberek a felelősségre vonástól való félelmükben nem voltak hajlandóak segíteni neki. Hasonló ügyben az elmúlt években legalább egy vádemelés történt.

Az Egyezmény 8. cikkére hivatkozva (a magán- és családi élet védelméhez való jog) a panaszos azt sérelmezte, hogy a vonatkozó magyar jogszabályok nem tették számára lehetővé, hogy szakmai segítséget kapjon az otthonszüléshez, és ez által – azokkal szemben, akik egészségügyi intézményben szülnék – a magánélet védelméhez fűződő jog tekintetében hátrányos megkülönböztetésben volt része.

A Bíróság szerint a „magánélet” magában foglalja az egyén fizikai és társadalmi önazonosságának összetevőit, például azt a jogot, hogy eldöntse, akar-e szülő lenni, így a szülővé válásának körülményeit is. Bár a panaszost nem akadályozták abban, hogy otthon szülje meg gyermekét, a magánélet védelméhez való joga sérelmet szenvedett azáltal, hogy a jogszabályok eltántorították az egészségügyi szakembereket attól, hogy a kért segítséget részére megadják.

A Bíróság szerint a vonatkozó jogszabályok ellentmondásosak. Míg az egészségügyről szóló 1997. évi törvény elismeri a beteg önrendelkezéshez való jogát, ideértve bizonyos beavatkozások visszautasításához való jogát, addig az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 101.§-ának (2) bekezdése szankcionálja az egészségügyi képesítéssel rendelkező személy olyan, képesítésének megfelelő tevékenységét, amelyet „a jogszabályokban (működési engedélyben) foglaltaktól eltérően” végez. A magyar Kormányzat felismerte, hogy szabályozni kell e területet, de mindeztidig nem született rendelet ennek érdekében, és az sem volt vitatott, hogy legalább egy esetben indult eljárás egészségügyi szakember ellen otthonszülésben nyújtott segítségért.

A Bíróság a fentiekre tekintettel úgy ítélte meg, hogy az otthonszülésben nyújtott egészségügyi szolgáltatást jogi bizonytalanság veszi körül, mely önkényességhez vezethet. Az általános és különös jogszabályok hiányában, valamint az otthonszülésben segítséget nyújtó egészségügyi szakemberek megfélemlítése miatt a panaszosnak gyakorlatilag nem állt módjában az otthonszülést választani, következésképpen az Egyezmény 8. cikkében biztosított jogát megsértették.

2. Szepesi Tibor Magyarország elleni ügye (7.983/06. sz. ügy)⁷

A panaszost 2003. március 31-én kábítószer-kereskedelem vádjával őrizetbe vették. Az ügyben nyolc további gyanúsítottat, köztük egy külföldit is érintett, és jelentős mennyiségű kábítószer kereskedelmével gyanúsított bünszervezetre vonatkozott. A Budai Központi Kerületi Bíróság 2003. április 3-án elrendelte a panaszos előzetes letartóztatását; a bíróság – a panaszos kettős állampolgárságára figyelemmel – úgy ítélte meg, hogy fennáll a szökés

⁶ Az ítéletet a Bíróság 2010. december 14-én hozta.

⁷ Az ítélet 2010. december 21-én született.

veszélye. E döntést a Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság felülbíráta és helybenhagyta. A Budai Központi Kerületi Bíróság 2003. április 29-én a panaszos előzetes letartóztatását meghosszabbította, kiemelve, hogy annak indokai továbbra is fennállnak. A Fővárosi Bíróság 2003. június 26-án az előzetes letartóztatást valamennyi gyanúsított vonatkozásában elrendelte 2003. október 1-jéig, úgy ítélve, hogy – a vád súlyosságára tekintettel – a szökés, továbbá az összebeszélés veszélye fennáll.

A Budai Központi Kerületi Bíróság 2003. szeptember 25-én a panaszost óvadék ellenében szabadlábra helyezte. A Fővárosi Bíróság 2003. október 2-án a határozatot megváltoztatta, és az előzetes letartóztatást fenntartotta. Határozatának indokolása szerint - utalva arra, hogy a kábítószer-kínálat külföldi forrását, a feltételezett további magyarországi tetteseket, a hazai vevők körét és a kábítószer-elosztó hálózat kiterjedését még fel kell tárni - úgy ítélte meg, hogy továbbra is fennáll a veszélye annak, hogy a panaszos a tanúk befolyásolása, illetve a tárgyi bizonyítékok megsemmisítése vagy elrejtése révén a bizonyítás lefolytatását megakadályozná vagy veszélyeztetné. A Budai Központi Kerületi Bíróság 2003. december 22-én a panaszos előzetes letartóztatását meghosszabbította, hivatkozva arra, hogy annak indokai továbbra is fennállnak. A Fővárosi Bíróság e határozatot 2004. január 7-én helyben hagyta, a bizonyítás megghiúsításának veszélyére tekintettel. A Fővárosi Bíróság 2004. március 30-án ismételen meghosszabbította a kérelmező előzetes letartóztatását, hivatkozva arra, hogy az annak alapjául szolgáló indokok továbbra is fennállnak. Ezt követően a panaszos előzetes letartóztatását még több ízben meghosszabbították, a szökés - a bűncselekményért kiszabható rendkívül súlyos büntetés, a panaszos kettős állampolgársága és külföldi lakóhelye miatt fennálló - veszélyére tekintettel. A Fővárosi Bíróság 2006. március 31-én megszüntette a panaszos előzetes letartóztatását, és elrendelte házi őrizetét, mert a fogva tartás időtartama meghaladta a jogszabályban előírt, legfeljebb három évet. A Fővárosi Ítéltábla 2006. május 31-én a házi őrizetet is megszüntette és a panaszossal szemben lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el. Ez utóbbi intézkedés 2008. április 10-én szűnt meg.

A Fővárosi Főügyészség 2004. július 5-én elkészített vádiratában a panaszost és a többi gyanúsítottat kábítószer-kereskedelem minősített esetének bünszervezet keretében történő elkövetésével vádolta meg. A büntetőper 2005. május 9-én kezdődött. A Fővárosi Bíróság 2005. június 2-án, július 12-én, november 8-án, 10-én és 15-én, valamint 2006. január 12-én és március 16-án tárgyalást tartott. Több további tárgyalást követően 2008. szeptember 4-én a Fővárosi Bíróság a panaszost az ellene emelt vádakban bűnösnek találta és hat év fegyházra ítélte, valamint hét évre eltiltotta a közügyektől. A büntetés kiszabásakor a Fővárosi Bíróság figyelembe vette az előzetes letartóztatásban és házi őrizetben töltött időszakot is. Úgy tűnik, hogy a fellebbezési eljárás még folyamatban van.

A panaszos az Egyezmény 5. cikkének (3) bekezdésére hivatkozással az előzetes letartóztatása időtartamát sérelmezte.

A Bíróság utalt arra, hogy ítélkezési gyakorlata alapján azt a kérdést, hogy a fogvatartás időtartama mikor ésszerű, nem lehet elvontan értékelni. Azt, hogy vajon indokolt-e egy vádlott továbbra is fogva tartani, az ő egyedi jellemzőivel összhangban, minden esetben értékelni kell. A folyamatos fogvatartása egy adott ügyben csak akkor indokolható, ha egy olyan valós közérdek áll fenn, amely – az ártatlanság vélelmének dacára – többet nyom a latba, mint az egyéni szabadság tiszteletben tartása. Elsősorban a nemzeti igazságügyi hatóságok feladata annak biztosítása, hogy egy adott ügyben a vádlott előzetes letartóztatása ne haladja meg az ésszerű idő. Ebből a célból meg kell vizsgálnia minden, olyan közérdek fennállta mellett vagy ellen szóló tény, amely igazolhatja – megfelelően figyelembe véve az ártatlanság vélelmének elvét – az egyéni szabadság tiszteletben tartása szabályának felfüggesztését, és azokat rögzítenie kell abban a döntésében, amellyel a vádlott szabadon bocsátását elutasítja. Annak tartósan fennálló alapos gyanúja, hogy a letartóztatott személy

bűncselekményt követett el, egyik elengedhetetlen feltétele a folyamatos fogva tartás jogszerűségének, de egy bizonyos idő elteltével már nem elegendő. Ilyen esetekben a Bíróságnak meg kell állapítania, hogy vajon az igazságügyi hatóságok által felhozott egyéb okok továbbra is indokolták-e a szabadságtól való megfosztást. Ha az ilyen indokok „megfelelőek” és „elegendőek”, a Bíróságnak arról is meg kell bizonyosodnia, hogy vajon az illetékes nemzeti hatóságok "különleges gondossággal" jártak-e el az eljárás lefolytatása során.

A jelen ügyben a Bíróság megállapította, hogy a panaszos három évig tartották előzetes letartóztatásban. Tekintettel arra, hogy súlyos kábítószerrel kapcsolatos bűncselekménnyel vádolták, a hazai bíróságok úgy ítélték meg, hogy az esetleges szökés veszélye fennáll. Ezt az elemet, amelyet minden bíróság megismételt az előzetes letartóztatás meghosszabbításakor, a hatóságok szemében megerősítette a panaszos kettős állampolgársága. Az eljárás kezdeti szakaszában előzetes letartóztatásának meghosszabbítását az összejárás veszélye által is igazoltnak tekintették abból adódóan, hogy a hatóságok egy határon átnyúlóan működő kábítószerkereskedő-banda a tevékenysége ügyében folytattak nyomozást.

A Bíróság úgy ítélte, hogy nem szükséges megvizsgálnia, hogy ezek az indokok milyen mértékben volt „megfelelők” vagy „elegendők” a panaszos előzetes letartóztatásának meghosszabbításához, mivel az eset mindenképpen a panaszos az Egyezmény 5. cikkének (3) bekezdésében biztosított jogainak megsértéséről árulkodik. Bár 2004. július 5-én a nyomozás befejeződött és a vádirat elkészült, de a bírósági eljárás csak 2005. május 9-én indult meg, míg a panaszos előzetes letartóztatásban maradt. A Bíróság szerint ez a tíz hónapos tétlenség összeegyeztethetetlen az ilyen esetekben megkövetelt "különleges gondossággal", különös tekintettel arra a tényre, hogy a panaszos fogvatartása a vádirat elkészítésekor már meghaladta az egy év és három hónapot. Ezt a sérelmet nem lehet orvosolni azzal a gondossággal, amelyet a hatóságok ezt követően, a bírósági eljárás alatt tanúsítottak.

A fentiekből következik, hogy a panaszos előzetes letartóztatása meghaladta az ésszerű időtartamot, ezért a Bíróság megállapította, hogy az Egyezmény 5. cikkének (3) bekezdését megsértették, és a panaszos részére 4.800,-Euro nemvagyonai kártérítést ítélt meg.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

1. Bernhard Uzun Németország elleni ügye (35.623/05. sz. ügy)⁸

A német szövetségi legfőbb ügyész 1995. októberében nyomozást indított a panaszos és feltételezett társa ellen annak gyanújával, hogy részt vettek azokban a bombatámadásokban, amelyekért az ú. n. Anti-Imperialista Sejt vállalt felelősséget. Ez a szervezet egy szélső-baloldali terrorista mozgalom, amely a Vörös Hadsereg Csoport (Rote Armee Fraktion) 1992-ben megszűnt fegyveres tevékenységét folytatja. A nyomozást a Szövetségi Bűnügyi Hivatal (*Bundeskriminalamt*) folytatta le, ennek során a panaszost hétvégenként nyomon követték, lakhelye bejáratát videokamerával figyelték, telefonjait lehallgatták, továbbá feltételezett társának gépkocsijába (amelyet gyakran együtt használtak) jeladót helyeztek el. Miután a két férfi felfedezte és tönkretette a jeladót, tekintettel arra, hogy kerülték a telefonbeszélgetést is, a Legfőbb Ügyész elrendelte a gyanúsítottak GPS-szel való nyomon követésüket. A Szövetségi Bűnügyi Hivatal 1995. decemberében a panaszos társának autójába GPS vevőkészüléket helyezett el, mely lehetővé tette a gépkocsi tartózkodási helyének beazonosítását. Ez a megfigyelés 1996. februárjáig, a két férfi letartóztatásáig tartott.

⁸ Az ítélet 2010. december 2-án vált véglegessé.

A büntetőeljárás során a Düsseldorf Fellebbviteli Bíróság a panaszosnak a GPS-szel nyert bizonyíték felhasználása elleni kifogását elutasította azzal, hogy az a Be.-nek megfelelően történt, és nem szükséges hozzá bírósági végzés. A bíróság 1999. szeptemberében emberölés kísérlete és négyrendbeli robbanás okozása miatt a panaszost 13 év szabadságvesztésre ítélte. A bíróság úgy találta, hogy a két férfi jelenleg és volt képviselők háza és egy konzulátus elé helyezték el bombákat. A bizonyítékok között szerepeltek a GPS-szel szerzett adatok is, amelyeket más megfigyelési móddal nyert bizonyítékok is megerősítettek. A panaszos fellebbezett, és különösen a GPS-szel szerzett információk bizonyítékként való felhasználását kifogásolta. A Szövetségi Bíróság fellebbezését 2001. januárjában elutasította.

A panaszos alkotmányos panaszát a Szövetségi Alkotmánybíróság 2005. áprilisában elutasította. Rámutatott arra, hogy a panaszos magánéletébe való, GPS-megfigyeléssel történő beavatkozás arányos volt a bűncselekmények súlyára és arra is tekintettel, hogy a panaszosnak sikerült az egyéb megfigyelési módokat kijátszania, továbbá úgy találta, hogy a meglévő eljárási biztosítékok elegendőek ahhoz, hogy egy személy olyan teljes körű megfigyelését, amely által róla kimerítő személyiségképet lehet rajzolni. A törvényalkotónak azonban figyelnie kell arra, hogy vajon – tekintettel a technikai fejlődésre - azok a biztosítékok elégségesek-e az alapvető jogok hatékony védelmének biztosításához és a különböző hatóságok általi összehangolatlan nyomozati cselekmények megakadályozásához.

A panaszos azt sérelmezte, hogy GPS-szel való megfigyelése, és az így nyert adatok felhasználása a büntetőeljárásban, továbbá elítélésének lényegi alapjaként megsértette az Egyezmény 8. cikkében valamint 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított jogát.

A Bíróság először is megállapította, hogy bár a nyomozó hatóság a GPS-vevőkészüléket egy harmadik személy, a panaszos bűntársának gépkocsijába helyezte, nyilván mindkét gyanúsítotttól információkat akartak szerezni, hiszen a korábbi nyomozásokból a hatóságok tudták, hogy a két férfi együtt használja az autót. A bűntárs autójának mozgásából szerzett információkat kiegészítették a panaszos vizuális megfigyeléséből szerzett információk, és egyik hazai bíróság sem fejezte ki kétségét aziránt, hogy a panaszost GPS-szel követték nyomon.

A hatóságok rendszeresen gyűjtöttek információkat a panaszos hollétéről és a köztérületi mozgásáról. Ezekből feltérképezték tevékenységét, kiegészítő nyomozásokat végeztek, és megerősítő bizonyítékokat szereztek be azokról a helyekről, ahol a panaszos megfordult, mindezeket a büntetőeljárás során felhasználták. Mindezen tényezők alapján a Bíróság úgy találta, hogy a panaszos GPS-szel történő megfigyelése az Egyezmény 8. cikke értelmében a magánélet védelméhez való jogába történő beavatkozást jelent.

Annak kapcsán, hogy vajon ez a beavatkozás összhangban áll-e a törvénnyel, a Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó megfigyelés a német Be. alapján történt. A Bíróság hangsúlyozta, hogy közterületeken való mozgás GPS-szel való nyomon követése annyiban megkülönböztetendő a vizuális és akusztikus megfigyelés egyéb módozataitól, hogy kevesebb információt szolgáltat a személy viselkedéséről, véleményéről, érzéseiről, ezért kisebb beavatkozást jelent magánéletébe. A Bíróság ezért nem látta szükségesnek, hogy ugyanazokat a szigorú biztosítékokat követelje meg a visszaélések ellen, mint kidolgozott esetjoga szerint a telekommunikációs lehallgatások kapcsán, mint a például az ilyen ellenőrzés időtartamának pontos meghatározását, vagy az így nyert adatok rögzítésének és felhasználásának eljárási szabályait. A Bíróság úgy ítélte, hogy a német bíróságok egyhangú álláspontja, hogy a GPS-megfigyelés megfelelt a hazai jogszabályoknak, megfelelően előrelátható volt, abból adódóan, hogy a vonatkozó rendelkezések technikai eszközöket biztosítanak különösen „az elkövető hollétének felderítésére”. A hazai jogszabály ezen kívül szigorú követelményeket állít fel a

GPS-megfigyelés engedélyezéséhez; csak olyan személy megfigyelésére rendelhető el, akit súlyos bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak.

A Bíróság üdvözölte, hogy a panaszos ügye folytán a német törvényt olyan módon módosították, hogy a gyanúsított magánéletének védelméhez való joga megerősítése érdekében a gyanúsított egy hónapot meghaladó rendszeres megfigyelését bírósági végzéshez kötik. Ugyanakkor a GPS-megfigyelés már a kérdéses időszakban hatályban lévő rendelkezések értelmében is bírósági ellenőrzés alá tartozott. A Bíróság szerint a panaszos GPS-szel történő megfigyelésének utólagos bírósági felülvizsgálata az adott esetben kellő védelmet nyújtott az önkényeskedéssel szemben. Az utólagos felülvizsgálat lehetővé tette, hogy a törvénytelen GPS-megfigyeléssel szerzett bizonyítékokat a bíróság kizárja, amely jelentős biztosítékot jelentett, hiszen ez elrisztja a nyomozó hatóságokat a bizonyítékok törvénytelen eszközökkel való beszerzésétől. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos magánéletébe való beavatkozás összhangban volt a törvénnyel.

A Bíróság kiemelte, hogy a panaszos GPS-szel történő megfigyelését többrendbeli emberölés kísérletének felderítése érdekében rendelték el, amelyekért egy terrorista mozgalom vállalt magára a felelősséget, valamint további bombatámadások megghiúsítása végett. Ezért az nemzetbiztonsági érdeket, a közbiztonságot bűncselekmény megelőzését és az áldozatok jogait védelmének szolgálta. Azt csak azután rendelték el, miután a nyomozásnak a magánéletbe kevésbé beavatkozó eszközei eredménytelennek bizonyultak, viszonylag rövid időszakra - három hónapra - és a panaszost csak akkor érintette, amikor bűntársának gépkocsijában utazott. Ezek alapján nem lehet azt mondani, hogy a panaszos teljes és átfogó megfigyelés alatt állt volna. Abból adódóan, hogy a nyomozás nagyon súlyos bűncselekményekre vonatkozott, a Bíróság úgy találta, hogy a GPS-megfigyelés arányos mértékű beavatkozás volt.

A fentiekre tekintettel a Bíróság egyhangúlag megállapította, hogy sem az Egyezmény 8. cikkét, sem annak 6.Cikke (1) bekezdését nem sértették meg.

2. Rüdiger Rumpf Németország elleni ügye (46.344/06 sz. ügy)⁹

A panaszos, aki személyi biztonsági szolgáltatást működtet, fellebbezést nyújtott be a fegyvertartási engedélyének megújítását megtagadó 1993. november 30-án hozott közigazgatási határozat ellen. A fellebbezést 1994 márciusában elutasították. Ezzel párhuzamos eljárásokban a közigazgatási bírósághoz fordult ideiglenes intézkedés meghozatala végett. E kérelmét 1994. januárjában elutasították; a döntést a közigazgatási fellebbviteli bíróság 1994. augusztusában helybenhagyta.

A panaszos 1994 áprilisában keresettel kérte a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát. Az első fokú közigazgatási bíróság 1995. júniusában felhívta a panaszost keresete indokainak előterjesztésére, ezt követően a panaszos kérelmére meghosszabbította a határidőt, végül a panaszos jogi képviselője 1995. szeptemberében előterjesztette az indokolást. A panaszos kérelmére történő halasztást követően a tárgyalásra ténylegesen 1996. májusában került sor; az 1996. június elején hozott ítélet a fegyvertartási engedély megújítását megtagadó határozatot megerősítette. A panaszos fellebbezését 1996. júliusában terjesztette elő; egy évvel később a fellebbviteli közigazgatási bíróság arról tájékoztatta jogi képviselőjét, hogy nem tudja megmondani a határozathozatal várható időpontját. Az ügyben 1998. novemberében tartottak egy tárgyalást, de ezt követően a tárgyalást a hiányzó ügyiratok miatt elhalasztották. A következő két év folyamán a bíróság felhívta a közigazgatási hatóságokat és az első fokú közigazgatási bíróságot a hiányzó ügyiratok felterjesztésére, ez azonban

⁹ Az ítélet 2010. december 2-án vált véglegessé.

eredményre nem vezetett. A második tárgyalást kitűzték, majd elhalasztották. A panaszos új jogi képviselője 2002 végén és 2003 elején ismételten kérte a tárgyalás megtartását és tájékoztatta a bíróságot arról, hogy a hiányzó ügyiratokat nem tartja lényegesnek. Mivel nem tűzték ki a tárgyalást, 2003. májusában az ügyvéd elfogultsági kifogást terjesztett elő a tanácselnökkel szemben, amelyet később elutasítottak. Ezzel körülbelül egy időben a panaszos korábbi ügyvédje jogi segítségért folyamodott, ami arra indította a bíróságot, hogy 2003. júliusában felhívja a jogi képviselőt tisztázására hívja fel; a jogi képviselő meghatalmazását pár napon belül csatolta. A tárgyalást végül 2004. májusában tartották meg, és az arra alapított ítéletet, mely kizárta a felülvizsgálatot, 2004. júniusában kézbesítették a jogi képviselőnek. Az ítélet elleni jogorvoslati kérelmet a Szövetségi Közigazgatási Bíróság 2005. januárjában elutasította. A panaszos ugyanezen év márciusában alkotmányjogi panaszt nyújtott be az alsóbb fokú bíróságok határozatai ellen, és különösen az Egyezményben biztosított jogainak az eljárások elhúzódása miatti sérelmét állítva. A Bíróság hivatala tájékoztatta őt annak elfogadhatósága kétséges voltáról, és felhívta, hogy jelezze, vajon kéri-e panaszja elbírálását. A panaszos a határidő meghosszabbítását kérte, és új jogi képviselője 2005. októberében újabb észrevételeket nyújtott be. Az Alkotmánybíróság 2007. április 25-én a panaszt érdemi vizsgálat nélkül elutasította a kérelmet.

A panaszos az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésére valamint 13. cikkére hivatkozással azt sérelmezte, hogy a közigazgatási bíróságok előtti eljárás hossza eltúlzott volt, és a német jog nem biztosított számára megfelelő jogorvoslatot az eljárás elhúzódásával szemben.

A Bíróság megállapította, hogy az eljárás hosszaként tekintetbe veendő időszak 1993. november 30-án kezdődött és a Szövetségi Alkotmánybíróság határozatának kézbesítésével 2007. május 7-án fejeződött be, vagy négy bírósági szinten 13 évig és 5 hónapig tartott. A Bíróság észlelte, hogy az eljárásban nem volt összetett vagy bonyolult tény- vagy jogkérdés. Az a tény, hogy a panaszos párhuzamosan egy ideiglenes intézkedés iránti eljárásban is megpróbálta érvényesíteni az érdekeit, szokványos eljárási helyzetnek tekinthető, és az az eljárás jóval a fellebbviteli eljárás kezdete előtt befejeződött, így nem lehetett késleltető hatása. A késedelem túlnyomó részét nem lehet a panaszosnak betudni. A közigazgatási bíróság előtti eljárásban csak közel két hónap késedelmet lehet neki tulajdonítani, amely a bíróság által több mint egy évvel a keresetindítást követően kitűzött határidő meghosszabbítása iránti kérelméből eredt. A leglényegesebb késedelem a fellebbviteli közigazgatási bíróság előtt merült fel, ahol az ügy csaknem 8 évig volt folyamatban. Mindössze két ügyvéd vett részt ebben az eljárásban, és a bíróság a panaszos jogi képviselőt tisztázását csak a második ügyvéd fellépése után 9 hónappal kérte. A további jogi képviselő meghatalmazása ezért nem okozta az eljárás semmiféle késedelmét. Két és fél éves lényeges késedelmet okozott a hiányzó ügyiratok beszerzésére irányuló sikertelen kísérlet, ami a Bíróság szerint a német Kormányzat felelősségének körébe esik. Az eljárásban később előterjesztett elfogultsági kifogás nem igazolhatja azt a tényt, hogy csaknem három évig nem tűzték ki új tárgyalást. Csak az Alkotmánybíróság előtti késedelem tudható be a panaszosnak, mivel jogi képviselője hat hónappal az eredeti határidő után nyújtotta be a kért további észrevételeket.

A Bíróság felhívta a figyelmet arra, hogy a panaszos üzleti tevékenysége ügyének kimenetelétől függött. Míg az engedély kiadásának végleges megtagadása üzleti veszteséget okozott neki, az eljárás elhúzódása és az abból eredő bizonytalanság, vajon képes-e folytatni tevékenységét, ugyancsak kárt okozott neki. Ha az eljárások jóval időszerűbb formában zárultak volna le, korábban hozzá tudott volna látni tevékenységének átszervezéséhez vagy áttelepítéséhez. A fentiekre tekintettel a Bíróság egyhangúlag úgy találta, hogy az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdését megsértették.

Az Egyezmény 13. cikkének megsértése kapcsán bíróság hangsúlyozta, hogy számos Németország elleni ügyben úgy találta, hogy a német jog alapján nincs olyan hatékony jogorvoslat, amely a polgári eljárások eltúlzott hosszát orvosolni lenne képes. Ezzel összhangban, egyhangúlag arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos ügyében - tekintettel egy olyan jogorvoslat hiányára, amely által az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésében biztosított, ügyének ésszerű időn belüli tárgyalásához fűződő jogát tiszteletben tartó döntéshez juthatott volna - az Egyezmény 13. cikkét megsértették.

A Bíróság a panaszos részére 10.000,-Euro nem vagyoni kártérítést ítelt meg.

Ítéletével a Bíróság irányadó döntést is hozott. Az ügy a hazai bírósági eljárások túlzott hosszához kapcsolódott, amely a Németország terhére leggyakrabban megállapított Egyezmény-sértések alapjául szolgáló, visszatérő probléma. A jogsértését megállapító Németország elleni ítéletek több mint fele erre vonatkozott. A Bíróság ezért úgy ítélte meg, hogy helyénvaló az irányadó döntés meghozatalára irányuló eljárás alkalmazása, amelyet az elmúlt években azért dolgozott ki, hogy az azonos szerkezeti illetve rendszerszintű problémából eredő hasonló ügyek nagy számú csoportjaival foglalkozzék. Egy irányadó döntésben a Bíróság ítéleteinek hatékony végrehajtása végett egyértelműen azonosíthatja a jogsértések alapjául szolgáló szerkezeti vagy rendszerszintű hibákat, olyan különleges intézkedéseket vagy cselekvést és kezdeményezhet, amelyeket a problémák orvoslására az azokért felelős államnak meg kell tenni.

A Bíróság 1959. és 2009. között több mint 40, Németországot elmarasztaló ítéletet hozott, amelyben az Egyezmény ismételt megsértését állapította meg a polgári eljárások túlzott hosszára tekintettel. Csak 2009-ben az Egyezmény 6. cikke (1) bekezdésének ilyen jellegű megsértése 13 esetben volt megállapítható. A Bíróság egy 2006-ban hozott ítéletében már rámutatott a túlzottan hosszú bírósági eljárások elleni jogorvoslat hiányára, és felhívta a német Kormányzat figyelmét arra a köteletségére, hogy - a Miniszteri Bizottság felügyelete alatt - válassza ki azokat az általános intézkedéseket, amelyek el kell fogadni ahhoz, hogy a Bíróság által megállapított jogsértéseknek véget vessenek és annak hatásait - amennyire csak ez lehetséges - orvosolják.

Noha a Bíróság üdvözölte a Kormányzatnak a probléma kezelését célzó legutóbbi törvényhozási kezdeményezését, ugyanakkor felhívta a figyelmet arra, hogy Németország mindeközül - a Bíróság e tárgyban született lényeges és következetes esetjoga ellenére - elmulasztotta bármiféle, a helyzet megoldását célzó intézkedés elfogadását. A probléma rendszerszintű jellegét bizonyítja az a tény is, hogy mintegy 55, hasonló problémákkal kapcsolatos Németország elleni kérelem van jelenleg is folyamatban a Bíróság előtt, és az ilyen kérelmek száma folyamatosan nő. Következésképpen, az Egyezmény jelen ügyben megállapított megsértése a német Kormányzat mulasztásának róható fel, és egy, az Egyezménynek nem megfelelő gyakorlat következményének minősíthető.

A Bíróság egyhangúlag megállapította, hogy Németországnak haladéktalanul, de legkésőbb az ítélet jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül a bírósági eljárások túlzott elhúzódása elleni hatékony jogorvoslatot kell bevezetnie. A jogorvoslat akkor tekinthető hatékonynak, ha mind az ügyel foglalkozó bíróság határozatának meghozatalának siettetésére, mind a már felmerült késedelem megfelelő orvoslására használható. A Bíróság nem tartotta szükségesnek a szükséges intézkedések végrehajtása előtti hasonló ügyek elnapolását. A folyamatban lévő ügyekben való szokásos eljárás rendszeresen emlékeztetni fogja Németországot az Egyezményből és különösen a jelen ügyből eredő kötelezettségére.

3. Firat Dink és társainak Törökország elleni ügye (2.668/07., 6.102/08., 30.079/08., 7.072/09. és 7.124/09. sz. egyesített ügyek)¹⁰

Az első panaszos, aki 2007-ben gyilkosság áldozata lett, törökországi örmény újságíró volt, az *Agos* török-örmény kétnyelvű, 1996. óta Isztambulban megjelenő hetilap főszerkesztője. A második panaszos felesége, a harmadik bátyja, a negyedik, ötödik és hatodik panaszos pedig a gyermekei. Az *Agos*-ban 2003. novembere és 2004. februárja között nyolc, az első panaszos által írt cikk jelent meg, amelyekben a törökországi örmények identitásáról írt. A hatodik és hetedik cikkben azt állította: az örmények megszállottsága, hogy őket egy népirtás áldozatainak ismerjék el, létük értelmévé vált; ezt az igényüket a török nép közömbösen kezeli, és ez magyarázza, hogy az örmények által elszenvedett sérelmek élő problémát jelentenek. Hozzátette, hogy a török elem az örmény identitásban egyszerre méreg és ellenszer. Ebből a szempontból, az örmény identitás kétféleképpen tudná megemészteni a török elemet: vagy a török nép fejezi ki együttérzését az örmények iránt (ezt rövid távon nehéz lenne elérni), vagy az örmények emészti meg török elemet azáltal, hogy a világ és a török nép által általánosan elfogadott felfogástól függetlenül minősítik az 1915-ben történt eseményeket. A nyolcadik cikkben az első panaszos az addigi érvelést folytatva, azt írta „a megtisztított vér, amely a 'török' által megmérgezett helyébe lép, az örményeket Örményországhoz kapcsoló nemes vénákban található, feltéve, hogy előbbiek [t. i.: az örmények] tudatában vannak annak”. Az első panaszos véleménye szerint az örmény hatóságoknak még erőteljesebb lépéseket kellene tenniük az örmény kisebbséggel való kapcsolat megerősítése érdekében, egy egészségesebb nemzeti önazonosság-tudat érdekében. Közzétett egy másik cikket is, amelyben Atatürk fogadott lányának örmény származásáról írt. Szélsőségesen nacionalista csoportok tüntetésekkel és fenyegető levelek írásával válaszoltak a cikkekre.

Egy szélsőségesen nacionalista 2004. februárjában büntető feljelentést tette az első panaszos ellen, azt állítva, hogy megsértette a török népet annak a kifejezésnek a használatával, hogy „a megtisztított vér, amely a 'török' által megmérgezett helyébe lép, az örményeket Örményországhoz kapcsoló nemes vénákban található”. A şişli-i ügyészség 2004. áprilisában vádat emelt az első panaszos ellen, a török Btk. azon cikke alapján, amely szerint a „törökség” (Türklük) (török identitás) megrágalmazása bűncselekménynek számít. Egy szakértői vélemény 2005. májusában arra a következtetésre jutott, hogy az első panaszos megjegyzései nem sértettek és nem rágalmaztak meg senkit, hiszen amit ő „méreg”-nek nevezett, az nem a török vér, hanem inkább az örmények abbéli megszállottsága, hogy biztosítsák az 1915-ös események népirtásként való elismerését. A Şişli-i Büntető Bíróság az első panaszost 2005. októberében bűnösnek találta a török identitás megrágalmazásában és hat hónap felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte. A bíróság álláspontja szerint a nyilvánosságtól nem várható el, hogy az egész cikk-sorozatot elolvassa azért, hogy megfejtse az első panaszos megjegyzéseinek valódi értelmét. A Semmítőszék 2006. május 1-jén a bűnösséget kimondó ítéletet helyben hagyta. A Semmítőszék melletti Első Államügyész 2006. június 6-án a felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, a mellett érvelve, hogy az első panaszos szavait félreértelmezték, és hogy az ő szólásszabadságát meg kell védeni. A Semmítőszék teljes ülése 2006. július 11-én a felülvizsgálati indítványt elutasította. Az első fokú büntető bíróság, melynek az ügyet visszaadták, az első panaszos halálára tekintettel az eljárást 2007. március 12-én megszüntette.

Az első panaszost 2007. január 19-én három fejlövésrel megölték. A feltételezett elkövetőt a törökországi Samsun-ban őrizetbe vették. Az isztambuli ügyészség 2007. áprilisában 18 gyanúsított ellen emelt vádat. Az eljárások még folyamatban vannak.

¹⁰ Az ítélet 2010. december 14-én vált véglegessé.

A Belügyminisztérium és a csendőrség nyomozói 2007. februárjában vizsgálatot indítottak annak megállapítására, hogy vajon a trabzoni csendőrség gondatlanul járt-e el vagy elmulasztotta-e az emberölés megakadályozására vonatkozó kötelezettségét, abból adódóan, hogy egy informátor azt állította: a csendőrség két tiszthelyettesét figyelmezte a tervezett bűntettre. A csendőrök tagadták, hogy őket értesítették volna az emberölés előkészületeiről. A trabzoni tartományi kormányzó hivatala engedélyezte a büntetőeljárás megindítását a két tiszthelyettes ellen, de feletteseik ellen nem. A két tiszthelyettes végül is elismerte, hogy egy informátor figyelmeztette őket a lehetséges gyilkosságra; azt állították azonban, hogy minden részletet továbbították feletteseiknek, akik kötelesek lettek volna a kapott információk alapján cselekedni. A két tiszthelyettes azt is állította, hogy feletteseik utasították őket arra: a vizsgálat során tagadják le, hogy információt kaptak. Ezek az eljárások folyamatban vannak.

Az isztambuli ügyészség kérte a trabzoni ügyészt, hogy a trabzoni rendőri hatóságok ellen indítson eljárást, azon az alapon, hogy az egyik gyanúsított, aki a trabzoni rendőrség informátora volt, tájékoztatta a rendőrséget a gyilkosság előkészületeiről. A trabzoni rendőri hatóság meg sem kísérelte megghiúsítani e terveket, megelégedett csupán azzal, hogy hivatalosan értesítette az isztambuli rendőrséget egy gyilkossági kísérlet valószínűségéről. Az isztambuli ügyész hozzátette, hogy a trabzoni rendőri vezetők egyike nyíltan szélsőségesen nacionalista nézeteket hangoztatott, és a vádlott pártját fogta. A trabzoni bűnüldöző hatóságok 2008. január 10-én úgy döntöttek, hogy nem indítanak újabb eljárásokat a trabzoni rendőrséggel szemben, megjegyezve, hogy az isztambuli ügyész vádjai az egyik vádlott olyan kijelentéseinek alapultak, amelyeket az később visszavont. A bűnüldöző hatóságokat meggyőzte a trabzoni rendőrség érvelése, miszerint a kapott információt nem találták hihetőnek. Végül hangsúlyozta, hogy a vádlottak cselekményének pártolásával gyanúsított rendőrfőnök tagadta az ellene felhozott vádak. A panaszosoknak az eljárás megszüntetését elrendelő határozat ellen előterjesztett kifogását elutasították.

Az isztambuli ügyészség által folytatott nyomozás megerősítette azt a tényt, hogy 2006. február 17-én a trabzoni rendőrség hivatalosan értesítette az isztambuli rendőrséget az első panaszos valószínűsíthető meggyilkolásáról és megjelölte a gyanúsítottakat is. Az isztambuli rendőrség ezen információ alapján nem intézkedett. Az intézkedés hiányára vonatkozó három vizsgálat következtetései alapján az isztambuli tartományi kormányzó hivatalának igazgatótanácsa úgy határozott, hogy hanyagság miatt büntetőeljárást indít az isztambuli rendőrség egyes tagjai ellen. Az Isztambuli Közigazgatási Fellebbviteli Bíróság azonban hatályon kívül helyezte az erre vonatkozó végzést azzal az indokkal, hogy a vizsgálat nem volt megfelelő.

Végül, a panaszosok kérelme alapján büntetőeljárás indult a samsuni rendőrség és csendőrség tagjaival szemben a bűntett védelmezésének alapos gyanújával. Mialatt a gyanúsított elkövető előzetes fogságban volt, az érintett személyek lefényképeztették magukat a gyanúsítottal, aki török zászlót tartott a kezében, és mögöttük a falon a következő felirat látszik: „*Hazánk szent – jövőjét nem lehet a véletlenre bízni.*” A samsuni ügyészség 2007. júniusában lezárta az eljárást azzal, hogy a bűntett védelmezése csak akkor számít bűncselekménynek, ha nyilvánosság előtt történik. Az érintettek ellen azonban fegyelmi eljárás indult.

Az Egyezmény 2. cikkére hivatkozva a második, harmadik, negyedik és ötödik panaszos azt sérelmezte, hogy az állam nem teljesítette az első panaszos életének védelmére vonatkozó kötelezettségét, és az első panaszos életének megvédését elmulasztó állami alkalmazottak elleni büntető eljárások nem voltak hatékonyak. A panaszosok – különösen az Egyezmény 10. cikkére hivatkozással - azt állították, hogy az a tény: az első panaszost bűnösnek találták a török identitás rágalmozásában, megsértette véleménynyilvánítási szabadságát és nacionalista szélsőségesek célpontjává tette.

A Bíróság az Egyezmény 2. cikke megsértésének vizsgálata körében figyelembe vette azt: indokoltan lehetett olyannak tekinteni a török biztonsági erőket, mint akik tudomással bírtak arról, hogy nacionalista körökben az első panaszos iránt heves ellenérzéseket táplálnak. Az isztambuli ügyészség és a Belügyminisztérium által folytatott vizsgálatok hangsúlyozták azt a tényt, hogy a trabzoni és isztambuli rendőrséget, valamint a trabzoni csendőrséget értesítették az emberölési kísérlet valószínűségéről, sőt még a gyanúsítottak személyazonosságáról. E körülményekre tekintettel a gyilkosság elkövetésének veszélye valószínű és közvetlenül fenyegetőnek volt mondható. A Bíróság ezek után azt a kérdést vizsgálta, hogy vajon a hatóságok megtették-e minden tőlük elvárható az első panaszos meggyilkolásának megakadályozására. A tervezett gyilkosságról és annak küszöbön álló elkövetéséről értesített három hatóság közül egyik sem cselekedett annak megakadályozása érdekében. Kétségtelen, hogy ahogyan arra a török Kormányzat is hivatkozott, az első panaszos nem kért rendőri védelmet. Ugyanakkor, ő valószínűleg nem tudhatott meggyilkolásának tervéről. Az információ birtokában a török hatóságoknak feladat lett volna, hogy cselekedjenek az első panaszos életének biztosítása érdekében. Erre tekintettel az Egyezmény 2. cikkét megsértették.

A Bíróság az Egyezmény 2. cikke megsértésének vizsgálata körében a trabzoni és isztambuli biztonsági szervek intézkedése tárgyában lefolytatott gondos és részletes vizsgálatot követően megindított büntetőeljárást is megvizsgálta. Mindenekelőtt megjegyezte, hogy a tartományi kormányzó hivatala a két tiszthelyettes kivételével elutasította a trabzoni csendőrség tisztjei elleni büntetőeljárás megindításának engedélyezése iránti kérelmet. Nem született bíróság döntés arról, hogy a megfelelő lépések megtételére hatáskörrel rendelkező tisztek miért mulasztották el az intézkedést azt követően, hogy a tiszthelyettesek által továbbították az információkat. Továbbá, a tiszthelyetteseket is arra kényszerítették, hogy hamis vallomást tegyenek a nyomozóknak. Ez a kérdéses eseményekre vonatkozó bizonyítékok összegyűjtésére vonatkozó kötelezettség egyértelmű megszegése, valamint a felelősség megállapítása iránti vizsgálat sikerének megakadályozására irányuló összehangolt kísérlet volt. A trabzoni rendőrségnek betudott mulasztások tekintetében a Bíróság megállapította, hogy a trabzoni bűnüldöző hatóságok eljárást megszüntető határozata olyan indokokon alapult, amelyek az ügyiratokban fellelhető egyéb bizonyítékoknak ellentmondanak. Így különösen, az ügyész azt az álláspontot fogadta el, hogy a rendőrtisztek a tervezett gyilkosságra vonatkozó információt nem tartották hihetőnek, noha valójában tájékoztatták az isztambuli rendőrséget arról, hogy egy gyilkossági kísérlet küszöbön áll. Továbbá, a rendőrfőnök elleni vádakkal kapcsolatos eljárás megszüntetésére vonatkozó döntést semmiféle vizsgálaton nem támasztotta alá. Összességében véve a bűnüldöző hatóságok vizsgálata alig volt több az érintett rendőrtisztek védelménél, anélkül, hogy választ adott volna a feltételezett gyilkosokkal szembeni intézkedés elmulasztásával kapcsolatos kérdésekre. Az isztambuli rendőrségnek betudott mulasztások tekintetében a Bíróság megjegyezte, hogy ellenük sem indult büntetőeljárás belügyminisztériumi vizsgálat megállapításai ellenére annak hatásairól, hogy a rendőrség nem tette meg az adott helyzetben megkívánt intézkedéseket. Nem volt magyarázat arra, hogy az isztambuli rendőrség miért nem válaszolt a fenyegetésre. A Bíróság megállapította, hogy a támadással gyanúsított elkövetőkkel szembeni eljárás még folyamatban van. Ám nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy minden olyan eljárást, mely a hatóságok felelőségének megállapítására irányult, megszüntettek (a két trabzoni tiszthelyettes elleni eljárás kivételével, de ez a Bíróság végkövetkeztetésein nem változtat). Végezetül a Bíróság felhívta a figyelmet arra, hogy a trabzoni csendőrséget és az isztambuli rendőrséget érintő kivizsgálást a kormányzati hivatalnok végezte, és az elhunyt hozzátartozóit nem vonták be az eljárásba, ami olyan tény, ami aláásta a vizsgálat hitelét. Annak gyanúja, hogy az egyik rendőrfőnök támogatta a vádlott cselekményt, szintén nem volt részletes vizsgálat tárgya. A fentiekre tekintettel az

Egyezmény 2. cikkét eljárási szempontból is megsértették, mivel az első panaszos élete védelme körében felmerülő mulasztások kapcsán nem végeztek hatékony vizsgálatot.

Az Egyezmény 10. cikke megsértésének vizsgálat körében a török Kormányzat úgy érvelt, hogy az első panaszos véleménynyilvánítási joga nem sérült, hiszen halálakor még nem volt jogerősen elítélve. A Bíróság azonban hangsúlyozta, hogy az első panaszos halálakor a legmagasabb szintű büntető bíróság helyben hagyta azt a megállapítást, hogy bűnös a törökség megrágalmazásában, továbbá ez a megállapítás a szélsőséges nacionalisták célpontjává tette, és a török hatóságok, akiket tájékoztattak a megölésére szőtt összeesküvésről, nem tettek lépéseket az ő védelmében. Az első panaszos véleménynyilvánítási jogának gyakorlását tehát korlátozták. A Bíróság esetjoga szerint az ilyen korlátozás csak akkor elfogadható, ha törvény írja elő, „legitim cél” szolgál és „egy demokratikus társadalomban szükséges”. A Bíróság kételkedett az első két követelmény fennálltában is, de érvelését a harmadik követelményre összpontosította.

A Bíróság egyetért a Semmítőszék melletti Első Államügyésszel abban, hogy az első panaszos teljes cikksorozatából egyértelműen kiderül, hogy „méreg” alatt nem a „török vért” értette, ahogyan azt a Semmítőszék állította, hanem azt, ahogyan az örmények a török népet látják, és az örmény kisebbségnek az 1915-ös események Törökország által népiirtásként való elismerése iránti hadjáratának megszállott természetét. Elemezvén azt a módot, ahogyan a Semmítőszék a török identitás fogalmát értelmezte és gyakorlati kifejezéseket kapcsolt hozzá, a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy valójában az első panaszost közvetetten azért ítélte el, mert vitatta annak a nézetnek az állami intézmények általi tagadását, amely az 1915-ös események népiirtásnak minősíti. A Bíróság utalt arra, hogy az Egyezmény 10. cikke tiltja a szólásszabadság korlátozását politikai vitákban és közügyekben, és hogy az elfogadható kritika határai tágabbak a Kormányzat esetében, mint magánszemélyeknél. Megállapította, hogy a szerző újságíróként, közérdeklődésre számot tartó kérdéstről írt. Végül, utalt arra is, hogy a történelmi igazság keresése a szólásszabadság szerves része. A Bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy az első panaszos török identitás megrágalmazásáért való elítélése semmiféle „sürgető társadalmi igényt” nem szolgált.

A Bíróság hangsúlyozta, hogy az államok kötelessége olyan kedvező környezet megteremtése, amelyben a közügyek megvitatásában minden érintett részt vehet, és félelem nélkül kinyilváníthatja véleményét. A jelen ügyhöz hasonló esetben az államnak nem pusztán az a feladata, hogy az egyén szólásszabadságának bármiféle korlátozásától tartózkodjék, hanem tevőleges kötelessége a szólásszabadságot megvédeni a támadásoktól, ideértve a magánszemélyek támadásait is. Tekintettel arra, hogy a hatóságok nem védtek meg az első panaszost egy szélsőségesen nacionalista csoport támadásától, és arra, hogy „sürgető társadalmi igény” hiányában hoztak az első panaszos bűnösségét kimondó ítéletet, a Bíróság arra a következtetésre jutott hogy Törökország nem tett eleget tevőleges kötelezettségének az első panaszos szólásszabadságának védelme érdekében, ezért a 10. cikket megsértette.

Az élethez való jog tekintetében az Egyezmény 13. cikke nem csupán kártérítés megfizetését követeli meg, hanem a részletekbe menő és hatékony vizsgálatot is, mely alkalmas arra, hogy a felelősök azonosításához és büntetéséhez vezessen, és magába foglalja a család hatékony bekapcsolódását a vizsgálatba (ez túlmegegy azon a 2. cikk alapján fennálló kötelezettségen, hogy az állam hatékony vizsgálatot folytasson le). A vizsgálat hiánya miatt az adott ügyben a Bíróságot úgy találta, hogy Törökország az Egyezmény 13. cikkét az Egyezmény 2. cikke vonatkozásában megsértette, minthogy e miatt a panaszosoktól megtagadták más, elvben elérhető jogorvoslatot (például kártérítési igény) igénybevitelét is.

A Bíróság az első panaszos feleségének és gyermekeinek összesen 100.000,-Euro, fivérének 5.000,-Euro nem vagyoni kártérítést ítélt meg.

4. A., B. és C. Írország elleni ügye (25.579/05 sz. ügy)¹¹

Az első panaszos (A.) 2005. február 28-án, kilenc és fél hetes terhesen utazott Angliába magzatelhajtás céljából. Állítása szerint úgy esett teherbe, hogy partnerét meddőnek gondolta. Ebben az időszakban nem volt férjnél, munkanélküli és szegény volt. Négy gyermeke volt, a legkisebb fogyatékos, és mindegyik gyermeke nevelőszülőknél volt elhelyezve a panaszos alkoholizmussal kapcsolatos problémái miatt; mindegyik terhessége alatt depresszióval küszködött. Az ötödik terhességét megelőző évben józan maradt és folyamatos kapcsolatban maradt a szociális munkásokkal annak érdekében, hogy a gyermekei feletti szülői felügyeleti jogot visszaszerezze. Úgy gondolta, hogy egy újabb terhesség életének abban a szakaszában (az azt kísérő depresszió józanságát fenyegető veszélyére tekintettel) veszélyeztetheti az egészségét és a sikeres családgyejesítést. Az utazás és a magánkórházi ellátás legkisebb költségét (650,-Eurot) uzsorakölcsönből fedezte. Úgy gondolta, hogy egyedül és titokban, a szociális munkások értesítése és a láthatás elmulasztása nélkül teszi meg az utat, ezért a terhesség-megszakítást követő napon visszautazott Írországba; a vonaton bőségesen vérezni kellett, ezért mentővel kórházba szállították, ahol ellátták. Ezt követően hetekig fájdalmat és hányingert érzett valamint vérzett, de nem fordult orvoshoz. Az Bíróság előtti eljárás alatt újból teherbe esett és megszülte ötödik gyermekét. Depresszióval küzd, három gyermeke vonatkozásában szülői felügyeleti jogokat gyakorol, két gyermeke (köztük a fogyatékos gyermek) még mindig nevelőszülőknél van elhelyezve.

A második panaszos (B.) 2005. január 17-én, kilenc és fél hetes terhesen utazott Angliába magzatelhajtás céljából. Állítása szerint nem akart teherbe esni, ezért utólag abortusztáblettát vett be; két különböző orvos szerint fennállt a méhen kívüli terhesség veszélye (ami csak a terhesség 6-10 hetében válik felismerhetővé), de elutazása előtt megerősítették, hogy terhessége nem méhen kívüli. Ennek ellenére el akarta végeztetni magán a beavatkozást, mert életének abban a szakaszában nem tudott volna gyermekéről otthonában gondoskodni. Az utazási költségeket fizetési nehézségek miatt egy barátja bankkártyájának felhasználásával fedezte. Angliába érve nem jegyezte fel egyetlen közeli hozzátartozójának a nevét sem és nem adott meg egyetlen ír címet sem, nehogy a családja tudomást szerezzen a magzatelhajtásról. A magzatelhajtást megelőző éjszakát és az azt követő éjszakát Londonban töltötte, majd hazautazott. A hazaút során vérzett, és két hét múlva utógondozás végett felkereste az angol kórház ír leányintézményét.

A harmadik panaszos (C.) 2005. március 3-án, terhessége első harmadában utazott Angliába magzatelhajtás céljából. Ezt megelőzően három évig a rák egy ritka formája ellen kemoterápiával kezelték. Állítása szerint a kezelést megelőzően megkérdezte orvosát betegsége hatásairól tekintettel arra, hogy gyermeket szeretett volna, és azt a választ kapta, hogy nem lehet terhességének a rákra gyakorolt hatását előre megmondani, és azt, hogy veszélyes lehet a magzatra, ha a terhesség első harmadában kemoterápiában részesül. A daganat csökkent, és ő akaratlanul teherbe esett. Erről a tényről nem tudva, számos rákvizsgálaton esett át, amely a terhesség időszakában nem javallott. Amikor terhességét felismerte, beszélt a háziorvosával, és számos orvosi szaktanácsadóval. Mivel - állítása szerint - az ír jogszabályok bénító hatása miatt nem kapott megfelelő tájékoztatást terhességének egészségére illetve életére, továbbá a korábbi rákvizsgálatoknak a magzatra gyakorolt hatásáról, a világhálón nézett utána a kockázatoknak. A kockázatok bizonytalanságára

¹¹ Az ítéletet a Nagykamara 2010. december 16-án hozta.

tekintettel utazott magzatelhajtás végett Angliába, ahol először gyógyszeres terhesség-megszakítást akart, mivel terhessége korai szakaszában volt, de mivel nem talált olyan kórházat, amely elvégezte volna ezt a beavatkozást, hiszen nem volt helybenlakó és utógondozásra lett volna szükség, további nyolc hetet várt a műtéti beavatkozásra. Írországra visszatérve a nem megfelelően végzett magzatelhajtás miatti szövődményektől szenvedett, ideértve a tartós vérzést és fertőzést is. Allítása szerint nem részesült megfelelő orvosi ellátásban; háziorvosa hónapokkal a terhesség-megszakítás után sem észrevételezte, hogy már nem terhes.

Írországból a magzatelhajtást a büntetőjog tiltja, és különösen a még hatályos Személy elleni bűncselekményekről szóló 1861. évi törvény 58. cikke. Ez úgy rendelkezik, hogy minden terhes nő vagy harmadik személy, aki bármilyen jogellenes cselekményt követ el azzal a szándékkal, hogy a nő vetélését váltja ki, büntetést követ el, és életfogytiglani szabadságvesztéssel büntetendő. Egy 1983-as népszavazás következtében az Alkotmány Nyolcadik alkotmánymódosítással beiktatott 40.3.3. cikke elismeri a még meg nem született gyermek élethez való jogát és – az anya élethez való egyenlő jogára kellő tekintettel – biztosítja annak tiszteletben tartását a nemzeti törvényekben. A Nyolcadik alkotmánymódosítás értelmezésével kapcsolatban az ír bíróságok elé került ügyek következtében, a Legfelsőbb Bíróság az 1992-es X-ügyben hozott ítéletében úgy foglalt állást, hogy Írországból a magzatelhajtás jogszerű akkor, ha az anya élete (amely megkülönböztetendő az egészségétől) a terhesség következtében valós és lényeges veszélyben van. Ugyanezen ítéletben és az ezt követő ügyekben is a bíróságok elismerték, hogy a Parlament nem fogadta el eme Alkotmányban biztosított jogot szabályozó törvényt. Egy újabb, 1992-es népszavazás következtében a Tizenharmadik alkotmánymódosítás feloldotta a magzatelhajtási célú kiutazás tilalmát és engedélyezte a külföldön jogszerűen elérhető terhesség-megszakítással kapcsolatos információk írországi terjesztését.

Az első két panaszos úgy gondolta, hogy nem jogosult Írországból terhesség-megszakításra, hiszen az ír jog nem engedi az egészségügyi vagy jóléti indokokból a magzatelhajtást, kizárólag akkor, ha az anya élete igazoltan veszélyben van, ideértve az öngyilkosságot is. A harmadik panaszos úgy gondolta, hogy bár a terhesség az életét veszélyezteti, de nincs olyan törvény vagy eljárás, amely alapján ez és – következésképpen – írországi terhesség-megszakításhoz fűződő joga megállapítható lett volna.

A harmadik panaszos az Egyezmény 2. cikkére hivatkozással azt sérelmezte, hogy a terhesség-megszakítás nem volt elérhető Írországból még az életveszély esetén sem, mert az Alkotmány 40.3.3. cikkét nem hajtották végre. Az Egyezmény 3. cikkére hivatkozással mindhárom panaszos sérelmezte, hogy a terhesség-megszakítás írországi elvégzésének lehetetlensége az eljárást szükségtelenül költségessé, bonyolulttá és megrázóvá tette; a magzatelhajtás tilalma megbélyegzetté és megaláztatóvá tett őket, veszélyeztette egészségüket. Az Egyezmény 8. cikkére hivatkozva az első és második panaszos sérelmezte a jogszerű terhesség-megszakítás írországi korlátozását, amelynek következtében egészségügyi vagy jóléti indokra való hivatkozással nem kérhették a terhesség megszakítását. A harmadik panaszos ugyanezen cikkre hivatkozva a leendő anya alkotmányi rendelkezésben elismert élethez való jogát érvényesítő törvények hiányát sérelmezte. A panaszosok szerint az a tény, hogy a nők – ha rendelkeznek megfelelő anyagi forrással – terhesség-megszakítás céljával külföldre utazhatnak, megghiúsítja a korlátozás célját, míg az a tény, hogy Írországból csak nagyon korlátozott körülmények között végezhető el a terhesség-megszakítás, aránytalan és túlzott. Ezen túlmenően, az Egyezmény 14. cikkére hivatkozással sérelmezték, hogy a korlátozás rájuk mint nőkre túlzott terhet hárít, különösen az első panaszosra, akinek pénzügyi lehetőségei igen korlátozottak.

A Bíróság hangsúlyozta, hogy a terhesség-megszakítás írországi jogi szabályozását csak annyiban kell vizsgálnia, ameddig az közvetlen hatással volt a panaszosokra.

Ezt követően kiemelte: nem vitatott, hogy mindhárom panaszos terhesség-megszakítási célzattal utazott Angliába; az első kettő egészségügyi illetve jóléti indokkal, abból a félelemből adódóan, hogy a terhesség az életét veszélyezteti. Noha a külföldre utazás kétségkívül lélektani megterhelést jelentett mindhármuknak, sőt az első panaszosnak anyagi megrendülést is, a Bíróság úgy találta, hogy a szükséges egészségügyi tanácsadás és ellátás Írországból mind a terhesség-megszakítás előtt, mind azt követően rendelkezésükre állt. A bíróság úgy találta, hogy eltekintve annak a panaszosokra gyakorolt lélektani hatásától, hogy külföldre mennek olyat tenni, ami saját országukban bűncselekmény, a magzatelhajtás esetén alkalmazandó büntetőjogi szankciók nem álltak közvetlen összefüggésben az első és második panaszos panaszával. nincsenek közvetlen relevanciával az első és második panaszos kérelmére. A Bíróság az ilyen szankciók veszélyét a harmadik panaszos esetében panaszá érdemi vizsgálata körében értékelte.

Az Egyezmény 2. cikke megsértésének vizsgálata körében a Bíróság utalt arra, hogy a harmadik panaszos esetében sem volt jogi akadálya annak, hogy terhesség-megszakítás céljából külföldre utazzanak. Abból adódóan, hogy a harmadik panaszos, aki terhesség-megszakítást követő szövődményekben szenvedett, nem állította, hogy ezek életére fenyegetést jelentettek volna, panaszát a Bíróság – mint elfogadhatatlan – elutasította.

Az Egyezmény 3. cikke megsértésének vizsgálata körében a Bíróság mindhárom panaszos kérelmét visszautasította, mert úgy találta, hogy az a fizikai és lélektani megterhelés, amelyet kétségkívül mindhárman elszenvedtek annak következtében, hogy magzatelhajtási célzattal külföldre utaztak, nem elég súlyos ahhoz, hogy az Egyezmény 3. cikkében tiltott embertelen vagy megalázó bánásmód fogalmát kimerítse.

Az Egyezmény 8. cikke megsértésének vizsgálata körében a Bíróság azt az álláspontot foglalta el, hogy bár az Egyezmény 8. cikke nem értelmezhető úgy, mint amelyik biztosítaná a terhesség-megszakításhoz való jogot, annak írországi tilalma mégis a panaszosok testi és lelki sértetlenséghez, ebből adódóan a magánélethez fűződő jogának, vagyis az Egyezmény 8. cikkének hatálya alá tartozik. A Bíróság az első és második panaszos kérelmét a harmadik panaszos kérelmétől elkülönítve vizsgálta.

A Bíróság úgy találta, hogy az első és második panaszos terhesség-megszakításának tilalma a magánélet tisztelgésben tartásához fűződő jogának korlátozását jelentette. Ez a beavatkozás azonban összhangban volt a törvénnyel, és a közkerölcs védelmének legitim célját követte, ahogyan azt Írországból értik. Azt a kérdést vizsgálva, hogy a terhesség-megszakítás tilalma vajon szükséges-e egy demokratikus államban, és különösen, hogy fennállt-e olyan társadalmi szükséglet, amely igazolja azt, a Bíróság észrevételezte, hogy az Európa Tanács tagállamainak többségében a terhesség-megszakítás írországinál szélesebb körben való megengedése tekintetében egyetértés van: harminc-egynéhány európai országban a terhesség-megszakítás kérelemre elérhető; megközelítőleg 40 országban egészségügyi indokokból érhető el, ezek közül 35 országban jóléti indokokból is. Csak három tagállamban (Andorra, Málta, San Marino) szigorúbb a terhesség-megszakítás tilalma, mint Írországból, amelyekben a terhes nő életének veszélyeztetésére való tekintet nélkül tilos az terhesség-megszakítás. Írországból az egyetlen olyan Európa Tanácsbeli tagállam, mely csak abban az esetben engedélyezi a terhesség-megszakítást, ha a terhesség veszélyezteti a várandós anya életét. Ugyanakkor a Bíróság megállapította, hogy az Európa Tanács tagállamai között lévő vitathatatlan egyetértés nem elegendő ahhoz, hogy döntő mértékben szűkítsék az egyes államok mérlegelési körét, amelyet ezzel kapcsolatban élveznek. A Bíróság egy korábbi

ügyben¹² megállapította, hogy az a kérdés: mikor kezdődik az élet, az Államok mérlegelési jogkörébe tartozik. Minthogy nincs európai egyetértés az élet kezdetének tudományos és jogi meghatározásáról, és a magzat és az anya jogai egymástól nem választhatóak el, az Államoknak az élet kezdete kérdésében fennálló mérlegelési jogköre magában foglal egy hasonló mérlegelési jogkört az anya és a magzat ellentétes érdekeinek kiegyensúlyozása tekintetében. A mérlegelési jogkör kereteinek túllépésének vizsgálata alapján - utalva az első és második panaszosnak arra a jogára, hogy terhesség-megszakítás céljából külföldre utazzon, a terhesség-megszakítás előtti és utáni megfelelő írországi egészségügyi ellátásra, továbbá arra, hogy az egészségügyi és jóléti indokokra alapított terhesség-megszakítás írországi tilalma a meg nem született gyermekek élethez való jogának az ír nép általi szilárd erkölcsi megbecsülésén alapul - a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a terhesség-megszakítás jelenlegi írországi tilalma tisztességes egyensúlyt teremt az első és a második panaszos magánélethez való joga és a még meg nem született élethez való joga között, így az első és második panaszos tekintetében az Egyezmény 8. cikkét nem sértették meg.

A Bíróság megjegyezte, hogy a harmadik panaszos a rák egyik ritka formájában szenvedett és attól félt, hogy terhessége a betegség kiújulását eredményezheti. A Bíróság úgy ítélte, hogy a kockázat fennállta nyilvánvalóan érinti a magánélet tiszteletben tartásához való jog alapvető értékeit és lényeges elemeit.

A Bíróság megállapította, hogy az egyetlen, nem bírósági eszköz a kockázat megállapítására, melyre a kormány hivatkozott – a rendes orvosi konzultáció a panaszos és az orvosa között – nem volt hatékony. Az effajta eljárás körüli bizonytalanság olyan mértékű, mely egyértelművé teszi, hogy az 1861. évi törvény büntető rendelkezései lényeges bénító körülményként hatnak a nőkre és az orvosokra, minthogy mindkettő súlyos büntetőjogi felelősségre vonásnak és szabadságvesztés veszélyének teszik ki magukat, ha a kezdeti orvosi vélemény, hogy a terhesség-megszakításra lehetőség van, mivel a nő élete veszélyben van, utóbb alkotmányellenesnek bizonyul. A Bíróság úgy ítélte, hogy a panaszos bírósághoz (különösen az Alkotmánybírósághoz) való fordulása sem lehet volna hatékony, hiszen az Alkotmánybíróság nem alkalmas annak elsődleges megállapítására, hogy egy nő törvényes terhesség-megszakításra jogosultnak minősíthető-e. Hasonlóképpen aránytalan lenne arra kérni a nőktől, hogy ilyen összetett alkotmányjogi eljárásokat folytassanak le, ha az életüket veszélyeztető terhességre alapított, terhesség-megszakításhoz való joguk nem vitatott. Mindenesetre az Írországból törvényesen végrehajtott terhesség-megszakítások tekintetében a Kormányzat által a Bíróságnak adott világos tájékoztatás hiányában nem volt világos, hogy hogyan tudnak a bíróságok érvényt szerezni bármilyen, az orvosokat terhesség-megszakításra kötelező végzésüknek. A Bíróság megállapította, hogy sem az orvosi konzultáció, sem az ír kormány által hivatkozott a peres eljárási lehetőségek, nem voltak hatékony és hozzáférhető eljárások ahhoz, hogy a harmadik panaszos terhesség-megszakításhoz való jogát érvényesítsék. Arra sem volt magyarázat, hogy a meglévő alkotmányos jogot miért nincs máig sem törvénybe iktatva. Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy Írország megsértette a harmadik panaszos magánélet tiszteletben való tartásához való jogát azáltal, hogy nem szabályozta az Alkotmányban biztosított törvényes terhesség-megszakításhoz való jogot, ezzel összhangban az Egyezmény 8. cikkét megsértették. A Bíróság a harmadik panaszos részére 15.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítél meg.

¹² Vo Franciaország elleni ügye (53.924/00. sz. ügy)

5. Mukhamadruzi Iskandarov Oroszország elleni ügye (17.185/05. sz. ügy)¹³

A panaszos az egyesült tádzsik ellenzék egyik vezetőjeként 1990-es években néhány esetben nyíltan bírálta a tádzsik elnököt, mielőtt 2004. december 11-én Oroszországba költözött. Mivel távollétében Tádzsikisztánban terrorizmussal és különböző más bűncselekményekkel vádolták meg, felkerült a nemzetközi körözési listára, és 2004. december 1-jén az Orosz Legfőbb Ügyészhez kiadatása iránti kérelmet nyújtottak be ellene. A panaszost 2004. december 9-én őrizetbe vették a kiadatási eljárás időszakára, de ezt a kérelmet 2005. április 1-jén - tekintettel folyamatban lévő menekültügyi kérelmére – elutasították, és a panaszost 2005. április 4-én szabadlábra helyezték. A panaszos ezt követően egy barátjával a Moszkvai Régióhoz tartozó Koroljov városban maradt.

A felperes előadása szerint 2005. április 15-én, egy esti séta közben két közlekedési rendőrnek öltözött férfi megközelítette, akik - több szláv vonásokat viselő ember segítségével, aki körülvették a területet - megbilincseltek, beültették egy autóba, és elhajtottak. Miután egy ismeretlen helyen levő szaunában egész éjszaka fogva tartották és verték, kivitték egy erdőbe, ahol elrablói tiszta orosz kiejtéssel beszéltek egy másik emberrel, aki – következtetése szerint – egy orosz jogalkalmazó tisztségviselő volt. Ezután bekötött szemmel egy repülőterre vitték. Személyazonosító iratait nem ellenőrizték, a repülőgépen nem hallott semmilyen olyan utasítást vagy más tájékoztatást, amely a polgári repülőgépeken rendszerint elhangzik. A repülés során végig be volt kötve a szeme; az út végén, amint leszálltak Dushanbe repülőterén, átadták őt a tádzsik bűnüldöző szerveknek. A megérkezése utáni első 10 nap során hamis név alatt tartották fogva, állítása szerint rendszeresen verték, egy kisméretű, piszkos cellában tartották, nem engedték sétálni vagy mosakodni, és alig adtak neki enni. Életveszélyes fenyegetések hatására beismerő vallomást tett. Ügyvédje csak 13 nappal Tádzsikisztánban érkezése után látta először, és a vele való találkozókra börtönőrök jelenlétében került sor. A panaszost 2005. októberében 23 év szabadságvesztésre ítélték. Ezt követően számos panaszt küldött az orosz hatóságoknak jogellenes fogvatartása és Tádzsikisztánba való szállítása miatt, de ezeket vagy válasz nélkül hagyták, vagy elutasították.

A panaszos - hivatkozva az Egyezmény 3. és 5. cikkére – azt sérelmezte, hogy őt jogellenesen őrizetbe vették, és Tádzsikisztánba szállították, ahol bántalmazták és politikai nézetei miatt elítélték.

A tények megállapíthatósága körében a Bíróság rámutatott arra, hogy a panaszos általában világos és következetes leírását adta Oroszországból Tádzsikisztánba szállításának. Állításait, amely szerint őt az orosz hatóságok jogellenesen kiadták, alátámasztják az amerikai külügyminisztérium jelentései is. Az orosz kormány nem adott magyarázatot arra, hogy ő, akit utoljára a Moszkvai Régióban fekvő Korjolovban 2005. április 15-én este láttak, hogyan került Tádzsikisztánba. Tekintettel arra, hogy a legrövidebb út Koroljov és Dushanbe között 3.660 km hosszú, és áthalad két szuverén állam - Kazahsztán és Üzbegisztán – területén, a Bíróság úgy találta: valószínűtlen, hogy a panaszost az emberrablók bármilyen más közlekedési eszközzel, mint repülőgéppel kevesebb, mint két nap alatt illegálisan Tádzsikisztánba tudták volna szállítani. Következésképpen, a Bíróság elfogadta a panaszos állításait, hogy őt az orosz állam ügynökei tartóztatták le és rakták repülőgépre, továbbá ők vitték el Tádzsikisztánba anélkül, hogy a szokásos határellenőrzésen átesetek volna.

A Bíróság – több, objektív forrásból származó bizonyíték alapján – megvizsgálta az akkori általános tádzsik politikai légkört. Úgy találta, hogy az általános emberi jogi helyzet

¹³ Az ítélet 2010. december 23-án vált véglegessé.

Tádzsikisztánban, többek között a foglyok kezelése, komoly aggodalomra adott okot. Így különösen, a jelentések azt mutatták, hogy a foglyok állami tisztviselők által elkövetett kínzása bevett gyakorlat, az elkövetők mentességet élveznek; a börtönkörülmények durvák, sőt életveszélyesek, számos fogoly halt éhen. Megvizsgálva a panaszos személyes helyzetét a Bíróság kiemelte, hogy ő volt a tádzsik elnök egyik lehetséges kihívója az akkori elnökválasztáson. Amikor a panaszost visszavitték orosz területről, a jelentések már azt mutatták, hogy egy másik kiemelkedő, a fennálló rendszert bíráló ellenzéki vezető, Shamsiddinovot is bántalmazták. Következésképpen, még ha nem is lenne megállapítható, hogy vajon a panaszost ténylegesen bántalmazták-e Tádzsikisztánban, személyiségének és helyzetének különleges megkülönböztető vonásai lehetővé tették az orosz hatóságok számára, hogy előre lássák: Tádzsikisztánban esetleg bántalmazni fogják. Mivel nem hoztak a kiadatásról határozatot, a panaszos visszavitele ellen nem tudott a bírósághoz fellebbezni. Erre tekintettel az orosz hatóságok a panaszos Tádzsikisztánba való visszavitelével megszegték azt a kötelezettségüket, hogy megvédjék őt a bántalmazás kockázatától, ezáltal megsértették az Egyezmény 3. cikkét.

A Bíróság mélyen sajnálattal állapította meg, hogy a panaszos ügyében az állami alkalmazottak nem átlátható módszereket alkalmaztak. Hangsúlyozta, hogy a fogva tartására nem a nemzeti törvényekkel összhangban kiadott határozat alapján került sor, és arra a következtetésre jutott, hogy ő jogellenesen vitték vissza, annak érdekében, hogy az orosz Legfőbb Ügyészség kiadatási kérelmet elutasító döntését megkerüljék. A panaszos fogvatartását semmilyen letartóztatási vagy fogvatartási jegyzőkönyvben nem ismerték el és nem rögzítették, ezért ez az emberek szabadsághoz és biztonsághoz fűződő jogának teljes tagadásának minősül, így az Egyezmény 5. cikkének (1) bekezdését megsértették.

A Bíróság a panaszos javára 30.000,-Euro nemvagyoni kártérítést ítélt meg.

6. J. M. Egyesült Királyság elleni ügye (37.060/06 sz. ügy)¹⁴

A panaszos két gyermeke anyja, akik 1991-ben és 1993-ban születtek. Ezt követően elvált és elköltözött otthonról. A továbbiakban a volt férj viselte a gyermekek gondját és a panaszos, mint különélő szülő, pénzügyileg járult hozzá a gyermekek eltartásához. A panaszos 1998-ban élettársi kapcsolatot létesített egy másik nővel. A panaszos gyermektartásdíj-fizetési kötelezettségét 2001. szeptember 12-én az akkor hatályos jogszabályok alapján - 2001. augusztus 13-ai hatállyal - heti 46,97 angol fontban állapították meg. A panaszos több okból vitatta ezt a döntést, de a határozat módosítása iránti kérelmét 2001. november 11-én elutasították.¹⁵ Az akkor hatályos szabályok szerint egy csökkentett összegről rendelkeztek, ha a különélő szülő – házasságban vagy azon kívül – új kapcsolatot létesített, de nem vették figyelembe az azonos neműek kapcsolatait. A panaszos azt sérelmezte, hogy a különbség számottevő: mintegy heti 47 angol font megfizetésére kötelezték, míg ha egy férfivel létesített volna új kapcsolatot, ez az összeg 14 angol font körül lett volna.

A panaszos kérelmének három bírósági szinten helyt adtak, azonban a Lordok Háza - többségi határozattal – 2006. március 8-án elutasította. A panaszosnak az Egyezmény 8. cikkére, ezen belül különösen a családi életre való hivatkozását elutasította. A többség két tagja úgy vélte, hogy a panaszos helyzete nem esik az Egyezmény 8. cikk hatálya alá, mivel a szabályok és az ő párkapcsolata közötti összefüggés igen kismértékű. Még ha nem is lenne az, az Egyesült

¹⁴ Az ítélet 2010. december 28-án vált véglegessé.

¹⁵ A panaszos terhére megállapított tartásdíjat – jogszabályváltozás folytán – 2002. február 18-án heti 12,67 angol fontra szállították le, ezért a jogvita tárgyát a 2001. augusztus 13-a és 2002. február 18-a közötti időszakban esedékes tartásdíjak képezték.

Királyság nem lépte túl mérlegelési jogkörét egészen addig az időpontig, amikor az azonos neműek élettársi kapcsolatáról szóló 2004-es törvény megszüntette a sérelmezett eltérő bánásmódot. A többség másik két tagja szerint az egyneműek kapcsolatát a vitatott időszakban a 8. cikk értelmezése körében az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlata sem ismerte el a családi élet egyik formájának. A többség minden tagja elutasította azt az érvet, hogy az adott helyzet az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikk hatálya alá tartozik. Úgy látták, hogy ez a rendelkezés elsődlegesen a javak közérdekű kisajátításával foglalkozik és nem egy különélő szülő személyes kötelezettségének végrehajtásával. A gyermektartásdíjat a különélő szülő tulajdontól való megfosztásának tekinteni mesterkélt lenne.

A panaszos azt sérelmezte, hogy a gyermektartási díj megállapításakor szexuális irányultága miatt érte hátrányos megkülönböztetés az Egyezmény 8. cikkében, illetve az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkében biztosított joga vonatkozásában.

A Bíróság határozat szerint az ügy a legtermészetesebben az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének hatálya alá tartozik. A panaszos saját anyagi forrásaiból gyermekei támogatására befizetett összegek ugyanolyan hozzájárulásnak minősülnek, mint a társadalombiztosítási juttatások vagy adók, hiszen a befizetést a vonatkozó jogszabályok írják elő és a Gyermekvédelmi Hivatal hajtja végre. Az Egyezmény 14. cikke tehát alkalmazható a sérelmezett helyzetre. A Bíróság annak eldöntését azonban nem tartotta szükségesnek, hogy a tényállás a 8. cikk hatálya alá tartozik-e.

Az Egyezmény 14. cikke alkalmazásának feltétele, hogy a lényegében azonos helyzetben lévő személyek közötti eltérő bánásmód megléte. Amikor a panasz szexuális irányultáson alapuló hátrányos megkülönböztetésre vonatkozik, az államnak különösen meggyőző és jelentős érveléssel kell igazolni az eltérő bánásmódot. A Bíróság úgy ítélte, hogy a panaszos helyzete összehasonlítható azokkal a különélő szülőkkel, akik ellentétes nemű személlyel létesítettek új kapcsolatot. Az egyetlen különbség a panaszos és az ilyen személyek között a szexuális irányultág volt. Következésképpen gyermektartási kötelezettségét új kapcsolatának természetére tekintettel állapították meg eltérően.

A Bíróság a hazai szabályozás célját - azt, hogy elkerüljék a különélő szülők túlzott pénzügyi megterhelését az új körülmények között - szem előtt tartva sem látta az ilyen bánásmódbeli megkülönböztetés okát. Valójában nem volt világos, miért kellene a panaszos lakhatási költségeit attól eltérően figyelembe venni, mintha férfival létesített volna kapcsolatot. A Bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a 2001-2002-ben történt hátrányos megkülönböztetés nem igazolható. Az az azonos neműek élettársi kapcsolatáról szóló törvény által bevezetett reform, noha dicséretes, de az ügy érdemi eldöntését nem befolyásolta.

A Bíróság a fentiekre tekintettel úgy találta, hogy az Egyezmény 14. cikkét az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkében biztosított jog tekintetében megsértették, és a panaszos javára 3.000,-EUR nem vagyoni kártérítést ítélt meg.

A Legfelsőbb Bíróság emberi jogi vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Kiadja: A Legfelsőbb Bíróság Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda
Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Darák Péter, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztoivits András

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Legfelsőbb Bíróság hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.